

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Mérleg.

Budapest, október 15.

(s.) Eddig a közvélemény nyilatkozott a választásokról. Nyilatkozata meglehetősen egységes. Ma a miniszterelnök nyilatkozatát hallottuk abban a beszédben, amelylyel a nála járt kaposvári küldöttség üdvözlésére válaszolt. Széll Kálmánnak ezt a nyilatkozatát bátran konfrontálhatjuk a közvéleményével. Kölcsönösen megfálthatják egymásban a maguk igazolását.

Szerényebben és önértetesebben nem szólhatott volna pártvezér egy alkotmányos harc diadalmas befejezésekor, mint ahogyan Széll Kálmán beszélt a most lezajlott választási csatáról. Önértetes szerénységgel állította fel a harc erkölcsi mérlegét; kevés szóval, plasztikusan jelölte meg azt a legnevezetesebb tanulságot, amely elélnke lép a választások eredményéből: tiszta választáson bizonyult be, hogy a szabadelvűség ügye és Széll Kálmán programja az ország többségének bizalmát bírja; szabadon, kényszer nélkül, a legsajátabb akaratából nyilatkozott a nemzet többsége a szabadelvűség és Széll Kálmán kormányzati rendszere mellett.

És mikor ezt Széll Kálmán konstataálta, akkor egészen jogos önértettel vette ki a maga részét is ebből az eredményből. Joggal hivatkozott arra, hogy ezt az eredményt előre tudta. Bizott benne rendületlenül, hit benne az apostolok szilárd hitével. Bizott a szabadelvűségben, bizott az országban és bizott önmagában. Az eredmény megmutatta, hogy teljes joga volt erre a hármass bizalomra.

A szabadelvűség most először került ki a választási harcból olyan tiszta győzelemmel, amelyhez a gyanunak még csak árnyéka sem férhet. Emlékezzünk vissza azokra a felirati vitákra, amelyeken véget nem érő hosszú sorban vonultak fel a letiprott ellenzék szilaj panaszai a választási visszaélések miatt. És már előre is hasonlítsuk össze a most

összeülő országgyűlés felirati vitáját azokkal a szomorú emlékü gravaminális vitákkal. Széll Kálmán mai beszéde egy kisizelőt a megindulandó felirati vitából. Nem hiszszük, hogy az ellenzéknek kedve lesz megkísérteni azoknak a gravámenes időknek a feltámasztását. Nem lesz rá oka sem. A gravámeneknek nem lesz anyaga; a hatalom visszaéléseiről beszélni nem lehet a komolyság veszedelme nélkül. Az ország színe előtt érezni fogja az ellenzék a közvélemény ellenőrzését s a közvélemény már előre is meghazudtol minden választási graváment. A közvélemény már megformálta ítéletét, amely felebbzethetetlen: a szabadelvűség mellett önként, tisztán, szabadon szólalt meg az ország többségének akarata. A szabadelvűség ereje diadalmasan bontakozott ki ebben az akaratban. Egymaga elegendő volt arra, hogy győzzön. Nem volt szüksége semmi egyébre a maga hódító, meggyőző hatalmánál. Széll Kálmánnak igaza volt, mikor bizott a szabadelvűségben.

És Széll Kálmán bizott az országban is. Tudta, hogy az ország többségének a szabadelvűséghez való ragaszkodása nem ingott meg. Tudta, hogy az ország közvéleménye nem azért áhította, nem azért követelte a tiszta választásokat, hogy a szabadelvűséget eldohassa magától, hanem azért, hogy teljes szabadsággal demonstrálhasson mellette. A közvélemény kereste a maga megtisztulását és kereste a szabadelvűség megtisztulását; nem a szennytől, mert a szabadelvűséghez szenny nem tapadt, hanem attól a gyanutól, hogy csak szennyes uton, csak tisztátalan eszközökkel tarthatja meg uralmát. Mi tagadás benne, nemcsak a liberalizmus ellenségei költötték ezt a gyanut, hanem a védőseregben magában is voltak kishitűek, akik a szabadelvűség vesztét jósolták a tiszta választáson. Ezek a kishitűek optimizmusnak nézték a miniszterelnök erős hitét, amelylyel rábízta a liberalizmus sorsát a tiszta választásokra. Remegve látták azt a nyugodt bátor-

ságot, — amelyre ma joggal hivatkozott — amelylyel nekiment a választásoknak, üres, de tiszta kézzel, pártkassza nélkül, hivatalos apparátus nélkül, egysesgyedül a liberalizmus eszmei és erkölcsi hatalmára, meg kormányzati sikereire támaszkodva. És az eredmény megmutatta, hogy amit optimizmusnak néztek, az bölcs előrelátás volt. Az országot ő ismerte jobban, nem a kishitű barátok és reménykedő ellenségek. Ime, igaza volt, mikor bizott az országban.

És írjuk ide azt is, mert csak így lesz teljes az igazság, méltán bizott Széll Kálmán önmagában is. Ahhoz a fényes, szeplőtlen, ragyogó diadalhoz, amelylyel a szabadelvűség a választásokból kikerült, szükség volt az ő egyéniségére is, amely ott állott a középpontjában a szabadelvűség eme nevezetes döntő tusájának. Az első választás, amely a kuriai bírásokodásról szóló törvény égisze alatt lefolyt, nemcsak a szabadelvűség erejét próbálta ki, hanem a Széll Kálmán rendszerének is súlyos próbája volt. A szabadelvűség ügyét olyan szorosban kapcsolta össze a maga rendszerének ügyével, hogy az egyikkel a másiknak is győznie vagy buknia kellett. A megtisztulás, az erkölcsi megújulás nehéz és kockázatos processzusa indult meg közéletünkben Széll Kálmán kormányaléptekor. A közéleti erkölcsök regenerálásához a szabadelvűség hitelét és a saját hitelét kötötte hozzá. Harmadfél év becsületes, elszánt munkája kellett, hogy megmentse amazt és érintetlenül megőrizze emezt. Ennek a föltétlen hitelnél jegyében, a Széll Kálmán államférfiúi presztízseinek hatalmával győzött a szabadelvűség a mostani emlékezetes választási harcban. És mikor szerényen és önértetesen ráultal ma mindezekre, akkor nem tett egyebet Széll Kálmán, mint a mit a közvélemény már előbb megcselekedett: felállította a tiszta harcnak tiszta mérlegét.

TÁRCA.

Jelentős történetek.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: *Blumenthal Oskár.*

Éljen a király!

Soha fejedelem még nem tért ki olyan makacs szendességgel a nép kegye elől, mint Manuel kasztíliai király. Magános hegyi kastélyaiban távol tartotta magát az élet zajától és fényétől és megelégedett avval, hogy komolyan és csillogás nélkül teljesítse a királyság minden kötelességeit s nem kért részt az élet fényes örömeiből és haragó hiúságából. Sohasem volt alkalmuk a mindig lelkes ingyenélőknek, akik az utca szegélyét környezik, hogy kocsiját megéljenzhesse. Ünnepi lakomáknál a hízlekedők nem hajlonghattak előtte s legtöbb alattvalója nem is látta őt szemtől-szembe. Csak kiszemelt tanácsadói találták meg a hozzá vezető utat, hogy bölcs törvényeket vagy fontos határozatokat vigyenek magukkal.

De mégis elérkezett a nap, amikor többé nem zárkozhatott el a nép szeme elől. A szomszédok tulkapasai a királyt háboruba keverték. Nagy diésőséggel került ki ebből a háborúból és ma vezette mint győztes hadvezér vitéz harcosait a főváros kapuin keresztül. Nagy lelkesedéssel kísérte őt népe kastélyaig. Ujra meg újra kezdődött a lelkes éljenzés. Ezer meg ezer torok

kiáltotta az erkély felé, hogy: *Éljen a király!* Sok időbe került, míg végre az erkélyen megjelent a győztes hadvezér s parancsoló mozdulattal csendre intette népet.

— Tudni akarjátok — így kezdte — hogy miért tartózkodom annyira a ti ünnepléstektől s miért kerültem el oly makacsul éljenzéseket? Azért tettem máig s fogom holnapról kezdve újra kezdeni, mert tudom, hogy a tömeg tisztelete minden időben nem a jó fejedelemnek, hanem csakis a hatalmas fejedelemnek szót. Nem az ítélet és a belátás, hanem a szolgálalkúság és a hatalmi vágy csinál választalat a királyok számára. Ha ti lelkesedéseket, mint drága kincset elraktározátok, míg a méltó eljön s azt nagy tettek árán elnyeri tőletek, — akkor én lennék az első, aki áhítózom utána. De ti egyformán hangosan ünnepeletek a nemes és a gonosz fejedelemet, mert nem a férfuonak, hanem a ruhájának szól a lelkesedés. S azért, ha kora reggelig is kiáltjátok, hogy éljen a király, szívem nem ad rá visszhangot.

Es ezzel a király hátat fordított a tömegnek. Egy pillanatig tompa csend uralkodott. Sokaknak szegénypir ült ki az arcára. Végre a leghangosabbak egyike megtalálta a megváltó szót. Teli torokkal kiáltotta: *Éljen a király!* — és az egész tömeg vele orditozott.

Az új zsindeley.

Mídon egy árnyas májusi napon először látam viszont a hegyi tájéket, amely erkélyablakom előtt elterült, ujából ellogott annak esőndes varázsa. A sziklák még nem szoktak bele a ta-

vaszba és keskeny hócsikkokkal voltak átszőve. A réten még csak ritkán és vékonyan sarjadzotak a fűszálak s úgy nézett ki a táj, mint egy ifju pehelyszakáll. Lenn a mély völgyben terült el a falu, fenyvesekbe beágyazva, mint egy törékeny játékszer, amelyet mohába pólyáznak gondosan. S az egész völgy körül a nap fukar világosságot terjesztett, amely jól illett bele ebbe a békés hangulatu képhe.

Tekintetem végigfutott a házakon. Hirtelen megpillantottam egy új zsindeleyt, amelylyel a tetőt kijavították. Rikitoan emelkedett ki sárga színével ez az egy zsindeley a többiek szürke tömkelegéből s annyira bántóan, hogy sértődve fordítottam el a fejemet. Néhány perc múlva ismét kinéztem abban a hiszemben, hogy a bántó foltot majd nem veszem észre, de most első tekintetre szemembe ötlött. Ujabb kísérleteim sem sikerültek s nemsokára az egész tájékből csak ezt az egy zsindeleyt láttam. Nem örültem már a rohanó patakknak, sem az erdők zöldjének, nem örvendeztetek meg a büszkén tornyosuló sziklák — mindig csak azt a csunya sárgásfehér zsindeleyt láttam...

Sokszor gondoltam erre a zsindeleyre, mikor történetiróink nagy emberek gyöngéiről beszélnek kiáltóan és állhatatosan, ugy, hogy utóljára már csak a gyöngéket s nem e nagyságot látja az ember.

Egy sirirat.

A halál komolysága nem érintett, mikor évekkal ezelőtt a *Sankt Zenoi* kolostor temetőjében bolyongtam. Nyári nap volt s jól esett ár-

BELFÖLD.

A képviselőház új elnöke. Vasárnapi számunkban jeleztük, milyen legyen s ki lesz az új képviselőház elnöke. Megirtuk, hogy a kormány és a szabadalvópárt olyan elnököt kíván a képviselőháznak, aki a legnagyobb parlamenti jártasságot a legmegbízhatóbb részrehajlatlansággal, a feltétlen szellemi és erkölcsi tekintélyt a fizikai eszközöknek teljességével egyesíti. Laptársaink egyike és másika azóta megfejette az általunk feladott találos mesét s kisütötte, hogy ez a férfi nem lehet más mint *gróf Apponyi Albert*. Nincs miért elhallgatnunk, hogy ez a találatos helyes nyomon jár. Széll Kálmán miniszterelnök csakugyan gróf Apponyinak zánta a házelnök díszes és nemes tisztét. Vezérlő motívuma ebben az elhatározásában az volt, hogy gróf Apponyi Albert elnöksége egymaga teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a magyar parlamentarizmus erkölcsi és szellemi színvonala tetemesen meg fog lendülni. Szilágyi Dezső halála után csakugyan gróf Apponyi Albert egyénisége van egyedül felruházva azzal a teljes mértékkel ama ideális kelleknek, amelyeket az új korszak a parlamenti tanácskozások vezetésétől megkövetel. Apponyi, értesüléseink szerint, örömmel vállalkozott e tisztség elfogadására, ha a képviselőház többségének bízalma őt szemlélve ki az elnöki állásra. Az erre vonatkozó megállapodás Széll Kálmán és Apponyi közt még a választások előtt jött létre. Apponyi házelnöksége tehát befejezett dolog, mely országosra bizonyára a leglelkesebb fogadtatásban fog részesülni.

Egan Ede utóda. Félhivatalosan a következő cáfolatot teszük közzé: Az *Egyetértés* azt jelenti, hogy Egan Ede utódai *Molnár Béa* volt országgyűlési képviselőt nevezik ki. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, mivel Egan Ede utóda tekintetében eddig semmiféle megállapodás vagy döntés nem történt. A Molnár Béára vonatkozó híresztelés valószínűleg onnantól keletkezett, hogy a földmivelügyi miniszter a szőlészeti ügyek fejlesztésére adott megbízást Molnár Béának ki maga is hegyaljai-vidéki lévén a szőlészeti és borászati terén széleskörű szakismeretekkel és igen becses helyi tájékozottsággal bír.

A választások. *Stomfáról* jelentik, hogy dr. Komlóssy Ferenc praelátus-kanonok, a szabadalvópárt jelöltje megírta a programbeszédét. A beszéd igen érdekes kritikát a néppárt politikájának, amelyről Komlóssy így nyilatkozik:

A lezajlott általános választások után, midőn már a pártok számaránya is csendes, midőn be lett bizonyítva, hogy a néppárt minden erőfeszítése dacára — jóllehet a Felvidéken a nemzetiségi elemeket is akcióba vonta és a vallási fanatizmusnak minden eszközét igénybe vette — csak husz mandátumhoz nyúlhatunk az ösfák sűrű lombátrai alatt, habár sirok is környékeztek. Az ifjúság gondatlan lehasárgalásával barangoltam, mikor hirtelen szemembe ötlött egy egyszerű sikerkeszt négy szóbeli álló sirirata:

TU FUI. EGO ERIS.

— En voltam Te! Te léssz majd egykor En

Nem tudom, hogy a megszólítás közvetlensége okozta-e, de a hideg áttutott rajtam. Szerettem volna lelkéltánni a sötét profétának a sirba:

— Te voltál En? . . . Nem, hazudsz. A természet nem nyúl bele kétszer ugyanabba a tégelybe. Kipadhatatlan természetességében nem ismeri a szegényes ismétléseket. Nincs egy közös vérszemet sem veled. S ha csak azt akarod mondani, hogy én ugyanazt a világot látom, amelyet Te láttál, akkor is tévedsz . . . És az sem igaz, hogy én egykor Te leszek! Igaz, hogy az a csomóanyag, amely sirjainkban elemleire bomlik, hasonló lesz egymáshoz. De vajjon ezek a testi maradékok a Te Eneid voltak-e? Vajjon az enyém volt-e? . . . Ha belőlem semmisse maradna, csak néhány röpke szó, vagy pár csendes sor — mégis más hangja léssen ennek valamikor, mint annak a sötét szózatnak, amelylyel te beárnyékolod az élk deris nappalát . . .

Igy bucsuztam dacosan a kietlen helytől. De a sirirat szavai a temető kapuján túl is egyre a fülemben csengtek:

— Tu fui, ego eris . . .

S még most is, ha estenden megnyulik az árnyék és a távolból haragszó hallszik, mindig fülemben cseng ez a négy szó.

jutott annál indokoltabbnak tartom, hogy a felvett küzdelmet folytassam. Midőn megtépvé, sarba tiporvalatom a katolikus bazilika klérus szepítőjein zászlaját, azon meggyőződésre kell jutnom, hogy a liberalizmus mellett harcolni kötelesség, bujni vagy gyónni *Széll Kálmán* zászlaja alatt egyaránt dicseghet, hisz a liberalizmus nyomában a szeretet és hazalásig virága kél, miglen a néppárt nyomában a gyűlölet és panszavizmus burjánzik. En a szabadalvópárt mellett foglalkozni állást, mert nem ítélem egyházamat semminemű társadalmi vagy politikai áramlattól, így tehát attól sem, mely a civilizált nemzeteket átjárta, melyet liberalizmusnak neveznek, melytől félhetnek a kishitűek, de én nem félek, mert tudom, hogy egyházam, mely örök intézmény, uralkodni fog és túl fog élni minden más intézményt, mert sokkal erősebb alakra van lektetve. Hisz egyházam mindig a szabadalvóság szellemében haladott, évszázadokan keresztény alkalmakozva azon keresztények, melyeket eszményítve átformált, magába ölelt, ami által a mulandót az örökkévalónak biztosította. Feltűnő jelenség e szerint, hogy akadnak papok, akik azt hirdetik: Aki néppárti az üdvözül, aki liberális, az elkárhozik. Ezt hirdetik Stomfán. A liberalizmustól félni annyira volna, mint félni a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget nagy eszmétől, melyek az evangéliumból sarjadoztak, ölelhet ezekkel épp úgy, mint a liberalizmussal a sokszor rohamosan fellépett korszellelem visszaélt és ezeket is az egyház ellen fordította.

De hiszen nem is a jól feltöltött és a szó nemes értelemben vett liberalizmus ellen kell nekünk, katolikusoknak sikra szállani, hanem csakis a liberalizmus azon káros kinövészei ellen, melyek önző célok leple alatt — a liberalizmus tág köpenyegébe burkolva — itt-ott nemcsak egyháznak érdekei ellen kúsznak, de közgazdasági tekintetben is károsak. Ily kinövészek ellen harcolni, ezek ellenében egyházam érdekeit védeni kötelességemnek tartom, de nem úgy, hogy esetleg katolikus cégér alatt ugyanoly kinövészekkel legyervekzem a liberalizmus kinövészeivel szemben. Ez annyit tenne, mint a bajt egy másik bajjal, egyik lekélyt egy másik orvosi akarni; én legeredményesebben ily kinövészekkel szemben a szabadalvópártban vélek megküzdhetni. Bár e pártban látnám a katolicizmus egyházi és világi nagyjait elsőül utolsóig, hogy kezet fogva az igazi liberalizmust, amely a sum cuque alapján áll, megvédehetné, attyunkinövéseit lenyesgethetnék terjeszkedésüket megakadályozhatná, mert különben szenved a közjó, szenved a tekezetek béke! Ebben vélem én felalálni a helyes katolikus politikát, mert sajnos látom, hogy ez idő s erinttől immel nem rendelkezünk kapkodással, provokálással és makacs ellenkezéssel ügyünkkel előbbre nem viszzük. Lám a tekezetek megtalálják védelmüket az uralkodó pártban ezért nem is szervezkednek külön politikai pártta. A mi katolikusaimk abban a téves nézetben vannak, hogy mihelyt valaki a szabadalvópártba belépett, annak a pártuk előszobájában a fogasra "nemcsak kabátját de katolikus elveit is szegre kell akasztania. Nem így gondolkoztak főpapjaink és őruraink még a közelmúltban. Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy ott voltak a szabadalvópártban, támogatták a párt vezéréit anélkül, hogy meggyőződésükkel kolozóba jöttek volna, anélkül, hogy egyházuk jogait feladták volna; de nem is volt addig egyházpolitika, mely egyházpolitikát okoskörtől tekintéssel kikérik, mi lehetett volna. Sajnos, hogy a katolikusok körében akkor, mikor már az új törvények jogerőre emelkedtek, egy ártatlan kinövés kapott lábra, szétbontotta a katolikus tábor, szétforgácsolta az erőket, meghasonlított szeretetenséget és visszavonást keltett hívek és papok, papok és papok között. hivalanok vették kezükbe a néppárti akciót az arra hivatottak elhallgattak. Provokáló magartatásukkal választalat emelve a liberális és néppárti katolikusok között, ezeket és ezeket szakították el az egyház kebeléből hisz azon ev alapján, aki nincs velök, az ellenök számtalanokat proskribáltak az egyházból. Már pedig, míg azok a hivatott tényezők határozott irányt jelezve, a nyílt akció terére nem lépnek, a katolikusok jogát nem lesz hol megvédelmezni, hanem csak a szabadalvópártban, hová belépvé, lelkiismeretünket békéba nem szoríthatják, ahol ha egyháznak védelmére kelünk, kell, hogy meghallgassanak, ahol ha sorakozunk, jóság követeléseinknek gátat nem vehetnek. Es hogy a szabadalvópárt programja nem lehet sem hazámra, sem egyházamra veszedelmes, meggyőző azon körülmény, hogy a volt nemzeti párt, mely egy negyed századig küzdött magasztos elveit, a Széll Kálmán vezetése alatt álló szabadalvópártba belépett és így nem is lehet okom ezen, az ország közvéleménye által ünneplott pártvezért — aki Deák Ferenc szellemével vezeti az ország ügyeit és ó bízalmatlanságra okot nem szolgáltatott — nem tárogatom.

Debrezenceből táviratozzák: A függetlenségi párt ma délután 3 órákor nagy négyülést tartott a város-háza udvarán. *Kossuth* Ferenc egyórás beszédet tartott, utána *Endrey Gyula* és *Barabás Béla* képviselők beszéltek. Este a vendégek tiszteletére banket volt az Angol-királynőben. *Kossuth* a 11 órai vonattal elutazott. — A harmadik kerületi pótválasztás tudvalevőleg esőtűrtökön lesz. Itt a szabadalvópárt oly erős, hogy *Dobiecsky* szabadalvú jelölt győzelme bizonyosnak látszik.

Az Államvasutak fölöslege. A magyar királyi Államvasutak igazgatósága ez év október 9-ikén 1.500.000 koronát szállított be pénztári fölösleg gyanú a központi állampénztárba. Ennek az összegnek beutadására az idej közpénzbesszállítás 26.703.644 koronára emelkedett.

Kaposváriak Széll Kálmánál.

— *Vörös László és választói.* —

Budapest, október 15.

A *Kaposvári* mandátumot népes küldöttség hozta fel ma *Vörös László*nak, aki délelőtt a szabadalvú pártkörben fogadta választóit. A küldöttségben résztvettek a város legelőkelőbb polgárai, *pártkülönbség nélkül*, jelölt annak, hogy milyen általános szeretet és tisztelet környezi Kaposvárot *Vörös László*t, a szabadalvópártnak ezt az igazi kitűnőségét. A mandátum ünnepies átadásá után a küldöttség fölkoreste *Széll Kálmán*t, a szabadalvópárt vezérét is, aki a hozzájuttzott üdvözlő beszédre adott válaszában gyönyörű apológiáját adta az új rendnek, amely a választásokban olyan nemesen és diadalmasan érvényesült.

Mindezekről a következő tudósításunk számol be:

(*Vörös László* mandátuma.)

A szabadalvú pártkör helyiségében pont kilenc órákor fogadta *Vörös László* a kaposvári küldöttséget, amelynek tagjai voltak: *Rimanóczy József* választási elnök, *Márfly Emil*, a szabadalvópárt elnöke, *Csorba Ede*, *Sárközy Béla*, *Folly József*, *Kovács Sebestyén Gyula*, *dr. Rózsa Ernő*, *Scholtz Gyula*, *dr. Szigethy Gyula*, *dr. Tevely Béla*, *Bakonyi Ferenc*, *Marton Gyula* ref. lelkész, *Korniss József*, *dr. Krizsanics József*, *Hirschmann Mór*, *Németh István* polgármester, *Darnay Béla*, *Szilágyi Samu*, *Szarka János*, *Babócsy Kálmán*, *Siposs Géza*, *Lukácsy Imre*, *Récsy Simon*.

A küldöttség szónoka, *Rimanóczy* üdvözlő szavaiban rámutatott arra, hogy ez a mandátum, amely a jog, törvény és igazság hármassal jelszavának égése alatt szepítőlenű és mocsoktalanul született meg, klasszikus bizonyosága a kaposváriak szeretetének és bizalmának.

Vörös László igen meleg hangon köszönte meg az iránta nyilvánított érzelmeiket. Bejelentette, hogy ez a mandátum rá nézve sokkal értékesebb és sokkal becsesebb, mint az öt év előtt a kaposvári választókerületben nyert mandátum. Bár egyhangú volt öt év előtt a választás, mégis lehetett jogosultsága annak a feltevésekre avagy gyantsításnak hogy nem a választópolgárok akaratának szabad megnyilatkozása, hanem akkor viset állásában rejlő batalmi befolyás bilitette javamra a mérleget. Ha most, — úgymond — a tiszta választásoknak a kaposvári választókerületben nényesen bevált rendszerével győztem, akkor egész önzérettel hivatkozhatom arra hogy a szabadalvópárt tisztul elveivel való törhetetlen ragaszkodás mellett talán az én személyem iránt tanusított önzetlen bizalom és szeretet (Élénk éljenzés.) utaltak nekem, most már csak az egyszerű polgárnak a jelentős diadalt és megadták részemre a legnagyobb elégtételt, amelyre a körülmények ilyen mérlegelésével számíthatam.

Végül megígérte, hogy várakozásuknak minden irányban igyekszik majd megielesni és biztosította választóit, hogy eszekeveseiben a haza és a kaposvári kerület érdekeinek hü szolgálata lesz egyedüli törekvése. (Élénk éljenzés.)

(A miniszterelnökénél.)

Ezután a küldöttség, élén *Vörös László*val felhajtott a várba, ahol *Széll Kálmán* miniszterelnöknel tisztelegtek. A miniszterelnököt, akit a fogadóteremben lépése alkalmával lelkes éljenzéssel üdvözöltek, *Márfly Emil*, a kaposvári szabadalvópárt elnöke üdvözölte.

Széll Kálmán miniszterelnök az üdvözlőre a következőképp válaszolt:

Igen tisztelt uraim! Nagy örömmel és köszönettel fogadom, hogy szivesek voltak engem ebből az alkalomból felkeresni. Én mindig örülök, ha azokkal érintkezhetem, akiknek támogatását szerencsés vagyok bérni, de kétszeresen örülök az önök megjelenésének, akik a szabadalvópárt zászlaját Somogyvármegyében győzelemre vitték. (Éljenzés.) Kétszeresen értékes ez nekem akkor, amikor Somogyvármegyének többi kerületeiben abban a küzdelemben, amely most lezajlott, a szabadalvópárt zászlaja elbukott; de úgy tudom, becsülettel bukkott és nincs okunk, sem a somogyi szabadalvópártiaknak, sem pedig nekem, hogy ezt a bukkást szégyeljük, mert végre is az alkotmányos küzdelem esélyeivel jár ez. Kétszeresen köszönettel tartozom tehát azoknak, akik Somogy vármegyében megmentették a szabadalvópárt zászlaját; és ezek közé első sorban önök tartoznak, mert hisz az a munka, az a fáradozás amelyet a kormány és annak élén én a szabadalvú eszmék jegyében, az országnak a szabadalvú eszméi alapján való vezetésében és a szabadalvú politika céljainak és feladatainak érvényesítésében folytatunk, eredményes csak úgy lehet, ha az ország és az országnak számottevő elemei támogatnak és adnak ennek a munkának igazi tartalmát és erős támaszt és háttérét. Abból meritek és merítettem én erőt, hogy tudom, hogy az ország nagy többsége — és nem mesterséges, nem csinált többsége, (Éljenzés) hisz ezt a választások bizonyítják — áll a szabadalvópárt háta mögött és támogatja a szabadalvú ügyét és azt a liberális politikát, amelyet én programom alapján folytatok, amelyet az ország ismer és többségében elitogadott. Azért helyezek olyan nagy súlyt erre a morális eredményre, amelyet a mai választások mutatnak. Birtam bátorsággal belemenni a küzdelemben a tiszta választás eszményével és eszközeivel. (Élénk éljenzés.) Birtam

bátorsággal belemenni a kuriai bírósági törvény-nyel kezembem abba a csatába, hogy a nemzet akarata szabadon nyilatkozzék meg. mert tudtam, hogy Magyarország a szabadelvesség ügye és az általam felidított program az ország többségének bizalmát és támogatását is bírja. (Élénk éljenzés.) Ebben a tudatban mentem bele nyugodtan abba a küzdelembe és azért kétszeresen szerencsésnek és boldognak érzem magamat, hogy az ország többsége az én felfogásomnak adott igazat és nem azoknak akik mindenféle jóslatokkal kísérték eleinte a küzdelemnek a tiszta választások alapján megindulását. (Élénk éljenzés.)

Nagyon köszönöm, hogy szívesek voltak rólam megemlékezni és eljöttek ezen alkalomból hozzám, hogy biztosítsanak támogatásokról. Erre a támogatásra szükségem van, mert ez ad csak erőt és kitartást abban a nagy munkában és azokban a nagy feladatokban, amelyek előttünk állanak. (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Vörös László ezután bemutatta a küldöttség tagjait, akikkel a miniszterelnök néhány szívélyes szót váltott.

(A lakoma.)

Vörös László országgyűlési képviselő ma este lakomára vendégül látta a kaposvári küldöttséget. A lakomán amely az Angol királynő szálló I. emeleti étkező termében volt, a küldöttség tagjain kívül megjelentek *Günner Gyula* és *Szell Ignác* belügyi államtitkárok, *Vézi József* és *Mikszáth Kálmán* országgyűlési képviselők, *Makfalvy Géza* volt országgyűlési képviselő.

Az első felköszöntőt Vörös László mondotta. Rámutatott arra hogy Kaposvár régente ellenzéki kerület volt, de a választók körében egyre jobban hódított a szabadelvű eszme illyeg az átalakulás — ugymond — mind erősebb és szélesebb körökben állandóság is lett, ez kizárólag és egyedül annak tulajdonítható, hogy a jog, törvény és igazság uralma alatt minden száktól megtisztult a politika közélet és az ekként újszületelt nemzet legegyszerűbb polgárában is életre kelt az a hit s bizalom, hogy a sokat szenvedett és sokat hányvott magyar nemzet boldogulásának csaknem egyedül eszköze az a politika és az a kormányzat, melyet az országos szabadelvű párt vezére, *Szell Kálmán* miniszterelnök (Leikes éljenzés) kormányra léptetve alkalmából adott programjában bülesen kifejtett és tapintatos kézzel céltudatosan a gyakorlati életben is érvényesített. Ezen politika egyik diadalát ünnepezzük ma itt e szerény körben, és éppen azért, habár mint bárgyúdnak az volna kötelességem hogy t. vendégeimet köszöntsem tel, mégsem írhatem mára az első pobarat, mint vezérünkre, *Szell Kálmán* miniszterelnökre (Leikes éljenzés.) azon kívánsággal hogy az ezek ura tarisa meg őt bántulatról munkaképességében sok éveig hazánk kormányzatának élén és segítse őt azon nemes törekvésében hogy nemzetünket mindig a szabadelvű demokratikus szellemben vezerehesse. (Éljenzés.) politikaigaz és társadalmilag egyességű gazdaságiag erőssé és boldogga tennesse! (Hosszas leikes éljenzés.)

Csorba Ede ékes szavakban Vörös Lászlóra, *Bozot* István *Szell Ignác* államtitkára és *Bakonyi Ferenc Günner Gyula* államtitkára ültette poharat.

Günner Gyula belügyi államtitkár mindenkéltől köszöntet őhatja leróni régi, kedves barátjának, most házigazdájának Vörös Lászlónak a meghívásért, amelylyel nemcsak személye iránti nagyrabecsülésnek és rokonszenvének kifejezésére adott alkalmat, hanem arra is hogy közvetlenül megismerkedjék ily országgrész értelmiségével, amelyet eddig csak hírből és a históriából ismert.

Engedjék meg, — ugymond — hogy ebből az ünnepből én is kivegyek a magam részét. Önöknek, t. uram, az én régi, kedves barátom Vörös László, ugy tudom most már másodikban megválasztott képviselője. Jögcimem az ünnepésre van nekem is, még pedig kettős: én Vörös Lászlóban nemcsak képviselőársamat üdvözölöm szeretem, tisztetem, becsülöm, amint hogy meg vagyok róla győződve, hogy önök is Vörös Lászlóban, a képviselőben az igaz hazafi tisztelik, szeretik, becsülik. (Ugy van! Élénk éljenzés.) de én üdvözölöm őt még egy más minőségben is: mint régi, kedves jó barátomat; és azt hiszem, ebben sincs köztünk különbség, mert én hiszem és tudom, hogy ismervé Vörös László érzelmet, híven adom vissza az ő érzéseit; ő annak a kerületnek minden választóját az ő meleg baráti szavára öli és önök is, akik Vörös Lászlót, a képviselőt üdvözöltek, én is, joggal és méltán üdvözölhetek benne az igaz, hűségű, kitartó, jó barátot is. (Élénk éljenzés.) Engedjék meg, hogy én is kivegyek magamnak az én régi baráti érzelmeim jögcimén azt, hogy én is felköszöntessem az önök képviselőjét és hogy ehhez még egy toldást fűzhessek (Halljuk! Halljuk!) — megbízás nélkül, de mert tudom az én miniszterelnököm intencióit, merek megbízás nélkül nyilatkozni, — hogy akkor, amikor önök a mandátumot Vörös László barátomnak nyújtották át, igaz szívvel erős meggyőződéssel hazafiságunknak öszetett erevével, akkor egy kedves, tetsző dolgot tettek *Szell Kálmán* miniszterelnök ur ő nagyméltóságának, nem azért, mert személyileg, egyénileg szimpatizál Vörös László képviselővel, hanem azért, mert *Szell Kálmán* nagyrabecsült és tisztelt benne a munkabíró, igaz, hazafiai erényit. (Hosszantartó éljenzés és taps.) Képviselőársamra és jóbarátomra, az önök képviselőjére, a becsületes, igaz, jó magyar hazafira írtam poharamat. (Hosszantartó éljenzés.)

Szell Ignác államtitkár a Kaposvár város képviselője és választói között keletkezett és most 5 évre megújított szövetség zavartalan fennmaradására, a kaposvári küldöttségre és annak vezetőjére, *Márfy Emilre* írta poharat.

Dr. *Marton Gyula Mikszáth Kálmán*at köszöntötte fel.

Mikszáth Kálmán különböző szituációkat lát itt. Mind kellemesek, de a kellemesek is lehetnek rosszak. (Derültség.) Itt van egy társaság, amely mandátumot hoz. Ez kellemes dolog. (Derültség.) Itt van azután a megválasztott képviselő, aki a mandátumot átveszi. Ez sem rossz multság a paradisiomi élvezetek között. (Derültség.) Végre még egy elemmentum van itt, a központi hatalom két képviselője, akik élvezettel nézik a kaposvári választásnak ezt a végső epizódját. Évekkel ezelőtt már volt ilyen lakomám, akkor is itt ültek a miniszterek, vagy államtitkárok és örömmel néztek össze, hogy ez az ő művük. A mostani két államtitkár nem néz össze. Ez nem az ő művük. Ez magától jött. (Élénk tetszés.) És mégis az ő művük, mert nagy részük van abban, hogy tiszta választások vannak. Ugy vagyunk, mint az egyiptomiak voltak, mikor a Szuezi-kanális elkészítése után először kezdett ott esni az eső; maguktól jönnek elő olyan eredmények, amelyek a szabadelvűség talaját megtermékenyítik és amelyek azelőtt csak mesterséges csatornázás és locsolgatás útján állottak elő. (Derültség, tetszés.)

Ez a három elemet látva, nem tudja, melyikhez tartozik ő egyszerű néző, de azért nehéz helyzete van, mert nem tudja a kaposváriakhoz csatlakozni e örömben, vagy képviselőjük mellé. De maradjon az titok, hogy melyik irigylendő jobban, a kerület, vagy a képviselő. Van egy legenda hogy Krisztus köntöse Krisztussal együtt verzik. Nem tudja, igaz-e ez, nem-e, hanem kívánja, hogy legyen igaz ebben az esetben és nőjön Vörös László államférfi és politikai egyéni alakja Kaposvár város fejlődésével együtt. Legyen örök titok, hogy melyik hozott több dicsőséget a másiknak. (Élénk tetszés.) Végül azt kívánja, hogy *Makfalvy Géza*, aki most nincs a parlamentben, minél hamarabb elhozza azt a helyet, a hova való. (Élénk tetszés.)

Makfalvy Géza annak kijelentése mellett, hogy *Szell Kálmán* zászlaját a Házon kívül is szolgálja fog a ott, ahol tehetsége megengedi, a kaposváriakat köszönti fel.

A társaság még sokáig maradt együtt a legjobb kedvben, amelyet tetemesen fokozott *Pete Lajos* vármegyei aljegyző, jónévi zeneszerző aki zongorán a saját szerzeményű magyar dalait játszotta el. *Pete Lajos* tehetségét *Vézi József* méltatta magvas tartalmú beszédben.

KÜLFÖLD.

Az osztrák iparosok felirata. Néhány nap mulva átnyújtják *Ferenc József* királynak azt a feliratot, amelynek megszerkesztését a beruházási törvény létrejövetelére alkalmasból az iparos klub a többi gazdasági testülettel együtt határozta el. A felirat, amelyet a kereskedelmi kamarák és az összes jelentékeny ipari testületek aláírtak, a többi között ezt mondja:

Midőn Ausztria népei meghallották ő felségének a népképviselőkhöz intézett figyelemreztetést, hogy dolgozzanak az iparosok nyomott lelkében az a remény ébredt föl, hogy sikerülhet a pangás szomorú idejét megszüntetni és serény munkával jobb idöket előkészíteni. A felirat kiemelt a kormánynak hatalmas akadályok legyőzésében kitértetett föladozásait, valamint a képviselők önmegtartó szorgalmát és ezt mondja: A rég óhajtott művek, a vasuti vonal Triesztbe, a csatornák, a folyamszabályozások Ausztria összes tartományaiiban a forgalomnak tartós föléledését és a mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari alkotások föltételeinek javítását fogják előmozdítani. Az iparosok a legmélyebb szívvel jövő köszönetüket lejjelik ki ő felségének, aki mindezekre az alkotásokra erős impulzust adott és szilárd bizalommal néznek a jövő elé, hogy e nagy művek ő felsége dicsőségére és Ausztria népeinek tartós hasznára dicsőösen legyenek betelejezve. A felirat végül áldást kíván ő felségének.

Roosevelt programja. *Roosevelt*, az észak-amerikai Egyesült-Államok új elnöke, most dolgozik azon az elnöki üzeneten, amelyet a kongresszushoz fog intézni. Az üzenet tartalma természetesen a legnagyobb mértékben érdekli nemcsak az Unió polgárait, hanem az egész világot, amely végre tisztára szeretne jönni a hatalmas államcsoport terveiével. Sokféle kombinációt emlegetnek *Roosevelt* programjáról, a legvalószínűbb az, amelylyel a *Morning Post* szolgál. Eszerint *Roosevelt* három ponttal foglalkozik, amelyeket a kongresszushoz intézendő első üzenetbe óhajtt beilleszteni. E pontok a következők: törvényes intézkedések a trusztok ellen, a bevándorlás korlátozása és a flotta tekintélyes szaporításának kérdése. Az elnöknek az a törekvése, hogy az Egyesült-Államok haditengerészetét oly erőssé tegye, mint amilyen Anglia kivételével Európának bármelyik államát és buzgó munkálkodik azon, hogy az erre szükséges eszközökhöz a kongresszus belegegyezését megnyerje.

A *Standard* newyorki távirata jelenti: *Roosevelt* elnök hír szerint újból kifejezte azt az elhatározását, hogy a betöltetlen állásokat a legalkalmasabb férfiakat betölti a nélkül, hogy a köztársasági politikuskok ajánlatait figyelembe venné. *Roosevelt* továbbá hír szerint azt mondta:

— Ha a nép jónak látja, hogy magatartásom helyeslését kifejezésre juttassa az által, hogy az 1904. évi elnökválasztásnál a köztársasági jelöltek listájának élére írja nevemet, ezért mély hálát fogok érzni. Ha azonban klikkek pártolását kellene megengernem az által, hogy hozzájuk alkalmazkodom, ugy ily körülmények közt semmit sem fogok tenni jelöltségem érdekében.

Az afghanisztáni trónváltás. Csak tegnap temették el Simlában nagy ünneppélyességek közt *Abdurrahmán* khán emirt. A temetésen a főkádi beszédet mondott s előadta, hogy *Abdurrahmán* addig nem lehetett eltemetni, amíg az új emir nem vette át az uralkodást. Azután *Habib-Ullah* fejére csavarta a turbánt s az új emirt üdvözölte benne. Ezután *Habib-Ullah* testvérei és az összes notabilitások letekelték a hűség esküjét, az összesereglett nép pedig ujjongva éltette az új uralkodót.

Habib-Ullah proklamálása után beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a birodalom határait meg fogja védelmezni, hogy a birodalmat sem nagyobbítani, sem kisebbíteni nem fogja s ugy fog uralkodni, amint apjától megtanulta. Az Angliával való szövetséget és baráti viszonyt folytatni fogja. A beszédet nagy tetszéssel fogadták. Csak ezután következett *Abdur-Rahmán* temetése.

Haynau Délafrikában.

Budapest, október 15.

Bitófa és botütés: ime a nemes fegyver, amelylyel Anglia a boer hősökkel megvereszik. Farkok ninesenek többé a roppant boer földek, egy pár füstölög gerenda jelzi az egykori virágzó falvakat. Puskatussal kergették a hős angol katonák a védtelen asszonyokat és gyermekeket nagy karánokba, ahol nyomoru táplálékon tengődnek s százával halnak bele a rossz bándmódba. Üres Transvaal és Oranje, csak sziklás vidékeken, nagy erdők és vízmosások közt tanýznak még a szabadsáért küzdő utolsó boer hősök. Pár napig pihennek, aztán lecsapnak az angolokra. Az utóbbi hetekben minden ilyen összetűzés után véres fövel futamodtak meg az angolok. Nincs tehát győzelmi hír, amelyet meglehetne táviratozni Londonba. De legalább az angol zászló becsületét nem érte mocok.

Most ez is elkövetkezett. Amióta a kormány szabad kezet engedett *Lord Kitchener*nek, a generalisszimusból valóságos vérszopó hiéna lett. Olyanfajta gyűlöletes, emberiségéből kivetkőzött szörnnyeteg, amilyen *Haynau* volt. Győzni nem tudott: nem césár-vér, csak hentes, gyakorolja tehát a hentes-mesterséget. Győzelmi táviratok helyett most akasztási, fölbövesi bulletinokat küld haza. Az akasztási és fölbövesi nyilván könnyebb tudomány a sztratégianál. Még csak sziv sem kell hozzá, csupán a hiéna ösztöne.

Meg egy új felfedezéssel gyarapította a szudáni négerek báberos legyőzője a hadviselés tudományát. Behozta a sztratégiaiba a botozást. Ez nevezetes újítás. Az elfogott hősöket, akiknek nincs többé kard a kezökben, az ember egy pár legénynyel lehuzaítja s huszat veret rájuk. Ez a hadi művelet nem jár semmi rizikóval és elégtellettel tölti el az olyan kaliberű embert, amilyen *Kitchener*.

Ez az a mocok, amelylyel a generalisszimusz az angol zászlót beszenyezte. Így lett Délafrika *Haynau*ja.

A jövő majd meg fog emlékezni *Lord Kitchener*-ről. Méltányolni fogja nagy szívét és zsenialitását. De a mult is biztató példával szolgál. Mi tudjuk, hogy *Haynau* szemétdombon mult ki, megvetve, elhagyatva. A *Haynauk* számára még él a régi Nemezis.

Tarkastad, október 15.

Schömann boer, parancsnokot ma agyonlőtték.

Gradoock, október 15.

Lotter csapatának további tíz emberénél az ellenök kimondott halálos ítéletet élethosszig való fogságra változtatták át. Két fiatal embert a háború végéig tartó fogságra és husz botütésre ítélték.

Middelburg, október 15.

A *Woolfeardt*, *Lotter*nek egyik tisztje ellen kimondott halálos ítéletet a helybenhagyták.

Prince Albert, október 15.

Sheepers parancsnokot, akinek elfogatását már jelentették, 12-én betegszállító-kocsin a blood-

riveri állomásra és onnan vasuton Matjesfonteinbe vitték. *Sheepers halálisan beteg.*

London, október 15.

Durbanból jelentik: Az angolok elfogták Emmett parancsnokot, Botha sógorát.

Dundee, október 15.

Egy angol osztály megszállotta Pietertiefet. Botha osztályai széthúzódtak. Csapatának zöme azonban a Pongola-erdőségekben táboroz. Amint jelentik, a bettazi kommandó Pietertief mellett elvonulva, északra kelet felé elmenekült. A nagy eszések az utakat nagyrészt járhatatlanná tették. A folyamok megvanak áradva. Botha a vakkerstroom-pietertiefi vonalól délre táboroz. Bruce Hamilton tábornok a boerok kocsijait üldözi amelyeket nappal elrejtenek és éjjel szállítanak tovább. A folyton sürrü közben távolabba nem lehet látni. Fogoly boerok azt mondják, hogy az ellenség e hónap 6-ikán Gontehoeknél súlyos veszteséget szenvedett. A boerokat északon, keleten és délen az angol csapatok meg lehetőségek körülkerítették, ami a kombinált eljárásat megnehezíti, de lehetséges, hogy akként szabadulnak meg a boerok, hogy kis csapatokra oszlanak föl.

Crener, hollandus gyarmattügyi miniszter hetvenhat esztendő óta anyja halála előtt néhány napot az angol táborban töltött s naplót írt végső napjairól. Naplójából csaknem hihetetlen adatokat szolgáltatott az angol katonák kegyetlenségéről, melyről a következőket írta:

— Junius 6-ikán a boerok Craspan mellett megtámadták az angol utóhadat. Az angol katonák bennünket kísérték az angol táborba, javarészt asszonyokat, gyermekeket és azonfelül nagymennyiségű élelmi és löszert vittek magukkal. Midőn a boerok közeledtek, megparancsolták az asszonyoknak és gyermekeknek, hogy szálljanak ki a kocsikból s a tehetetlen, siránkozó csapatot pajzsként maguk elé állították. Mőgöttem is állt egy angol vitéz, aki puskájával hol jobbról, hol balról oldalba lökdösött. A boerok löttek, mire vagy féltucat ártatlan gyermek és nő rogyott össze. Ekkor vették észre, hogy véletlen asszonyokra löttek és beszüntették a tüzelést és fogcsikorgatva, tájékozódással rohantak az ellenségre. Már-már az övék is volt a diadal, midőn a háttérből nagy angol csapatok körvonalaibontakoztak ki. Boer testvéreinknek menekülniük kellett s bennünket sem vihettek magukkal.

Brüsszel, október 15.

Lourenzo-Marquezből táviratozzák: Botha helyzete annyira válságos lett, hogy valószínűleg az angolok fogságába jut. Minden jel arra mutat, hogy Botha tulságosan messze hatolt előre Natalban.

London, október 15.

A bofstreeti rendőrbíró előtt dr. Krause ellen már kitűzött tárgyalást újabb bizonyítékok beérkezéig elhalasztották, mire a vádlottat visszavitték a fogságba.

HIREK.

Edvárd király.

Edvárd király, angol király

Almából fölriad:

„Hadd látom“ ugymond „mit regél
A kábeltávirat?!“

Hallgatja a búr diadalt

Halálos beteg,

Mig künt a hold halványodik
Az elborult egen.

„Ott van folyó és földje jó,
Legelőin a fű kővér, —
Nekünk használ az öntözés:
Az omló honfivér!

S a nép, az istenadta nép,
Ha oly boldog-e rajt,
Mint akarom, s mint a barom,
Melyet igába hajt?!“ —

A nagybeteg király körül
Miniszter, orvos áll, —
Rajtuk kívül a küszöbön
Jelen még a halál.

„Felség, a búr hon koronád
Legszebb gyémántja lett:
Korlátlanul uralkodol
A tartomány felett!“

És szól az orvos: „Drága sir,
Éjfél van, halk a táj, —

Majd enyhet adnak álmaid:

Aludj, beteg király!“

És álmodt lát Edvárd király:

Léptet fakó lován,

Körötte csend, — a merre ment,
Kiholt a tartomány.

És Middelburg a hely neve,

Hol aznap este szállt:

Sötét, komoly, agg férfiak
Várták itt a királyt.

„Ti urak, ti urak, hitvány ebek,

Ne éljen Eduárd, —

Hol van, ki zengje tetteim, —
Hol egy transzváli bárd?!“

Szó bennszakad, hang fennakad,

Lehellet megszegik:

Ajtó mögül fehér galamb,
Ősz búr emelkedik.

„Itt van, király, ki tettidet

Elzengi“, szól az agg;

Fegyver csörög, haló hőrög,
Amint hurjába esap.

„Fegyver csörög, haló hőrög,

A nap vértóba száll,

Vérszagra gyűl az éji vad:
Te tetted ezt, király!

Levágva népünk ezrei,

Halomba, mint kereszt,

Hogy sirva tallóz, aki él:

„Király, te tetted ezt!“

„Akaszszátok föl, Kitchener!“

Parancsol Eduárd, —

„Ah lágyabb ének kell nekem!“
S belép egy ifjú bárd.

„Ah lágyan kél az esti szél

A kék Oránzs felé,

Szűkek siralma, özvegyek
Panasza nyög belé!

Ne szülj rabot, te szűz, — anya,

Ne szoptasd csecsemőt!“ —

Int a király. S elérte még
A bitóhoz menőt.

De vakmerőn s hivatlanul

Kiáll a harmadik;

Kobzán a dal magára vall
S ily ige hallatik:

„Elhullt esatában a derék,

No halld meg Eduárd,

Neved, ki dicséssel ejtené:
Nines oly transzváli bárd!“

„Meglátom én!“ S parancsot ád

Király rettenetét:

„Akassz föl, ki ellenszögül,
Minden búr énekest!“

Fölbred, riad a király:

„Ha, ha, mi zűg? Mi ez?

— Nem kap ordót a lordmayer,
Ha bosszant bármi nesz!“

Áll néma csend, légy szárnya bent,

Se künt nem hallhatik:

„Policemann, csendre jól vigyázz, —
Király nem alhatik!“

De át falon, át ablakon

Az éji csöndben át

A Times jelenti már Botha
Ujabb diadalát . . .

— ou.

Budapest, október 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. C. tober 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Gödöllőn. Bécsből telefonozza tudósítónk, hogy ő felsége ma este 8 óra 30 perckor kíséretével udvari különnyonaton Gödöllőre utazott. A hónap végén a király ismét Bécsbe megy, hogy a Mindenszentek és halottak napja előtt való napokat Bécsben töltsen. November 2-ikán visszatér Gödöllőre és november 9-ikén ismét Bécsbe utazik, ahol jelen lesz a X. kerületi új templom zárókövének letételénél. Ugyanaznap este ismét Gödöllőre tér vissza, ahol november végeig marad.

— Szalvátor Ferenc főherceg dandárparancsnok. Bécsből jelentik, hogy a Fremdenblatt értesülése szerint Szalvátor Ferenc főherceget, Mária Valéria főhercegnő férjét, legközelebb dandárparancsnokká nevezik ki Bécsbe. Ennélfogva a főherceg családjával együtt Weisből Bécsbe fog költözni.

— Az olasz királyi pár utazása. A cár franciaországi látogatása idején hire ment a világsajtóban, hogy az olasz királyi pár Spalában vagy Pétervárdt meg fogja látogatni a cári párt. Ezzel szemben Rómából táviratozza tudósítónk, hogy a turini Stampa hiteles értesülése szerint szó sincs erről az utazásról.

— Szászker koronás hagyaték. Sopronból jelentik: A vasárnap véletlen baleset folytán elhunyt Zobel Vilmos magánzórnok ma találták meg a végrendeletét. E szerint 100.000 korona körüli vagyonát az evangélikus konventnek hagyta a gyermekkorház céljaira. Ez már a harmadik 100.000 korona, mely a nyár óta hagyatékként a soproni konventnek jut.

— A király és a F. M. K. E. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület tátrafüredi közgyűlése alkalmából hódoló táviratot küldött a királynak. Thuróczy Vilmos cs. és kir. kamarás, az egyesület elnöke most a következő leiratot kapta a belügyminisztertől:

Méltóságos ur! A kabineti irodának a felség személye körüli miniszter urhoz intézett megkeresése folytán és hivatkozva a F. M. K. E. elnökségének hozám érkezett távirati felterjesztésére telkérem méltóságodat, hogy nevezett egyesületnek a tizenkilencedik évi közgyűlése alkalmából nyilvánított hódolatáért 6 eszázári és királyi felsége legmagasabb köszönetét kiejeljen sziveskedjék. Fogadjon méltóságod tisztelettel nyilváníatát. A miniszter helyett: Gulner, államtitkár.

— Gróf Apponyi Albert emlékebeszède Szilágyi Dezsőről. Az Akadémia II. osztálya tegnapi ülésén fölkerlte gróf Apponyi Albertet, hogy mondjon emlékebeszédet Szilágyi Dezsőről. Apponyi kijelentette, hogy szívesen tesz eleget a kérésnek.

— A nagyherceg betegsége. Reuss Henrik nagyherceg titkos passziójáról hoz leleplezések a szocialisták lapja, a *Vorwärts*. Azt írja a nevezett lap, hogy a nagyherceg huzamosabb idő óta maga elé idézteti a törvényszék által elítélt kiskoru férfiakat és leányokat és a börtön kandidátusainak lelkeben fölébreszti a kegyelem reményét. Amde ez a fejedelmi kegyelem nem ingyenes adomány! Ara van. Ellenszolgáltatással jár. Az enervált nagyherceg el-tompult érzékeit kell az elítélteknek a kegyelem teében életre ébreszteni, zsbongásba hozni, ingerelni. És a nagyherceg érzékeit most már nem ingerli más — csupán a meztelen testek vonag-lása kinja. Fiatal férfiak és leányok tehát meztelenre vetkőztetve keringenek előtte és korbácsütések alatt vezének. E látványosságon a nagyherceg gyönyört talál, ez által élvez, szórakozik, mulat. Egy ilyen bakhanáliáját az aljasságnak és a gyűtrődésnek, ezt fotografálta le valamelyik szemtanu és e fénykép-hez szolgáltatja a magyarázó szöveget a szocialista ujság. Természetes hogy a napvilágra jutott botrányt nyomon követi a megszokott magyarázat, hogy a nagyherceg beteg és orvosi felügyelet alá volna helyezendő. Igaz. X-edik Reuss Henrik beteg. Nagyon beteg a szegény nagyherceg. Csak az a furcsa a dol-gban, hogy ezt a betegséget nem az uralkodásának tényei tették nyilvánvalóvá, hanem — egy fotográfia.

— Egy porosz hercegnő áttérése. A *Kölnische Volkszeitung* jelentése szerint a hesseni grófné, született porosz hercegnő e hó 9-én Fuldában áttért a katolikus hitre.

— Új magyar nemes. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Radossevich János nyugalmazott ezredesnek és törvényes utódainak a magyar nemességét a szokolováci elnökvevei díjmentesen adományozta.

— Walderssee betegsége. Berlinből jelentik, hogy gróf Walderssee állapota még mindig kedvezőtlen. A grófnak pöntekre tervezett utazását bizonyítalan időkre elhalasztották.

— A jövő évi hadgyakorlatok. Bécsből jelentik, hogy a jövő évi hadgyakorlatokat Erdélyben, Segesvár és Székely-Udvarhely között fogják megtartani. A hadgyakorlaton a nagyszabedű és a temesvári hadtest fog részt venni. Báró Beck vezérkari főnök, aki már a tavasszal tanulmányozta a terepet, a napokban ismét leutazik, hogy kiszemelje a főhadiszállásra alkalmas helyet.

— **Bercsényi Béla betegsége.** Őszinte részvétel értesülünk arról, hogy *Bercsényi Béla*, a Nemzeti Színház kitűnő művésze nagy beteg. A hatalmas természetű művész már régóta gyöngéledik. Az elmúlt szerdán annyira rosszul lett, hogy ágyba kellett fektetnie. Szombaton este szélhűdés érte. Azóta folyton rosszabbra fordult az állapota és ma reggel óta eszméletlenül fekszik. Orvosai, dr. *Makara Lajos* és dr. *Bojtha József* folyton a beteg mellett vannak, akiknek az életéért komolyan aggódnak.

— **A művészet irányítása.** Kölnben történt ez az eset: a városi tanács 130.000 márkát gyűjtött *Frigyes* császár szobrára. A bizottság elfogadta *Albermann* kölni szobrász tervét, amelyet azonban *Vilmos* császár nem fogadott el, mert ő lovas szobrot akart, holott *Albermann* álló szobrot tervezett. Erre a bizottság újabb pályázatot hirdetett s most is *Albermann* tervét fogadta el, de a császár ettől a tervtől is meglagadta a jóváhagyását, mert minden áron azt akarja, hogy a bizottság egy berlini szobrász tervét fogadja el. Ebből az esetből két elv bontakozik ki. Az egyik az, amelyet a müncheni műkritikusok *K. preussische Patentkunst*nak szoktak állandóan nevezni, a másik az, hogy a császár kész valamely művészeti idea miatt összeveszni hű városaival. Minap a mesekutak miatt összetűzött Berlinnel, most meg Köln került sorra. Es így fog ez menni mindaddig, míg a művészet politikai felügyelet alatt áll Németországban. Egy tekintet az új berlini szobrokra, meggyőző bárkit is arról, hogy nincs köszönet az ily atyáskodásban.

— **Japán világiállítás.** Alig terjed ki egy emberöltőre a japánoknak az a törekvése, hogy az európai kultúrát hazájukba átültessék és e rövid idő alatt máris elérték azt, hogy Kelet Albiónjának nevezik Japánt. Gyors egymásutánban négy országos kiállítást rendeztek a tanulékos sárgabőrűek. Most pedig még nagyobb fába vágják a fejszét. Legújabb elhatározásuk szerint meginvítják a föld népeit *Olska* városába, ahol 1903-ban a világ minden nemzetének ipara, találmányosága, művészeti érzéke és terménybeli gazdagsága légyottra gyűl össze és versenyezni fog az elsőségért.

— **Maxim Gorkij betegsége.** Moszkvából jelentik: Maxim *Gorkij*nak, a népszerű írónak állapota olyan súlyosra fordult, hogy orvosai szükségesnek találták délvidékre küldeni.

— **Léghajós-kudarc.** Gróf de la *Vaux* három nap előtt szállott föl léghajójával és ma már, mint *Páris*ból táviratozzák, lemondott arról a merész vállalkozásáról, hogy léghajón tegye meg az utat a Földközi-tengeren át. *Páris* táviratunk szerint a gróf és kísérte léghajóval együtt tegnap *Fort-Vendres* közelében a kísérő *Duchalay* cirkálóhajóra ült, hogy visszatérjen *Páris*ba.

— **A munkások védelme.** A főváros tavaly szabályrendeletben rendezte az építőiparosok és munkások közötti viszonyt. A kereskedelmi miniszter ma tudatta a várossal, hogy a szabályrendeletet nem hagyja jóvá. A miniszter azt kívánja, hogy a szabályrendeletben mondja ki a főváros, hogy tízennégy évesnél fiatalabb munkások naponként nyolc óránál, tizenhat évesnél fiatalabb naponként tíz óránál többet nem dolgozhatnak s a munkaadó a munkásnak testi erejét meghaladó munkát nem adhat. Régi panaszok a munkásoknak, hogy néhány munkaadó egy heti próbamunkára alkalmazza a munkást s a hét végén aránytalanul kis bért fizet. A miniszter azt kívánja, hogy a próbahétre is előre kell megállapítani a minimális munkabért, mert a mostani eljárás megkárosítja a munkást s illetéktelen hasznot juttat a munkaadónak. A főváros úgy tervezte, hogy ha a munkás hétközben a munkát abbahagyja a már megszolgált bért a munkaadó bírságképpen visszatérítheti. A miniszter azt kívánja, hogy a megszolgált bérből a munkaadó hetvenöt százalékot fizessen ki a munkásnak s huszonöt százalékot tartson vissza.

— **Korvett-orvosokat keresnek.** A császári és királyi haditengerészetben, a tengerészségi testületet kiegészítőben, ideiglenes korvett-orvosokat vesznek föl. A fővelét közelebbi adataival a közös hadügyi-minisztérium tengerészeti szakának első osztálya szolgál. Az ideiglenes korvett-orvosok kinevezésük napjától kezdve 2400 korona évi fizetést, a tízedik ranglévéllel együtt járó lakáspénzt és szolgálati átalányt kapnak.

— **Egy kiváló orvos emléke.** A fővárosban nemrégiben halt meg dr. *Wesely József*, aki az orvosi karnak és a közegészségügyi tanácsnak egyik kiváló tagja és a főváros társadalmának ismert alakja volt. Tisztelet és barátai most azzal akarják megörökíteni emlékét, hogy az ő nevére alapítványt tesznek a tüdőbajosok szanatóriumában. A kegyeletes célra főleg orvosi és gyógyszerészeti körökben gyűjtenek s az adakozásra való felhívást *Darwány Alajos* ny. kuriai elnök, dr. *Korányi Frigyes* főrendbírái tag és dr. *Budai Emil* becsátotta ki.

— **A bécsi halálos párbaj.** Bécsből jelentik, hogy *Löwenfeld Emil* ma anyjával együtt Bécsbe érkezett *Zürich*ből és még délelőtt jelentkezett védőjével a törvényszék vizsgálóbírójánál. Kihallgatása két óra hosszáig tartott. A vizsgálóbírónál vannak azok a pisztolyok, amelyeket a végzetes párbajnál használtak, valamint azok is, amelyekkel *Löwenfeld* a párbaj előtt a lövöldében gyakorlatokat végzett. Bécsben ma délelőtt az a hír volt elterjedve, hogy *Löwenfeld* neje öngyilkos lett, de e hirt *Löwenfeld*né családja megcáfolta.

— **Erkölosi ítélet.** *Zala (Ziegler) József*et, mint a mai hivatalos lapban olvassuk, a közoktatásügyi miniszter az egyetemi tanács javaslatára az összes magyarországi főiskolákról egyszer s mindenkorra kizárta. *Ziegler*, ki időközben *Zalára* magyarosította nevét, egy nagy kriminális szenzáció sokat emlegetett szereplője volt. Az ügyesség azzal vádolta, hogy elcsábított egy leányt, ki rokona volt s akinek tőle származott gyermekét kedvesével s annak anyjával együtt megölte. Az esküdtek három napi izgalmas tárgyalás után felmentették *Ziegler*et és vádlottársait. Az ítélet publikálása után dr. *Gegus Gusztáv* főügyész, ki a vádat képviselte, hozzája fordult s megkérdezte tőle, hogy elveszi-e feleségül kedvesét, *Sonnenberg* Paulát.

— **Igen is, el fogom venni feleségül,** mondotta *Ziegler* patetikusan hangon.

Nem tette, sőt a leány levelére oly sértő módon válaszolt, hogy a boldogtalan teremtés öngyilkosságot kísérelt meg. Ezt a nagy, ijesztő erkölosi defektust torlotta meg az egyetemi tanács, mikor a közoktatásügyi miniszternek *Ziegler* bojkottját ajánlotta. A közoktatásügyi miniszter határozata lehetetlenné teszi *Ziegler*nek, hogy valaha orvos legyen.

— **Az Államvasutak forgalma.** A magyar királyi államvasutaknak saját hálózatukon június hóban 16 263.962 korona végleges bevétele volt, csaknem 8%-kal kevesebb, mint 1900. június havában, ami legnagyobb részét az áru orgalom csökkenéséből ered. Ez az első hónap, amelyben a vasuti forgalom is megérezte az általános közgazdasági pangást; az idei rossz termés miatt alig is van kiállítás tetemes javulásra az év hátralévő részében. Június hó végéig még elég kedvezők voltak az eredmények. Az év első felében az összes bevétel 99,364.358 korona volt, ami a tavalyi első feléhez képest egy százaléknyi emelkedést jelent.

— **Halálozás.** *Kozák Károly* nyug. m. kir. pénzügyministeri számvizsgáló tegnap meghalt. Temetése 16-án délután 3 órakor lesz.

Tiborc Péter nyug. m. kir. pénzügyministeri számvizsgáló tegnap reggel meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz az I. ker. Nándor-utca 7. sz. a gyászbázból.

— **Gyanus robbanás.** *Belgrádból* jelentik: A királyi párnak az országban tett körutja alkalmával tudvalevőleg *Krusevácban* telobbant egy puskaporraktár. Minthogy ez a robbanás gyanus körülmények között történt, tegnap elopták a raktár tulajdonosát, egy *Milosevic* nevű kereskedőt. A szerb hadügyi-miniszter *Krusevácba* utazott, hogy személyesen vezesse ebben az ügyben a vizsgálatot.

— **Családi tragédia.** Megdőböntő családi tragédiáról ad hirt nagyikindiai tudósítónk. *Báró Eiselsberg* huszár főhadnagy neje ma délelőtt gyermekágyi lázban meghalt. A főhadnagyol ez a csapás annyira megrendítette, hogy délután föbe lölte magát. *Báró Eiselsberg* 26 éves volt. Az árván maradt kis gyermek négy napos. A tragikus eset nagy részvétet kelt.

— **Vasuti napibérek mozgalma.** A magyar királyi államvasutak hivatalnokainak, altisztjeinek és szolgáinak helyzetük javítása érdekében megindított mozgalomhoz az államvasutak napibérek alkalmazottai is csatlakoztak. *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszterhez a napibérek emlékiratot nyújtottak be, melyben kívánásigaikat több pontban foglalták össze; többek közt azt kéri, hogy 3 éven át teljesített kifüggesztés után évi fizetéssel neveztesse nek ki.

— **Tűzvész.** *Sátoralja-Ujhelyről* jelentik: A főúton a *Haas Lipót*-féle nagy emeletes ház hosszú udvari lakóházra teljesen leégett. A tűz lokalizálásán még éjszaka is dolgoztak.

— **Elhárított forgalmi akadály.** A magyar királyi Államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a nagytapolcsány-treneséri helyiérdekű vasút treneséri-bossányi vonalszakaszán *Olved-Miticz* és *Szoblahó* állomások között töltésesüzamlás miatt fennálló forgalmi akadály elhárítván, ezen a vonalon az összforgalom ismét megindult.

— **Mark Twain Pétervártól.** *Pétervárról* jelentik, hogy *Mark Twain* október végén Pétervárra érkezik. A híres amerikai humorista be fogja utazni egész Oroszországot.

— **Pórnájt turisták.** *Bernből* jelentik, hogy *Picralini* montreuxi segéditanító a freiburgi kantonban lezuhant a *Pic-Donati* nevű hegycsúcsról és szörnyet halt. Ugyancsak a freiburgi kantonban egy hegyi

kirándulás alkalmával, melyet iskolásgyermekek tettek, egy fiú beleesett egy harminc méter mély szakadékba és elpusztult.

— **Szerencsétlen sétalovaglás.** *Mária Anunciata* és *Amália Erzsébet* főhercegnők ma *Reichstadtban* kilovagoltak sétálni. Gróf *Carlani* kamarásmester kísérte a főhercegnőket. Utközben a grófi lova megbokrosodott és levetette lovasát. A kamarás fejfel előre egy fatörzsre esett és súlyosan megsebesült.

— **Tigrisvadászat Esztergom vármegyében.** A leghitelesebb formában érkezik hozzánk az a hír, hogy Esztergom megyében tigrisvadászatot rendeznek. A dolog lényege az, hogy a hatóság kénytelen volt a katonaság kirendelését kérni, mert Esztergom megyében egy kiszabadult tigris sétál és sétája közben véres nyomokat hágy maga után. Az idegen világrész harcias fenevadja legutóbb *Párkányba* látogatott el és *Krammer* mérzáros juhai közül harminc darabot marcangolt össze — reggelire. Mivel nagyon is valószínű, hogy a kiszabadult vadállat ennek utána sem lesz hajlandó a vegetáriánusok irányelvére szem előt tartani és gyökereken rágódni, azért vezényelték ki a katonaságot a fenevad üldözésére. Bakáink tehát jelenleg egy előkelő és nagyon is szokatlan élvezetben részesülnek: tigrisvadászatot tartanak Magyarországon.

— **Házasság.** *Regele Margit*, *Regele János* kir. tanácsos. a képviselőház iroda-főigazgatójának leánya, jegyet váltott dr. *Zboray János*sall.

— **Folles Moderne.** Székesfővárosunk az ultrapesszimisták dacára is halad a világvárosiasodás felé. A világvárosoknak egyik semmiképpen sem kicsinyelhető jele a mulatóhely, amely magához vonzza nemcsak a fővárosi, hanem a vidéki és külföldi publikumot is. Egy új, elegáns és minden ízében modern mulatóhely nyílik meg szombaton e hó 19-ikén a fővárosban. Az új mulatót a *Kerepesi-ut* 63-ik szám alatt a régi *Parisienne* helyén csinálják meg a vállalkozók. Ha azt mondjuk hogy átalakították a helyiséget, ezzel keveset mondtunk, mert az átalakításnál együtt új szellem költözött be az új mulatóba, amely külsőleg is egyike lesz a legmodernebb mulatóhelyiségeknek a fővárosban. Az előadások a legmodernebb párisi előkelő cabaretek mintájára, de magyaros ízzel és humorral ellátva naponta este 8—12-ig folynak. A művészeti vezetést *Décsi* igazgató vette át, akinél jobb, modernebb vezetőt nem kaphatott volna a mulató. Az ő finom ízlése és hosszu évekkel szerzett tapasztalatai teljes garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a mulatóhely minden tekintetben kiváló lesz. Az előadásokat jó magyar konyha és kitűnő italok fűszerezik és ami a fődolog, rendes vendéglői árak mellett. Bárna rábízhatja magát a közönség *Bokros* vendéglős konyhájára, de a számoló pincérek plajbázása is. Az igazgatóság erős kézzel örökdió a tisztességes kiszolgálás felett. Az új mulató, tekintettel arra, hogy a többi mulatóhelyek az *Andrássy-ut* körül csoportosulnak, már iktévésnél fogva is valóban hiányt pótol a *Józsefváros* és a szomszédos kerületek előtt és erősen hiszszük, hogy a közönség is erre az álláspontra helyezkedik.

— **Fővárosi Orfeum.** A nagymező-utcai *Fővárosi Orfeumban* szerdán este ismét kibővült a program. A mostani műsorán folytonosan nagy érdeklődést keltő pontaihoz hozzá jön még *Vanola* láb-ekvilibrista, a négy *Klaisano* zenei excentrikusok és a régiék közül is nem egy egészen új látvánival fogja gyönyörködtetni a közönséget. *Oly Jolyt*, a budapesti közönség e kedves énekesnőjét még nyolc napra szerződtette az igazgató, aki e hónap 23-ikán jutalomjátékot ad *Oly Joly*nak. *Baumann*, az orfeum derék magyar énekes, közkívánatra előadja a *Fregoli-parodiát*, amelyért mindig méltán ér nagy elismerés. *Guerrero*, *Moro*, *Conchas*, *O. K. Sato* és a többi elsőrendű artista továbbra is minden művészetével szolgálni fogja a közönséget, amelynek figyelmét nyugodt lelkiismerettel hívjuk föl a *Fővárosi Orfeumra*. Aki fölkereste a szórakozás szánt e helyet, amióta *Waldmann* Imre igazgató erős keze, szakavatottsága, kiváló gondossága vezeti, az a legnagyobb elismerés hangján szól az Orfeumról. Műsora, rendje, konyhája egyaránt dícsőretet érdemel és rászolgál a legnagyobb pártolásra.

— **Rendőri hírek.** Tegnap este *Ambrozovics* Erzsébet magánzónó *Atilla*-körút 4. szám alatt levő lakásán tűz támadt, amitől a szoba burtozatának egy része elégett. — *Rucsan* Filópnapszámok tegnap délután az Örménygy-utcaban lévő *Krausz-léle* szeszgyárban az első emeleti raktárból lezuhant az udvarra. Súlyos zúfódásokkal vitték a *Rökusba*. — Idősb *Engelhofer György*, budapesti születésű, hatvankilenc éves bérkocsitulajdonos ma reggel családi pörkekedés miatt a *Kálvária-utca* 17. számú ház padlásán ölkaszottta magát. Mire megtalálták, meg volt halva. Az orvostani intézetbe vitték. — Tegnap este *Vastenis* Miksa 8 éves tanuló a *Kálmán-utca* 19. számú ház előtt járszodott. Közben a járókelők közül valaki fellökte. A kis fiú oly szerencsétlenül esett a kövezetre, hogy koponyája betört és agyrázkódást szenvedett. Elvezetvéllyes sérüléssel a mentők vitték a *Rökus-kórházba*.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködés.** A Telefon Hírműködés összes állomásán keresztül ma este cigányzene lesz hallható, melyet 8 óratól 11 óráig fog közvetíteni az előfizetők szórakoztatására. A cigányzene-közvetítés, mely az Emke és az Elito kávéházból történik, megszakított szünet 8 óra 15 perckor a külföldi tözsedzáratok és 9 óra 30 perckor az esti felolvasással, mikor is az est folyamán érkezett legújabb híreit és táviratit olvastatja fel a beszélő újság szerkesztősege,

(x) **Csusz és közsvény** ellen elismert legkitűnőbb szer a *Zoltán-féle* kenőcs. Ara 2 korona. *Zoltán Béla*

gyógytárban, Budapest, V., Sétátér-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) Elegáns divatos ruhák készülnek *Terecsky és Lilienberg* írférfiszabó-cégnél, Budapest, Városház-utca 12.

(x) Menyasszonyi kolengye. Schreier Victor és Társa fehérményi konfectio üzlet kirakatában egy gyönyörű menyasszonyi kolengye van kiállítva. A hölgyeket a kiállítás megtekintésére tisztelettel meghívják a cég tulajdonosok.

(x) Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.

Erzsébet főhercegnő jegyváltása.

Budapest, október 15.

Erzsébet főhercegnő tegnapi eljegyzéséről a hivatalos lap mai száma a következőkben ad hírt:

Ó császári és királyi ténsege *Erzsébet Mária* főhercegnő, ó császári és királyi ténsegeinek néhai Rudolf trónörökösnek leánya, ó császári és apostoli királyi ténsegeinek legmagasabb engedélyével, *Windischgrätz* Ottó herceggel jegvet váltott.

A Lónyay-pár a morvaországi *Austerlitz*-ből vasárnap délután érkezett *Hetzendorfba* és a nemrég vásárolt ócsászári kastélyba szállt. Félénegy órakor ért a grófi pár a kastélyba és kevéssel utóbb megjelent náluk *Erzsébet* főhercegnő vőlegénye, *Windischgrätz* Ottó herceg főhadnagy. A vőlegény még a kastélyban volt, amikor *Coudenhove* Mária kamarai előljárónő kíséretében a menyasszony, *Erzsébet* főhercegnő is meglátogatta édes anyját. A jegyepár egy óránál tovább maradt a grófnénál. Az ő jelenlétében eszerítették ki jeggyűrűiket, amelyek teljesen egyforma, briliánsokkal kirakott aranykarikák. Este a főhercegnő *Laxenburgba*, a herceg *Bécsbe* tért vissza.

Az eljegyzési ünnepségen a menyasszony rózsaszínű toleitet viselt. Az alj keskeny plüsszékbe vetett selyem-mousselineből való és rövid uszályban végződik, amelyet finoman hímzett keskeny crème gyöngyvirág gurulandé kitett. A derék ugyancsak rózsaszín selyemből való, kivágott a kivágást hímzések környezik. Egy arany s ezüst renaissance-stílusú öv fogta le a derekat. A vállat rózsaszín szalagsokor ékítette és a derék kivágása alatt rózsaszín rózsakbóli és zöld lombból való branche díszlett. Az aranyozóke hajon egy briliáns-ék, a nyakon egy gyöngyör és egy aranylánc volt. Grófi *Lónyay* Elemérné arany gaze alsóruha fölött crème points d'applicationból való toleitet viselt; az alját cobolyprém díszítette. Az arany alapon csipkéből alkotott derekat sárga rózsabranche díszítette.

Az eljegyzés napján a vőlegény és atyja kétszáz üdvözlő táviratot kapott. Bécsi palotájokban vasárnap egymást érték a látogatók. Elsőnek grófi *Paar* lovassági tábornok, a király főhadsegéde gratulált személyesen a vőlegénynek.

A mátkapár a napokban el fog menni *Rudolf* trónörökös sírházához a kapucinusok kolostorának sírboltjába s koszorút fog letenni a sarkophagra.

Herceg *Windischgrätz* Ottó az esküvő után belép a testőrségbe. *Sárvári* grófi *Széchenyi* Péter testőrfőhadnagy le fog mondani s helyét a herceg fogja eloglalni.

Ugy volt, hogy az eljegyzésről szóló közlemény a hivatalos lapban csak a *Schönbrunnban* tartandó udvari ebéd után fog megjelenni.

Tekintettel azonban a grófi *Lónyay* Elemérné válásáról elterjedt hamis híresztelésekre, a király határozott kívánására, a hivatalos jelentés egy nappal hamarabb látott napvilágot, mert udvari körökben attól tartottak, hogy erről az eljegyzésről is helytelen közlések fognak szárnyra kelni.

Erzsébet főhercegnő még tavaly nyáron bevalótt anyjának, hogy herceg *Windischgrätz* Ottót szemelte ki férjének és elhatározása megmásíthatatlan. Grófi *Lónyay* Elemérné örömmel fogadta a hírt és bátorította leányát, hogy még akkor se tágítson, ha leküzdhetetlennek látszó akadályok mutatkoznak is. Tanácsára a fiatal főhercegnő az első kínákozó alkalommal felfedezte szívének titkát nagyatya, a király előtt. Köztudomású, hogy a király valóságban bálványozta *Erzsébet* főhercegnőt; valamennyi unokája között őt szereti a legjobban.

Udvari körökben beszélik, hogy *Erzsébet* főhercegnő hamarosan megkapta a király beleegyezését; csak azt kívánta az uralkodó, hogy a főhercegnő várjon addig, míg betölti tizennyolcadik évét s ha akkor is megmarad elhatározása mellett, legyen meg a kézfogó. A múlt hónap 2-án lett tizennyolc éves *Erzsébet* főhercegnő. Már másnap véglegesen beleegyezett a király az esküvőbe, csak az eljegyzés időpontját nem határozták meg még akkor, de az udvari környezet előtt sem volt titok a küszöbön álló kézfogó.

A király a laxenburgi kastélyt, amely *Erzsébet* főhercegnőnek eddig is a legkedvesebb nyaralóhelye volt, át fogja engedni a fiatal párnak állandó lakásul.

A bécsi községtanács mai ülésén a polgármester közölte, hogy ó felségének *Erzsébet* Mária főhercegnő eljegyzése alkalmából tolmácsolta Bécs város legalázatosabb szerencsekívánatait. A vőlegény atyjának is kifejezte a város szerencsekívánatait.

A bosnyák vendégek.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, október 15.

A bosnyák vendégek jól érezték magukat a fővárosban, alig tudnak betelni a sok látinivalóval, Budapest szépségével és a vendéglátó hivatalos körök s magánosok figyelmével. Tegnapi este a Népszínház előadás után a *Kereskedőitjakk* Társaságának voltak vendégei a bosnyákok; tiszteletükre bosnyák-estélyt rendeztek. *Pásztor* József bosnyák benyomásairól olvasott fel, majd *Zerkovitz* Emil tartott érdekes előadást a *Kereskedelmi Csarnok* pünkösdi bosnyák-hercegovinai kirándulásáról száz vetített képpel. Az előadások befejeztével a bosnyákok a *Royalba* mentek társasvacsorára.

A bosznia-hercegovinai kereskedők ma reggel a *Kereskedelmi Csarnokban* gyűltek össze, ahol *haraszti Jellinek* Henrik elnök fogadta őket. A társaság reggeli után a közúti vasút külön kocsijain a központi vásárcsarnokot látogatta meg. A vásárcsarnokban a tisztikar élén *Czigler* Nándor igazgatót és *Hembach* Gyula főfelügyelőt kalauzolta a vendégeket az összes helyiségekben. Mindent alaposan megtekintettek s különösen a szállítás és csomagolás módjait tanulmányozták és többféle megrendelést tettek. Érdeklődéssel tudakozódtak a nagyban való árusítás módzatai iránt s a felől, hogy mely cikkek azok, amelyeket Bosznia-Hercegovinából ide lehetne küldeni s viszont, hogy melyeket lehetne a bosnyák piacon meghonosítani a magyarországi élelmiszerek közül. A vendégek a központi vásárcsarnokból az alaguton keresztül kimentek a *Dunapartira*, ahol *Hörmann* kormánytanácsos melegen megköszönte *Czigler* igazgatónak a tanúsított előzékenységet. A vendégek élénk zsvivózás közben bucsuztak el.

A vásárcsarnokból aztán gyalog mentek át a *Ferenc József-hidon* s ismét a villamos vasutra szállva, *Budaökre* mentek.

A vendégek tiszteletére a Magyar *Kereskedelmi Részvénytársaság* igazgatósága, mely tudvaleg a kormány megbízásából a megszállott tartományokban a magyar kereskedelmet hivatalosan képviseli és a közgazdasági jellegű kirándulás szervezését is vezette, ma nagyobb szabású díszebédet adott, melyen a bázisszony tisztét malomszegi *Elek* Pálné látta el szeretettel gondossággal. Az ebédet részt vett *Hegedüs* Sándor kereskedelmiügyi miniszter, akinek kíséretében voltak: *Mándy* Lajos, *Szterényi* József és *Lakatos* Aladár miniszteri tanácsosok, továbbá *Ottlik* Iván földművelésügyi miniszteri tanácsos, *Vértessy* Kálmán és *Ballai* Lajos miniszteri osztálytanácsosok. *Ráth* Károly miniszteri biztos, *Hollán* Sándor miniszteri titkár; a bosnyák kormányzók kiküldöttei közül: *Hörmann* kormánytanácsos, *Pojmann* felügyelő és dr. *Szilágyi* Oszkár, a Magyar *Kereskedelmi Múzeum* kormánybiztos, a bosnyák kirándulók közül dr. *Fischer* József és mások. A hazai közgazdasági tényezőit *Lánczy* Leó udvari tanácsos, a *Kereskedelmi és Iparkamara* elnöke és maróthi *Fürst* László, a *Kereskedelmi Csarnok* elnöke képviselték; részt vettek végül az ebédén a Magyar Királyi *Kereskedelmi Múzeum* igazgatóválasztmányának tagjai *Matkovits* Sándor v. b. t. elnök vezetésével, valamint a Magyar *Kereskedelmi Részvénytársaság* igazgatóságának tagjai is.

Este a Magyar *Kereskedelmi Csarnok* ismét vendéglátta a bosnyák kirándulókat. A Szabadság-téren épült új palotát ebből az alkalmából káprázatosan kivilágították. A palota homlokzatán bosnyák és magyar zászlók lengtek, benn a lépcsőházat és a termeket délszaki növények díszítették. A díszteremben 8 óra felé gyülekezni kezdtek a vendégek. Pontban 8 órakor érkezett meg *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, akit viharos zsvivó- és éljen-kiáltásokkal fogadtak. A bosnyák vendégeken kívül jelen voltak még: *Nagy* Ferenc és *Cseörghö* Gyula államtitkok, *Abonyi* Emil, *Szterényi* József és *Lakatos* Aladár miniszteri tanácsosok, *Vértessy* Kálmán és *Ehrenhofer* Aladár miniszteri osztálytanácsosok, *Matkovits* Sándor, *Falk* Miksa, *Gyurkovits* György és *Popovits* V. István országgyűlési képviselők, *Lánczy* Leó udvari tanácsos, *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester, *Gelléri* Mór és *Kováts* Gyula királyi tanácsosok, *Mesey* Lajos kerületi előljáró, *Haraszti Jellinek* Henrik, a *Kereskedelmi Csarnok* elnöke, Maróthi *Fürst* László és *Kunz* Ferenc alelnökök, *Kunos* Ignác, a Keleti Akadémia igazgatója, továbbá *Hörmann* Konstantin kormánytanácsos,

A második fogásnál *Haraszti Jellinek* Henrik emelkedett hangú felköszöntőben a királyt élte. Aláva hallgatta végig az egész társaság a lelkes beszédet, amelynek befejezése után háromszoros éljen és zsvivó hangzott fel.

Haraszti Jellinek Henrik azután a Magyar *Kereskedelmi Csarnok* nevében *Hegedüs* Sándor kereskedelmiügyi minisztert üdvözölte. Tartalmas beszédben méltatta a miniszter lankadatlan munkásságát és a tevékenysége nyomán lakadt sikereket. Kiemelte a bosnyák vendégek kirándulásának a fontosságát és értékét, amelyet nagymértékben fokoz *Hegedüs* Sándor miniszternek az estén való megjelenése. Reméli, hogy ez a kirándulás egy nagy, állandó és üdvös kereskedelmi összeköttetésnek lesz a csiraja.

Egy nemzet gazdasági életében alig van nehezebb feladat, mint élelteni és erősíteni a kereskedelmi forgalmat, mert ennek föltétele az, hogy mind a két részről, úgy az eladó, mint a vevő ország részéről reális szükség álljon fenn. A nemzeti munka értékesítése s az e szempont, hogy az ország lakosságának zöme az élet entartásához szükséges cikkeket lehetőleg ölesőn és jó minőségben kapja meg; a kereskedelemnek ezt a feladatát a helyes gazdasági politika keretében utalja. Azért csak örömmel vehetik azt, hogy Bosznia és Hercegovina hivatalos és kereskedelmi körében a törökök viszhangot keltettek. Elismerték ez által, hogy úgy itt mint ott az előfeltétel: a gazdasági érdekek azonossága, fennforog. Igen érdekesen világította meg a kereskedelmi miniszter e kérdést abban az enunciaciójában, amelyet a bosnyák vendégek tisztelői küldöttségével előt telt s amely a mai aramlatok közepette — a kereskedelmi és vámpolitikai újabb törökök közepette — kettős fontossággal bír. Mert ha a külföldi összeköttetésekben a kereskedelmi forgalomnak akadályok fognak utában állni, akkor a nemzeti produkciók teljesítése, versenyképességének emelése egyenesen arra utal, hogy a vámsorompók által nem határolt területeken a lehető legintenzívebb forgalom fejlődjék. Letűnik azok az idők, amikor az egyéni akarat és kezdeményezés elegendőnek bizonyult ily nagy horderejű feladatok megoldására, hanem igenis szükséges, hogy az állambatalom teremje meg amaz intézményeket melyeket a kereskedelem modern alakulataiban nem nélkülözhet. Nagy és igazi államférfiúhoz méltó kereskedelem-tervezési és vámpolitikai feladatok megoldása előtt állunk. A kereskedelmi miniszter, aki eddigi intézkedéseivel az egész országnak nyelvével találkozott, bizonyára a szönyegen forogó kérdéseket is sikeresen fogja megoldani. Ez előnyök részesei lesznek a boszniai kereskedők is. Végül lelkes szavakkal a kereskedelmi miniszterre emeli poharát.

A zajos eljénzéssel és zsvivókkal fogadott magvas tartalmú beszéd után *Hegedüs* Sándor emelkedett szöflásra és a következőket mondotta:

Engedjék meg, hogy kettős pohárköszöntő mondjak. Két irányban vagyok hálára kötelezve és ezt lehetőleg egyszerre röviden akarom kifejezni. Hálára vagyok kötelezve a *Kereskedelmi Csarnok* azon tisztelt kereskedelmi testületek és kereskedő urak iránt, akik lehetővé tették, szervezték és vezették a boszniai és hercegovinai kereskedőknek budapesti kirándulását. Ok valóban föltöltötték azt, hogy mi az igazi kereskedő feladata. S egyuttal habar akaratlanul is a legjobb politikát csinálták, mert a kereskedő, amikor összekötéseket létesít, amikor szükségleteket elégít ki, akkor egyuttal a szíveket is közelebb hozza és így a kulturának is hatalmas terjesztője. Mert feladatuk magasztalan állanak akkor amikor minden szükségleteiket finomab és jobb módon akarják kielégíteni, mindig fokozottabb és tökéletesebb áruval és ezáltal a kultúrát és közlekedést emelik. És én azt hiszem, hogy ez az érintkezés a boszniai és hercegovinai és a magyar kereskedők közt politikai jelentőséggel is bír; hogy bebizonyítsa és kétségtelenül kézzel foghatóvá tegye azt, hogy Magyarország nem hatalommal, nem erőszakkal lép föl a népek és nemzetek közt, hanem csak hasznos szolgáltatások akar tenni és csak a békés munka szolgáltatásban áll. És látják, kedves bosnyák uraim, ezt mi historialogus is be tudjuk bizonyítani, sőt mi több, be tudjuk bizonyítani imádságunkkal is; mert míg a francia *Marseillaise* véres bosszura hívja föl a polgárokat, míg az angol *Rule Britannia* a tenger meghódítására hívja föl a honfiakat, addig a magyar himnuszban a háború esetére csak ez áll: „Nyujts felje védő kart, ha küzd ellenséggel”. (Lelekes eljénzés zsvivózás és viharos taps.) Mi csak azt akarjuk, hogy az Ursten minket megvédjen. Azt akarjuk, hogy nemzeti létünk ne legyen jenyevető. Mi nem fenyegetünk senkit, hanem mi Európá szolgáltatásban évszázadokon keresztül háboruszkodtunk, úgy most más téren, más eszközökkel szintén a civilizáció szolgáltatásban állunk. Mi nem ragadunk fegyvert, hanem iparral és kereskedelemmel akarunk előrehaladni, és habár ezen a téren nem vagyunk az elsők között, — és gyöngyösgünket önnkel szemben is elismerem. — de megvan bennünk egyelőre az érzék mások becsületes munkája iránt és megvan a becsületes mások értéke iránt. Mert éreztük mi is azt, mi kellett szenvednünk hátramaradottságunk miatt, ennél fogva testvéri érzéssel vagyunk azok iránt, akik hasonló viszonyok között szenvedtek. Így tehát önnkel közzel állanak hozzánk nemcsak érzésben, hanem a múlt viszonyai is egytűvé tűznek bennünk és a jövőben is egyforma érzés vezet bennünket. Ezért vagyok hálás a vendéglátó testület, a mélyen tisztelt rendező urak iránt, de hálás vagyok másodsorban a bosnyák urak iránt is és ez tőszton másik része. Volt idő, nem is muttak oly hosszú évek azóta, midőn önnkel között irántunk gyűlöletet iparkodtak terjeszteni. Nem úgy fogták föl a mi szerepünket, hogy mi az európai béke, a bosnyák nép civilizációja érdekében dolgozunk. Hanem Istennek

hála, mindjobban közeledünk egymáshoz és legyenek meggyőződve, hogy nagy nemzetek önöket, a kis nemzetet, nem tudnák úgy megbecsülni, mint mi; azért, mert mi is kis nemzet vagyunk. Nagy nemzetek minket is lenéznek éppen úgy mint önöket és eszközül tekintenek bennünket ép úgy, mint önöket. De mi, akik a szabadság hívei vagyunk és akik annyit szenvedtünk a múltban, mi nagyon jól meg tudjuk becsülni a bosnyák nemzetben a szabadság szeretetét és a becsületes békés munkát. Szövetségeket üzleti ténen, barátokat segítséget a veszedelemben, hogy el ne vesszenek, legbiztosabban nálunk találunk. Mindenkor számíthatnak a magyar nemzetre (Lelkes zsvivó- és éjlen-kialítások.) Mert a magyar nemzet minden nemzet egyéniségét meg tudja becsülni, mert hiszen a maga egyéniségét is igen sokszor komoly veszedelem lenyegette. Mi nem vettük el egy népek, nyelvet, vallását birtokot sem, mert megbecsültük tulajdonát. Szabadságot adunk nekik. Legyenek meggyőződve, hogy habár kicsiny a kezdet és habár sok oldalról, kivülről és belülről lenézték ezt a barátkozást és azt kicsinyelmi iparkodtak, ennek termékeny eredménye lesz, mert a személyes érintkezés minden hivatalos aktánál közelebb hozza önöket hozzánk. Ebben a békés törekvésben kölcsönösen támogassuk egymást. Evvel a kívánsággal emelem poharamat a szíves vendéglátókra és kedves vendégeinkre.

A miniszter beszédét percekig tartó tapssal és zsvivóval fogadták a vendégek. A beszédet ezután Popovics V. István országgyűlési képviselő tolmácsolta bosnyák nyelven. Hatalmas lelkesedést keltett Nagy Ferenc államtitkárnak szerb nyelven elmondott beszéde. A bosnyák vendégekre mondott köszöntőt. Azután maróthi Fürst László a vendégeket és Hörmann Konstantint, Avdaga *Sahnagic* szerajevói kereskedő Hegedűs minisztert, Risto Samonkovic a Magyar Kereskedelmi Csarnokot és vezetőit, Lánzy Leó a fiatal magyar kereskedőket, Schreyer Jakab, a csarnok agilis titkára Falk Miksát, Hörmann Konstantin Hegedűs minisztert és a magyarokat, Kunz Ferenc a fővárost, Rózsavölgyi alpolgármester a Kereskedelmi Csarnokot, Széjád Ád bég *Filipovich* a magyar sajtót köszöntötték fel.

Ejtel után a cigányzene hangjai mellett a bosnyák vendégek ifjabb tagjai kolót is táncoltak.

A társaság kellemes hangulatban hajnalig maradt együtt. A minisztert, aki közel éjfélig maradt a vacsorán, távozásakor zajosan megéljenzették.

SZÍNHÁZ, ZENE.

A Pillangókisasszony prologja.

Irtá: Heltai Jenő.

Te fényes, úri közönség,
Ti büszke, tűzszemű nők,
Hódolva köszönt a Prologus
A bitoros függöny előtt.

Hódolva köszönt e teremben
A messze Japán lánya, én,
Bevallom, aggódva állók
A tréfa, a móka helyén.

Mert e tarka, furcsa ruhához —
— Mindenki ismeri jól —
Ezuttal egy dráma tűzódik
Es nem kuplézene szól.

Egy dráma. Igen. Szomorú, bús,
Es nem pajkos operett,
Amilyet e tarka ruhában
Mindenki látni szeret.

Egy dráma, amelyet minden szív
Megérez és megért,
Egy dráma, amelyben a hősnő
Meghal a szereleméért.

A hősnő — *Pillangókisasszony*
Egyszerű japáni leány.
Szívének nincs bonyodalma,
A lelke nem talány.

Csak él, szeret és elhagyják
Es ebbe szegény belehal,
Látjátok nemcsak mináink,
Japánban is régi e dal.

A vége se új, se szokatlan
Es alig tűnik föl,
A szerelem mindenütt élte,
A szerelem mindenütt öl.

Nálunk — s a messze Japánban,
Amelybe e dráma vezet,
Oda Japánba sodorjon
Közönség, a képzeleted.

Amig felgördül a függöny,
Még csak kis tülelem,

Oh jertek a képzelet szárnyán
A messze Japánba velem.

Ott napsugaras, ragyogó, szép
Az élet s a kék levegő,
Ott álmodozó, szelid és jó
A mandolaszemű nő.

Ott tarka pillangók cikáznak
Es mindig zöldék a fák
S halványan áll a krizantém,
A büszke japáni virág.

S a szív tele van szerelemmel
Es a levegő csupa csók
S lágyan ringatja a tenger
A viharok ősze hajót.

Olyan édes a csillagos éjtel,
Olyan áhítatos nagy a csend
S lágyan ringatja ölében
A lány a fehér idegent.

Lássátok a tenger öléből
Fölkelni a sárga napot
S a gyöngye japáni leánytul
Szeretni tanuljatok ott.

Szeretni egy életen által,
Míg vérünk egy cseppje hevül,
Szeretni hiven, szomorúan,
Reménytelen, esztelenül.

S meghalni e nagy szerelemben,
Örökre lehunyni szemünk,
Meghalni azért, aki hűtlen
S kit mégis hűn szeretünk.

Igy hal meg Pillangókisasszony.
Igy hal meg holnap más
Es most föl a függönynek
Kezdődék az előadás!

**** Krammer asszony, mint Elsa.** A száz udvari énekesnő, aki a minap *Aida* című szerepében egy csapásra hódította meg közönségünket, ma este *Lohengrin*ben folytatta vendégszerelését. A fekete tábla, amely már délután hirdette, hogy a mai előadásra minden jegy elkel, arról tanuszkodik, hogy Krammer asszony művészete iránt szokatlan érdeklődés mutatkozik. Nemcsak művészkörökben, de a közönség széles rétegeiben is sokat beszéltek mostanság arról a kitűnő magyar drámai primadonnáról, aki Operaházunk zárt küszöbe elől kimenekülve külföldön igazi művészetre és megfelelő elismerésre tett szert. A mai előadás különben veszedelemben forgott, mert a művésznő, aki meghűlt és náthát kapott, le akart mondani, de sok önfeláldozással mégis csak elszánta magát, amikor az igazgatóság a kasszajelentésre hivatkozott. A lángszenvedélyű *Aida* után ma a szüziesen szőke Elzát ábrázolta a művésznő és pedig — mondjuk ki mindjárt: — hatalmas sikerrel. De a legjobban örültem annak a sikernek, amelyet közönségünk aratott. Sokszor panaszkodunk jogosan, hogy a durva érzéki hatások, lelketlen hangakrobataság, izeten énekmodorosság elrontja nálunk a közönséget és imbol örömmel tapasztaltuk, minő lelkes hálával veszi észre közönségünk a művészet finomabb árnyalásait. Krammer asszony kitagástanul Wagner-stílusban és magyarul énekelte Elzát. Ez nagy munka. A brabanti Elzák német ábrázolóit kidolgozott, kész frazeológiával kapják kezükbe ezt a szerepet, amelynek minden nüansza immáron hagyomány, de Böhm Gusztáv és Ormai silány fordítását értelmes mondatokra tagolni, minden egyes mondatot fölépíteni, — igazán nagy irodalmi megnehezbebb annak, aki a szerepet németül tanulta be. Krammer asszony néhány nehezebb irázist oly tökéletesen hozott, hogy mintául maradjon. azt kívánjuk. Hangja a nátha következtében iátyolozottabb volt, mint az *Aidában*, de ismét konstataituk, hogy hangjának drámai ereje a felső régiókban lobog. Ábrázolása az újdonság hatását keltette közönségünkben, amely Elzát olasz staggionekiadásban szokta meg. Nekem úgy rémlik, hogy Krammer asszony Elzaja ábrázolása dolgában csak az első felvonásban tökéletes, míg a második és harmadik felvonásban Wagner intenciói ellenére idegen vonásokat kap és pedig a nüanszok túlhalmozása következtében. Az első felvonás Elzaja, ez a karosu, hősies leány, aki a szépségéről nem tudó virág szerénységével lép a király elé, a szívünkbe markolt. Ábrándossága meghat és az átszellemült tónus, amelyben első dalát („Einsam in trüben Tagen hab' ich zu Gott gefleht“) éneklé, megéretteti, hogy transzcendentális élménye volt. Számátlan finomsága közül csak kettőt ragadok ki: mikor lovagja az első hívsra nem jelenik meg, minő gyermekdeden fokozódó bizalommal fordul először a királyhoz, majd Istenhez, — tovább leányos, boldog, de szegénykező mosolyát, amely-

lyel szolgálói között elrejtőzködik, mikor Lohengrin megjelenik. A cselekvény további folyamán lélektani igazsággal mutatja gyanuja és kíváncsisága növekedését, amely a katasztrófához visz, de ezenelül oly érzéki vonásokat mutat, amelyeknek brabanti Elzához semmi közük. A ragyogó megjelenésű Elzának frenetikus sikere volt és a közönség szinte tüntető tapsviharral nyolcoszor-tízszor szólította a művésznőt a lámpák elé. — A többi szereplő is ünnepi színvonalra emelte az előadást. — *Burrián*, akinek Lohengrinjét már a magasztalás hangján elemeztem, ma este még jobb volt, amennyiben partnerében hasonló színészhetséget talált. — *Ney Dávid*, aki tegnap *Éjszaki csillagban* óriási sikerrel énekelte Péter cár nehéz szerepét, a tárdadság minden jele nélkül csak úgy ontotta káprázatos organumát, amelynek nemessége csudás díszít ad az ő Henrik királyának. — *Takács Mihály*, mint Telramund, fenomenális baritonával gazdagította a csillogó organumoknál ezt a tündökletes ékkögyűteményét, amelyet az az ensemble mutatott. — *Berts Mimi*, mint Ortrud feltűnést keltett gyönyörű organumával, amely azonban tulságosan világos, semhogy ebben a szerepkörben érvényesülhetne. — *Mihályi*, mint hirnök értelmes szavallatával stilszerűen egészítette ki az ensembelt. — A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznem a kórusról, amely összevágó, lendületes, jól árnyalt produkcióival szintén lényponyja az előadásnak. Az előadás egységsége, egyöntetűsége, stíje és lendülete *Kerner* Istvánnak, ennek a kitűnő dirigensnek az érdeme. — Végül volna egy kéréssem is az igazgatósághoz. Csináttasson a mi új Lohengrinünknek új kosztümöt, megérdemli, ugyebár? „Aus Glanz und Wonne komm' ich her“, éneklé a hatyulovag, de *Burrián* kosztümje másra vall. (G—ly.)

**** Népszínház.** Az idei szezon első operettüjdonságát és első nagy sikerét is egyben, a *Katalint* ma is zsvotól ház nézte és elettebb gyönyörködött a kedves és vonzó darab színes előadásán. Emlékezzünk meg legelsőbbben is egy szerepváltozásról: a hirtelen megbetegedett *Szirma* szerepét *Kenedik* vette át, nagy példáját adva készségének. Feladatát derekasan állotta meg és kitagástanul beleilleszkedett az együttesbe. Sok tapsot kapott ma is *Semsey* Mariska, aki a sajnos még mindig gyöngékedő *Hegyi* Arankát helyettesíti. De koronája az estnek *Kury* Klára játéka volt, amely friss akcentusaival, üdeségével, mélységével és ragyogó színeivel e nagy talentumnak új meg új babérokat teremt.

**** A Vígshínház eredeti újdonsága.** A *Vígshínház* legközelebbi eredeti újdonsága, mint halljuk, *Bródy* Sándornak *A dada* című színműve lesz. A darab bemutatóját november havára tervezik.

**** Amerikai operettek a Magyar Színházban.** Az angol operettnék, amely ez idő szerint a kontinens sora énekeszinpádján divatos, ujabban erős versenytárs akadt tengerentúl, Amerikában, ahol a nálunk még csak néhány ritkaság apróbb szerzeményéről ismert *Gustav Luders*, *Philip Sansa* s főként *Reginald de Koven* és *Victor Herbert* műveit, amelyekben a tréfas, patogó ritmusú táncosdaloikon kívül a romantikus, nagystílusú operaszerep zenének is jelentős szerep jut, a legnagyobb sikerrel játszószak mindenfelé. A *New York színe* is Amerikából indult hódító útjára, de ez az ut hosszú és lassu, mert mint éppen e darab példája mutatja, évek telnek belé, míg egy-egy operette *Londonon* át hozzánk is eljut. *Leszaky* András, a *Magyar Színház* igazgatója, aki beakarja mutatni a magyar közönségnek az amerikai operettirodalom javatermekét, közvetlenül az illető zeneszerzőkkel kezdett tárgyalást, amelynek eredményeképpen a mai napon az országos szabaddalmi hivatalban tizenöt amerikai operett kizárólagos tulajdonjogát cikkelyeztette be a *Magyar Színház* számára. E tizenöt operett a következők: *The Burgomastre* (*Gustav Luderstól*); *The Algerian*, *Rob Roy*, *The fencing master*, *Robin Hood* (Szerzőjük: *Reginald de Koven*); *The bride-elect*, *The charlatan*, *El capitain*, (Szerzőjük: *John Philipp Sansa*); *The Meer*, *The idol's eye*, *The singing girl*, *Prince Ananias*, *The Fortune teller*, *The Viceroy* és *The serenade* (Szerzők: *Victor Herbert*). Ez operettek, amelyek részben a közelmúltban, részben jelenleg az összes amerikai színpadokon szerepeltek, mind néhány táncszor kerültek színre, sőt a *Herbert The Meer* (Az emir) című operettjének minap tartották meg *New Yorkban* az ezredik előadását. A *Magyar Színház* még ez évben megkezdé az amerikai operettek bemutatását.

**** Egyfelvonásos vigjáték.** A *Kisfaludy-Színház* igazgatósága előadásra elfogadta *Schuster* Ernő *Saját hálojában* című egyfelvonásos vigjátékát. E vigjáték lesz a szintáz legközelebbi újdonsága.

**** Kopácsy Juliska vendégszerelése.** *Kopácsy* Juliska e hónap 18-án vendégszerelést kezd a bécsi *Jósefvárosi-színházban*. A művésznő a *Maison Tamponis* című francia énekes bohózatban lép fel.

**** A Kisfaludy-Színház.** A Kisfaludy-Színházban ma este szízes nagy közönség gyűlt össze. Az óbudai hajógyár tisztviselő-köre rendezte hatodik előadását, melyen a *Virágakadás*, *Murai Károly* e kedves vígjátéka, valamint *Szigeti: Szerelmek és örökség* című vígjátéka kerültek színre. Az előadás kerekded és összevágó volt s meglátszott rajta egyes ujonnan szerződött tagnak jeles tehetsége. A közönség sűrű tapsal és kihívással jutalmazta a szereplőket: *Torday Etelét*, *Mohai Adóit*, *Beregi Lujzát*, *Bereckzyt*, *Zilahit*, *Pécist*.

**** Schratt asszony bucsuja.** *Schratt Katalin* asszony, a bécsi *Burg-színház* volt művésznőjének, a bécsi *An der Wien-színház*ban e hónap 21-ikén megtörtént bucsu-ellépése iránt olyan az érdeklődés, hogy erre az előadásra máris szízekapokodtak az összes jegeket. A művésznő a *Váljány el!* Cyprienne-jében lép fel s aztán — Amerikába megy.

Pálmay Ilka a Vigszínházban.

— A *Pillangókisasszony* és az *Almafa* bemutatója. —
Budapest, október 15.

Akadnak — nagyriklán, — eseményszerű színházi esték amelyekben a közönséggel együtt a színházi kritikus is tele szíja lelkét gyönyörűséggel s a helyett, hogy oda ülne szerkesztőségbeli íróasztalához, hogy szalakra bontsa az est színes hangulatait, a darabot, az aktort, aki játszik, — maga is inkább szeretne hallgatag elmerülni abba a néma gyönyörűségbe, amelynél nincs nagyobb öröm és meglepődés ebben a földi életben s amelyet csak azok az Istentől kiválasztott nagy tehetségek tudnak felkelteni bennünk, akik a művészet örök Igéjét hirdetik nekünk földieknek.

Ilyen a mai este is; a *Pillangókisasszony* estéje, *Pálmay Ilkával* a címszerepben.

De nekünk, akik robotban rójuk a betűket, nem adatott meg ez a legnagyobb öröm...

Miről beszéljünk előbb? *Belasco* Dávid kis énekes drámájáról, vagy a nagy művészsasszonyról, akiben a kis dráma hősnője bűvöletes erővel meglepődött?...!

Róla és csak róla szeretnénk beszélni, a magyar földnek erről a zseniális asszony-termékről, aki világhírré emelte nevét óriási tehetségének szárnyai segítségével — de megcsap bennünket a kötelesség józan-hidég szellője és leladatunkra emlékeztet.

Beszéljünk szép sorrendben először is a *Pillangókisasszony*ról, mint darabról. Az a bizonyos ósrégi szerelmi történet: a férfi elhagyja a nőt, aki az övé volt és nem tér vissza többé. S a szerelmes asszony szív? Az esik meg rajta, amit *Heine* nagyon egyszerű, de megrendítő sorokban leirt:

Und wem es just passiert,
Dem bricht das Herz entzwei.

Pillangókisasszony nem várja be ezt a természetes procedurát, hanem előszedi az édes apjáról maradt kardját és rést nyit vele a szívéhez, hogy utolsó csópp vére elolyjék azért, akit szeret s aki nem tér többé vissza.

Akkorra várja, mikor a fecskek fészkelni kezdenek. Mert *Pinckerton* hadnagy, mikor elment, azt mondta neki, hogy a fészkelő fecskekkel fog visszatérni. És ő bizik ebben; bizik annyira, hogy ebben a hitében semmi a világon nem tudja megintatni. Pedig az ő hazájában, Japánban, a nő csak játékszer, árucikk. Adják-veszik, annyi időre, amennyire az asszonyra éhes vevőnek éppen kedve tartja s így jár kézről-kézre, amíg csak asszonyi bájai ingerrel birnak valakire s el nem hervad el nem vénül.

Ez a japán nő sorsa s ez az, ami *Pillangókisasszony* nem akar a felebe térni!

Es itt ér a *David Belasco* kis drámája az ósrégi szerelmi történetnek a sablonjától. A történet az ósrégi, de a hősnőjében az amerikai drámáiról egy új alakot koncipiált meg lélektani mélységeivel és klasszikus tökéletességben.

Bizonyosan akadnak olyanok, akik az amerikai drámáiról ennél a kis darabjánál szemere fogják lobbantani, hogy *Pierre Lotinak*, a francia Akadémia tengerész-halhatatlannak *Madame Chrysanthéméj*át fosztogatta ki, de ez a vád a lehető legalaptalanabb. Lehetséges, sőt valószínű, hogy *Pierre Loti* könyve inspirálta *Belasco* Dávidot a *Madame Butterfly* megírására, de ezt nincs jogunk keresni rajta.

Sőt éppen ez adja meg a kis amerikai drámának az eredetiség zamátát, *Pierre Loti* a maga könyvében a japán nő szerelmi típusát rajzolta meg, a távol Kelet szájalomra méltó nőstényét, aki magamagát sem akarja egyébként tudni árucikknek s amikor a férfi, aki elhagyta s aki azt hiszi, hogy utána fog halni bánatában, lábujjhegyen visszalopódzik ablakához, azt látja, hogy a japán *Julia* tokaival próbálja ki, vajjon az arany, amit ott hagyott neki, igazi-e?

A *Madame Butterfly* éppen ellentét a *Madame Chrysanthémének*. Egy japán asszony szívének meghatározó, lájdalmas síkorgása ez a kis dráma, aki azt ki-

vánja, hogy *emberszámba* vegyék s ne tekintsek a muló gyönyör silány eszközeknek. Mikor *Sharpless* amerikai konzul azt kérdezi tőle, hogy mit fog csinálni, ha *Pinckerton* hadnagy nem tér vissza többé hozzá, *Pillangókisasszony* azt feleli:

— Vagy táncolok, vagy — meghalok!

De az sehoggy sem tér az eszébe, hogy ő nem az igazi felesége *Pinckerton* hadnagnak. Mikor aztán megtudja, hogy csakugyan nem több *Pillangókisasszony* nál s hogy *Pinckerton* hadnagy megházasodott, akkor összeomlik feje fölött a képzeletében megalkotott világ és menten érzi, hogy nincs többé keresni valója a világon. Odaigéri még a gyerekeit is *Pinckerton* igazi feleségének s miután elküldötte magától a cselédjét is és egyedül marad, a mártírok szelid megadásával szán rá magát a halálra, mert csak ebben lakozik még számára vigasztalás. Megöli magát az apja kardjával és *Pinckerton* karjai közt hal meg, mondván:

— A fecskek nem fognak többé fészkelni...

A kis dráma a maga átlátszó szerkezetében csak látszólag olyan egyszerű. A legnagyobb színpadi raffinement-al és mesteri kézzel van megépítve minden jelenése arra a célra, hogy főlakjában, a *Pillangókisasszonyban* egy minél szingzagdagabb, drámai árnyalásokban szinte kimeríthetetlen asszonyi alakot teremtsen meg a színpadnak.

A *Madame Butterfly* csakugyan méltó a legnagyobb színművésznők ábrázolására is! Ez az, ami *Pálmay Ilkát*, az operett-szabrettek legnagyobbját a saját vallomása szerint is, arra ösztökélte, hogy ezt a szerepet eljátszsa.

Es eljártotta! Krédciojának méltatásában a legáradozóbb szóvirágokat fűzhetünk színpadi dícsőségnek a koszorujába és nem tuoznánk vele, de *Pálmay Ilka* van olyan nagy művésznő, hogy ne szorujon rá a dícsőítés banalitásaira. Áradozó dícséretet helyett elmondjuk róla, hogy méltón a maga nagy művészi egyéniségéhez játszotta a *Pillangókisasszonyt*. Ő, aki a színpadi pajkosság a pikantéria kioglyhatatlan művésznője, a drámai motívumok mélységeibe is olyan módon tud behatolni, ahogy azt az igazi nagy drámai művésznők tudják csak megcselekedni. Azok, akik visszaemlékeznek az ő *Magdolnájára*, nem lehetnek meglepetve ma este, de akik *Pálmay Ilkában* csak az operettszabrettet bámulták eddig, azok előtt mai alakítása a legnagyobb meglepetés lehetett. Így bírja átogni egy megmérhetetlen nagy művésztalented az emberi szív két legnagyobb ellentétét: a vigasztot és a tragikumot. Még énekszámairól is mondanunk kell egy-két szót: hangja soha sem volt teljesebb, mint ma, énekművészetében pedig ma jobb, mint valaha. Mindjárt első dalával, melyet a függöny mögött énekelt (*Virág, fehérvirág...*) megfogta a közönség szívét, két angol dalával pedig óriási hatást keltett.

Diadala teljes volt most is, mint mindannyiszor, mikor a színpadon láttuk. A tapsviharok sem ismeretlenek előtte, melyek feljéle zugtak s ha éppen külön öröme telhetet valamben, az lehetett, mikor a közönség (a mi rohanó közönségünk) az előadás végével állva maradt helyén s uri hölgyek és férfiak a páholyok peremén kihajolva és a parkett padsorai közt összetorlódvá még sokáig tapsolták és ünnepelelték.

A kis dráma valamennyi szereplőjét, bár csak staffage-alakok, nagy dícséret illeti: kitűnő volt *Szeremi* (Yamadori), *Rostagni Irén* (Juzuki), *Balassa* (*Sharpless*), *Rónasszéki* (Mikado), *Bihari* (*Pinckerton*). Még egy csópp szereplőről is meg kell emlékeznünk, egy harmadik estendő csópp jószágról, *Pillangókisasszony* gyerekeiről, aki a jelenések közben néha — elpityeredett. Csinált is vele egy kis bajt a divánán, de nagy művésze ezt a kis hangulatzavart is hamarosan elsimitotta.

A kis drámát *Heltai Jenőnek* egy igazi költői hangulatu verses Prologusa vezette be, amelyet *B. Lenkei Hedvig* asszony mondott el igazi, szívből fakadt melegséggel. Nagy tapsot is kapott érte.

A *Pillangókisasszony* kiállításánál hangulatosabbat alig lehet elképzelni, a zenei intermezzo alatt pedig a színpadi fényhatás netovábbját láttuk ma este a *Vigszínház* színpadán.

A darabot *Faludi Miklós* jeles fordításában adták.

A *Pillangókisasszony*val együtt került bemutatóra ifjabb *Bokor József* pályanyertes kis vígjátéka, az *Almafa*. Nem nagy igényű, de annál kedvesebb színpadi apróság, amelyben egy kis szerelmi idyll tálal a néző elébe: egy ifju, szerelmes pár inszelkedése, amelybe egy vén kisasszony zsörtölődik bele.

A kis darabot a *vigszínházi* ensemble tökéletes-ségével játszották s a közönség a legkedvesebben fogadta. *Hegedűs Nikó Lina*, *Góth, Tapolczai Varsányi Irén* és *Gazsi Mariska* játszották. Pompás volt valamennyi, de *Nikó Linán* kívül, aki nagy derűtségeket

keltett, még külön dícséret illeti *Gazsi Mariskát* és *Varsányi Irént*, akik nagyon kedvesek voltak.

A szerzőt meleg tapsok többször szólították a lámpák elébe.

(M—s.)

FŐVÁROS.

(*) **A harmincas bizottság ülése.** Ma délután ülést tartott a székesfőváros ügykezelésének és ügymenetének a megvizsgálása céljából kiküldött harmincas bizottság, *Halmos János* polgármester elnöklése mellett. Bejelentette az elnök, hogy a nyári szünetek óta három jelentés érkezett be; az egyik a II-ik albizottság, amely a *katonai- és illetékességi-ügyosztály* teendőit vette vizsgálat alá; a másik a *kórházakról* szóló jelentés s a harmadik: *Springer Ferencnek* a kerületi előjáróságokra vonatkozó jelentésének a második része. *Polónyi Géza* és *Gerő Lajos* hozzászólása után a bizottság tudomásul vette a jelentéseket.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Magyar Néprajzi Társaság** e hó 16-án, szerdán délután 5 órakor az Akadémia első emeleti üléstermében előlvasó- és választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: *Vikár Béla*: Elő nyelvelmékek. *Gönczi Ferenc*: A villámias és mennydörgés a gőcei népi hiedelmében.

○ **Lejáró pályázatok.** A Kisfaludy-Társaságnak október 31-ikén a következő három pályázata jár le: 1. *Lukács Krisztina* jutalom: *Kivántatik a képvás mai irányának ismertetése és esztétikai bírálata*. Jutalma 100 korona. 2. *Lukács Krisztina* jutalom: *Kivántatik kisebb költői beszély, mint Vörösmarty Sédj Iónkája, Arany Pázmány lovagja*. Nagyobb költői elbeszélések a pályázatból kizártnak. Jutalma 100 korona. 3. *Bulyovszky Gyulán* színművésznő jutalma: *Kivántatik szavalásra alkalmas lírai vagy kisebb elbeszélő költemény*. Jutalma 400 korona. A pályamunkák idegen kézzel, tisztán és olvasatolag másolva, bekötve, lapszámozva a szerző valódi nevét rejtő lepecsételt jelíggel levél kíséretében, október 31-ikéig a társaság titkárához, *Vargha Gyulához* küldendők be, IX. ker., *Kálmán-tér* 7. szám alá.

SPORT.

Bécsi löversenyek.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Bécs, október 15.

A *Freudenauban* ma vette kezdetét az októberi meeting. Mindjárt az első napon, két érdekes futam, a királyné handicap és a Tokió-verseny dőlt el. A királyné handicapban tizenegy jó klasszisu flyer vette fel a küzdelmet, melyek között a már Pesten is jó formát mutató *Maestro* maradt győztes a top weight *Davensberg* és *Attila* ellen.

A Tokió-versenyben újabb diadalt aratott a monarchia legjobb lova, a nagy klasszisu *Mindogy*, mely magas terhét könnyű győzelemre vitte *Aldomás* és *Alice* ellen.

A napot megnyitó gátversenyben *Facon* a kahlenbergi gátverseny egyik kralje mutakozott be gátkon és mindjárt debütjénél 70 kg. magas terhével könnyű győzelmet aratott *Walse* és *Charmier* ellen.

Sajnálatos baleset történt a három évesek akadályversenyében, az egyik akadálynál *Brom* és *Mystery* elbukott. *Mystery* és lovasa *Morton* sérletlen maradt, *Brom* lovasa ellenben súlyos agrázkodást és esontörést szenvedett. Esméletlen állapotban vitték a Löw-féle sanatóriumba.

A részletes eredményt itt adjuk:

I. **Gátverseny-handicap.** Díj 1800 korona. Távoleság 2400 méter. Szászbereki-ménes *Fagonja* (Poole) első, *Mautner V. Walseje* (Hesp) második, *Blaskovich El. Charmerje* (Brown) harmadik, azután *Tiano. Max. Driver, Tippu-Tipp. Almom. Totalizátor: 10: 99.* Helyrefogadások: I. 50: 122. II. 50: 414. III. 50: 154.

II. **Kétéves nyeretlenek versenye.** Díj 2000 korona. Távoleság 1000 méter. Br. *Springer G. Original* a (Adams) első, *Mauthner V. Taikunja* (Southey) második, gróf *Henckel A. Siasztaja* (Barker) harmadik, azután *St-Honorat. Sempiternal, Tombeur. Totalizátor: 10: 21.* Helyrefogadások: I. 50: 73. II. 50: 327.

III. **Királyné handicap.** Krausz L. *Maestroja* (Slack) e'ső, *Péchy Andor Davensbergje* (Taral) második, gróf *Festetich T. Atillája* (Poole) harmadik. Aztán *Jász, Sarkantyú, Ronny, Charmant, Billa, Nina, Gondí, Bétréger. Totalizátor: 10: 77.* Helyrefogadások: I. 50: 120. II. 50: 127. III. 50: 171.

IV. **Tokió-verseny.** Díj 5000 korona. Távoleság 2000 méter. Báró *Springer Mindogyje* (Adams) első, gróf *Trautmannsdorff L. Aldomás* (Barker) második, *Schindler L. Alicéje* (Gilchrist) harmadik. Aztán *Durban, Pompadour, Periasz. Totalizátor: 10: 40.* Helyrefogadások: I. 50: 116. II. 50: 103.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távoleság 1000 méter. Herzog M. *Saskia* (Prudamesi)

első, gróf Trautmannsdorff L. Laehigulu (Barker) második, Mr. C. Wood Jim Morgan (Adams) harmadik. Totalizátor: 10 : 23.

VI. Háromévesek akadémia-versenye. Díj 3000 korona. Távolság 3200 méter. Hg. Taxis M. Corelli II. (Williamson) első, Mautner V. Socius (Lawton) második, Mr. Wood Kosmopolit (Brown) harmadik, azután Oppositio, Brom, Mistery, Allegro. Totalizátor: 10:14. Helyfoglalások: I. 50 : 61. II. 50 : 72. III. 50 : 78.

VII. Kötésvések handikapja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Báró Harkányi J. Hajnalka (Slack) első, Krausz L. My lady (Bulford) második, Mautner V. Helena (Adams) harmadik, azután Lagzi, Tétova, Silvio, Axiom, Amras, Nogood, Via appia, Good orteime Chatterbor. Totalizátor: 10 : 100. Helyfoglalások: I. 50 : 133. II. 50 : 145. III. 50 : 78.

Nyilttér.

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás

Salvator kftónd skkerrel
használatik

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és köszvénybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csakmentes!

Kapható árnagykereskedésekben vagy a
Salvator-forrás igazgatóságánál. Égerjelen.

Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

Mibe kerül vidékre szállítva?

Kérjen árjegyzést a

Szt. Lukácsfürdő kútvállalattól, Budapesten.....

TROPON

a gyomorhajosok
legjobb tápláléka.

A gyöngöseségi érzést, mely a rossz emésztésűeknél, a táplálék tökéletlen fölemésztődése következtében áll elő, a Tropon hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngyöses gyomor is elbir, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételkelet megemésztését egyáltalán nem képes, hogy szerveztüknek mindnapon annyi fehérjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

(Az e rovat alatt közöltéeknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A Petru Major szelleme. Petru Major a neve a budapesti román egyetemi körnek, melynek választmányja a múlt év október havában ülést tartott Fruma János elnöklésével. Jelentéktelen háziügyek voltak a napirenden, de azért ennél zajosabb ülésről nem igen tudnak a kör annálsei. Mezei Gyula joghallgató, aki mint vendég volt jelen az ülésen, szintén belevogvult a vitába s egy szerény ideáját akarta a választmány figyelmébe ajánlani.

— Maga hallgasson, rivallt rá az elnök, mert maga itt csak vendég. Ha szólni akar, előbb iratkozzék be, tollunk tanulhat ideát eleget.

Mezei sértésnek vette az elnök figyelmeztetését s azzal távozott el a gyűlésről, hogy az elnököt, valamint Navrea Mihályt, aki szintén belekötött, lovagias uton fogja felolvasni. Azonban másnap arról értesült egy barátjától, hogy Frumának és Navreának elintézetlen ügyei vannak. A provokálásról tehát lemondott, e helyett ajánlott levelet írt az ellenfeleinek, melyben tudokra adta, hogy párbajképtelen embereknek tartja őket. Mezei azt várta, hogy Fruma és Navrea becsületbíróság elé viszik az ügyüket. Ők azonban másképp határoztak. Ráestek Mezeire az utcán s korbáccsal és bottal inzultáltak. A támadás, amint Mezei mondja, orvul történt, Navrea és Fruma pedig azt mondják, hogy szemben támadtak. Ma a büntetőbírási bíróság tárgyalta ezt az ügyet. Mezei könnyű testi sértéssel vádolta Frumát és Navrát, ezek nevében pedig védőjük: dr. Vaisz Sándor becsületsértésért és rágalmazásért kért törvényes megtorlást. A bíró Frumát és Navrát könnyű testi sértésért egyenkint nyolc napi elzárásra, Mezeit pedig becsületsértésért nyolcvan korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak fölleztek.

§§ Az orosz tanító. Két éve rágalmazás miatt bíróság elé került Scher-Alexandrovics Miklós orosz magántanító. Dr. Farkasházy-Fischer Zeigmond hírlapíró a lapjában Ne tégy jót i cimellel írta meg a tárgyalás lefolyását, s Scher ezért a tudósításért sajtópórt indított ellene. A törvényszék fölmentette Farkasháztyt, s ezt az ítéletet a tábla is helybenhagyta. A magánvádló semmisségi panaszszal élt, s a királyi

Kuria ma Székács Ferenc bíró előadása alapján a panaszt elutasította.

§§ Elítélt ékszerlovaj. Londonból táviratozzák, hogy a törvényszék Morley Adolfit, a veszedelmes betörőt, aki neuregiben az angol fővárosban kirabolt egy ékszerészt és aztán Bécsbe menekült, 4 évi fegyházra ítélte. Morleyt az osztrák hatóságok tavaszszal kiszolgáltatták az angol kormány megkeresésére. A vizsgálat során kiderült, hogy Morley egy veszedelmes nemzetközi betörő-szövetkezetnek a tagja.

§§ Most bűnrészessége. New Yorkból táviratozzák, hogy Most János anarkhistát, akit egy évi fogságra ítélték azonnal bebörtönözték. Most beismerte, hogy a Gyilkosságért gyilkosság című cikk, melyért őt perbe fogták, már 50 év előtt íródott, aztán 61 év e őt már egyszer lenyomatta és most újból közölte lapjában. A törvényszék az ítélet indokolásában hangsúlyozza, hogy a Mac Kinley ellen elkövetett gyilkosság e cikk következtében még ördögibbnek tűnik föl és megállapítja Mostnak bűnrészességét.

TÁVIRATOK.

Szófia, október 15. Mint híre jár, a bolgár és török csapatok kutatásai kiderítettek, hogy az a rablóbanda, amely miss Ellen Stein amerikai hittérítőnt elrabolta, visszavonult Macedoniába, körülbelül Nevrokop irányában. A vele együtt elugott lelkésznek a fogságban állítólag idétlent szült.

Sándor király oroszországi utja.

Beigrád, október 15. Ismét híre jár, hogy a királyi pár a szkupstina berekesztése után Pétervárra utazik.

A párisi orosz nagykövet távozása.

Berlin, október 15. A Vossische Zeitung párisi értesülése szerint ismét fölmerült Uruzov párisi orosz nagykövet távozásának a híre, amelyet a cár látogatása alkalmával is kolportáltak. Vele együtt távozik Szvecsin követségi tanácsos is, mert a nacionalistákkal való barátkozásával ő okozta az elhídeglést a francia kormány és a nagykövet közt.

A csehországi választások.

Prága, október 15. Ma délelőtt ejtették meg a nagybirtokossági kuriában a tartománygyűlési választásokat. A hitbizományi nagybirtokosság csoportja, amelyhez 46 választó tartozik, husz szavazatot adott be. Kizárólag az előbb nominált jelöltekéket választották meg. A nem hitbizományi nagybirtokosság csoportjában, amelyhez 396 választó tartozik, 174 szavazatot adtak be, még pedig 89 személyesen és 85 meghatalmazás útján. Egyhangulag megválasztották a konzervatív és alkotmányhü nagybirtokosság kompromisszum jelöltjeit.

Francia minisztertanács.

Páris, október 15. A minisztertanács elhatározta, hogy a bányamunkások esetleges általános sztrájkjának megelőzése céljából intézkedések tesz. Elhatározta továbbá a minisztertanács, hogy a képviselőház költségvetési bizottságának a kultusz-budgetben ajánlott levonásait, valamint a vatikáni francia követség és a francia hittérítők tételének törlesztését visszautasítja.

A német vámtarifa.

Berlin, október 15. A vámtarifa tárgyalása a szövetségtanácsban simán és gyorsan halad. A törvényjavaslat közvetlenül a birodalomgyűlés összehívása után napirenden fog kerülni, még pedig majdnem minden módosítás nélkül. Kétségtelen, hogy az agrár kettős tarifa sem fog hevesebb ellenzésre találni, azonban a pótvámoknak a kettős tarifa rendszerébe való bevonása ki van zárva.

Betörés Venezuelába.

New York, október 15. A New York Herald jelenti San-Juan de Portorikóból: András, Venezuela volt elnöke expedíciót szervez, amely november elején Venezuelában készülni kívüni, hogy Castro bevételét megkísérelje. Curacaóban a lázongók előkészületeket tesznek a tervezett betörés esetére.

New York, október 15. A New York Herald jelenti Panamából: Kolumbiai fölkelők vasárnap kiköttek a Taboga-szigeten és elfogták a 12 főnyi kolumbiai helyőrséget. Az alkaldet és két más hivatalnokot magukkal vitték. Ezek a fölkelők elkoboztak két shoonert, amelyek közül az egyik élelmiszerekkel volt megrakva és kifosztottak több kínai boltot.

A spanyolországi mozgalmak.

Sevilla, október 15. A zavargások még egyre tartanak. A sztrájkolók körmenetet rendeztek az utcák, erőszakoskodtak és a fogyasztási adóépületet felgyújtották. Az ostromállapotot kihirdették.

Barcelona, október 15. A barcelonai kormányzóknak a határon a karlista mozgalom tanulmányozá-

sával megbízott kiküldöttje azt erősíti, hogy a mozgalomnak nincsen jelentősége.

Politika a Virchow-ünnepen.

Berlin, október 15. Gróf Bülow birodalmi kancellár a Virchow tiszteletére tegnap adott díszünnepén felköszöntőt mondott Virchowra, felszólítván a jelenlévőket, hogy ebben a történelmi nevezetőségű teremben emeljenek poharat egy oly férfiu egészségére, akire mindnyájan büszkék, mert egyike ő a nagy német férfiaknak, akik maradandót alkottak. Ama babérokoszu levelein, amelylyel Virchowot övezük, legyen valamennyi nemzet neve fölírva.

Virchow tanár megköszönve a megtisztelést, azt mondotta, hogy annak az elismerésnek, amelylyel most neki adóztak, jó része munkatársait illeti és kiemelte, hogy az volt a törekvése, hogy tanítványait önálló gondolkozásra szoktassa. Virchow különösen melegen emlékezett meg olasz tanítványainak és barátainak működéséről és gróf Bülow kancellár élettelésével végezte szavait.

A kancellár erre az idegen nemzetek képviselőit köszöntötte föl és különösen Bacelli olasz minisztert diosított, kiemelve azt a benső jó viszonyt, amely Németországot és Olaszországot egymáshoz fűzi. Minden németnek — ugymond — kedves Olaszország, amelylyel történelmi fejlődésünk analogiája és számos anyagi és ideális érdek köt össze bennünk. Végül a kancellár franciáit köszönetet mondott az idegen nemzet képviselőinek a Virchownak juttatott hódolatért, amely neki mint németnek és mint birodalmi kancellárnak egyaránt örmére szolgált, mert ha a politika itt-ott, vajmi ritkán, de egy időre mégis egyesíti is a nemzetet, a tudomány egyesíti valamennyi nemzet felvilágosodott szellemét.

Bacelli olasz miniszter köszönetet mondott a neki felejtethetlen fogadásért. Ömindenkor barátja volt Németországnak és most még jobban meg van győződve annak szükségességéről, mint azelőtt, hogy a két nemzet szövetsége fenntartassék. En — ugymond — erre mindenkor törekedni is fogok. Bacelli végül éltette Virchowot és Bülowot, valamint Bülow nejét és anyósát, Minghetti Laurát, mint a kik lelkök csodálatos varázsával betöltötték a kancellár otthonát.

A pestis.

Róma október 15. A Stefani-ügynökség jelenti Nápolyból mai kelettel: Sem Nápolyban, sem valamely más községben nem tett jelentést pestisgyanus megbetegedésről. A nisidai kórházban elhelyezett betegek állapota javul.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, október 15. A kereskedelemügyi minisztérium közbenső forgalmi-statisztikai hivatala közli Ausztria és Magyarország 1900-iki benső forgalmának kimutatását. E szerint az Ausztria és Magyarország között való áruforgalmat az itt felsorolt adatok alapján először mutatták ki statisztikailag. Nemesfémekben és érmékben az áruforgalom eredményei a következők: behozatal Magyarországból 508 millió mm., 9216 millió korona; kivitel Magyarországra 221 millió mm., 8852 millió korona. Behozatali többlet 237 millió mm., 364 millió korona. Ennélolgyva Ausztriának kereskedelmi mérlege Magyarországgal szemben az 1900 évben 364 millió korona passzívát mutat. Nemesfémek és érmék 5 millió korona értékben hoztak be és 179 millió korona értékben vittek ki.

New York, október 15. (Terményfőrsége.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/2), okt.-re 8.10. (8.20). Januára 8.11 (8.20). New-Orleansban helyben 8 1/4 (8 1/4). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphian 7.60 (7.60). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — Zsir: Western steam 9.80 (9.77). Rohe és Brothers 10.00 (10.05). — Tengeri iránzata állandó. — Okt.-re 61 1/4 (61 1/4) Decemberre 61 1/2 (61 1/2). — Májusra 62 1/2 (62 1/2). — Buza iránzata tartott. — Piros Gszri helyben 73 1/2 (77 1/4). Októberre 74 1/2 (74 1/2). Decemberre 76 1/4 (76 1/2). máro.-ra — (—). Májusra 78 1/2 (79 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/4 (1 1/4). — Kávé: fair Rio 7. sz. 6.— (6.—). Okt.-re 5.30 (5.40). Januára 5.55 (5.65). — Litsz: Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — Kukor: 3 1/2 (3 1/2). — On: 25.02 (25.02). — Rész: 16 1/4 (16 1/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 15. (Terményfőrsége.) (Zárlat.): Buza iránzata tartott. Októberre 69 1/2 (69 1/2). Dec.-re 70 1/2 (70 1/2). Tengeri iránzata állandó. — Októberre 55 1/2 (55.—). — Zsir: Októberre 9.35 (9.40). — Januára 9.95 (10.00). — Szalonna short clear 8.75 (8.85). — Sertésbuzs: Októberre 14.60 (14.72). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Máriakép előtt.

Egy ifjú asszony sápadtan, fehéren, imádkozik az erdő söndejében. Lombrejtésként szomorúan néz rája. A szenvedőknek bús Máriaja.

Lágy selymfonat ékiti homlokát, Ragyogni látom rajt' a glóriát. Két szeme lángol, sötétben fellobog, Titkon rejte az örökbanatot.

Szívén a kínok árja vonaglik át, Csak nézi a szent, a jó Máriát. Körötte minden... a sok hulló levél, Véges, muló életéről mesél.

Herosegh Jenő.

— Beszédhibák elhárítása. Népszerű utmutatót adatott ki a közoktatásügyi minisztérium a beszédhibák elhárítására. A kis füzetet szerzője dr. Sarbó Arthur egyetemi magántanár a tanuló és szülő számára írta. Rövid bevezetés után tárgyalja az óvintézkedéseket, amelyek első sorban a felnőttek helyes beszédében és a gyermeknek erre való oktatásában, másodsorban a hallószerv ápolásában állanak. Majd azokat a szabályokat sorolja föl, melyeket helyes beszédnél szem előtt kell tartani a végignézi mindazon szerveket, melyek a beszédnél működnek. A nyelv felvágását helyteleníti s figyelmeztet a belégzés mélységére és gyorsaságára. Örömmel fogja mindenki üdvözölni az egyes magán- és mássalhangzók kiejtésének módját, bár a magánhangzók közül az a, i és u-n kívül a többiek kiejtését az adott alapján nem lehet elsajátítani. A beszédhibák közül első sorban a dadogást ismerteti, mely a beszédnél közreműködő izmok állandó vagy gyors göröse. Kétféle lehet: a magán- és mássalhangzók szerint. Oka legtöbbször a rossz lélegzetvételben van a fejlődés szakában, azonfelül utánzásban. Részletesen tárgyalja, hogy a tanító ily tanulóval mit csináljon, bár nézetünk szerint mindegyiket orvossal kellene megvizsgáltatni. Sokkal könnyebb a pöszebeszd és hadarás elszakítása. Szervi bajokon vagy idegrendszerbeli elváltozásokon alapuló beszédhibákra nem terjeszkedik ki. A füzet második részében az ily tanfolyamok vezetésére megfélelő erők kiképzésére vonatkozó rendeleteket adja. A kis füzet, mely a tárgy alapos ismeretével és igen könnyű stílusban van megírva, megérdemli a figyelmes átolvasást.

— Virohow humora. A katedrán is hatással van Virohow szellemére a parlamentáris életnek sok mindenféle külső formája. Így például — amint ezt tanítványai följegyezték róla és most az ünnepeltetés alkalmából közlik — ha valamelyik következő elő-

adását nem akarja megtartani, akkor Virohow „elnapolja” azt. Szünet után pedig „ismét egybehívták a hallgatókat”. Egy alkalommal, mikor tanítványainak egy része lármával fogadta az ősz tudóst, odalordult, ahonnan a zaj keletkezett s így szólt: Kérem a jobb oldalt, maradjon csendben és ne zavarja a tanácskozást.

Időnként erős guny cikázik végig Virohow megjegyzéseiben. Egyik hallgatója elmerengve nézett ki a kertbe s ezt Virohow észrevéve, így aposztrofálta a figyelmetlenséget: Uram! patológiáról beszélünk és nem — botanikáról.

— A londoni szőrmevásár. Londonban van tudvalevőleg a világ legnagyobb szőrmevására. A legszebb, legdrágább és legrikább szőrmekek hozzák Londonba a világ minden részéből. De a szőrme-eldobásban London nem versenyezhet Berinnel és Párisal. S azért nem tanulhatja meg a fu- vagy a leánymunkás Londonban a drágán fizetett szőrme-munkát. Már sok kísérletet tetek, hogy e bajon segítsenek, de mindeddig nem sikerült. Most végre szerveztek egy igen magas színvonalú tanfolyamot a legfinomabb szőrme-munkák tanítására. Az idei szezon a bizamszőrmekek kedvez, amelyet az utóbbi években nagyon elhanyagoltak. Ennek a bórnek hosszú, vastag szőreit egy különös eljárással eltávolítják és sikerült festés után eredeti színt adnak neki. Ilyen állapotban selymvel bélelt, rendkívül elegáns köpenyeket készítenek belőle, amelyeknek darabja ezer koronába is kerül, mert a csunya amerikai bizampatkánynak ilyen szép szőrme-mévé való átalakítása nagyon költséges. A kereskedelmi forgalomban kanadai szőrmekek hívják, de ha barnára festik, akkor világos cobolynak nevezik s ilyen állapotban nagyon keresik. Az angol király koronázása természetesen nagyban hozzájárul a szőrmekek keresetségéhez s áruk egyre emelkedik.

— Szivós bacillusok. A tüdővészesekek által kiköthögött tuberkulózis-bacillusoknak csatornavízben, folyóvizben és művelt talajban való ellenállóképességét tanulmányozta újabbban *Musehold* tanár és arra az eredményre jutott, hogy a kiköthögött tuberkulózis-bacillusok betegségét okozó mivoltát a káros behatások (fagy, hó, eső, napfény, rohadás, más baktériumok konkurenciája stb.) dacára hónapokon keresztül megtartják az említett közegekben. A Spree vizébe vegyített, tüdővészese egyéntől származó köpetben a gümőkórsgá bacillusai 162 napig tartotta meg élet és fertőzőképességét; csatornavízben általában 197 napig maradt fertőző; az olyan csatornavízben, amely az időjárás mindenféle viszontagságának volt kitéve s rövid ideig be is fagyott, 131 napig élt meg. Kerti földben, melyet 47 nap előtt tüdővészese ember köpetével fertőzött csatornavízzel öntöztek meg s amelyet a szoba ablaká-

ban, a déli nap fényének kitéve tartottak, a tuberkulózis-bacillus 145 napig tartotta meg fertőzőképességét. Ezeknek a tapasztalatoknak teljesen megelégt az is, hogy *Musehold* egy tüdővészese-sanatórium csatornavízében s az ettől átmedvesedett iszapban óriási mennyiségben és erősen fertőző tuberkulózis-bacillust talált. Vizsgálataiból kiderült az is, hogy a fertőzött csatornalébe (1:20.000 arányban) kevert klórmez a tuberkulózis-bacillusokat nem ölte meg; e cél elérésére a klórmez 1:1000 arányban kellett a szennyvezeték folyadékba kevernie. *Musehold* különösen hangsúlyozza annak a fontosságát, hogy a tüdővészese sanatóriumok betegeinek köpetének fertőtlenítéséről gondoskodjanak, mielőtt a csatornába öntenék. E célból a köpet megőrzését vagy karbolal, esetleg klórmezszel (1:1000) való fertőtlenítését ajánlja.

— Az aranyzsámár. Hogy a lélekvándorlásnak a franciák közt is vannak hívei, azt egy párisi újság a következő históriával bizonyítja:

Amióta M. Henriette asszony, egy jómódu és ezentelű ötvenzesendős falusi hölgy, elvesztette a férjét, azóta buskomorság környékezte őt és a legképtelenebb gondolatok kergetődztek agyában. Lassanként fejlődött ki, de annál erősebben lészkelte be azután magát a busuló özvegy agyába az a tudományos gondolat, hogy férjének a leike, a naponta reggelenként lakása előtt megjelenő tejesember — szamarába kötöztött. Amióta ez a meggyőződés kialakult, azóta roppant jól ment a dolga a szárnak. Minden reggel megtraktálta a busuló özvegy a jámbor állatot mindenlével, ami a szárnak izlése szerint kívánatos eledel. De nem csupán enni adott neki, hanem selymes takarókat is ajándékozgatott a szárnak gazdájának azzal a meghagyással, hogy a szegény állatot védje és óvja az idő viszontagságai ellen. Ennek a sok gondoskodásnak az ellenére is egy napon szárnak nélkül állított be az özvegy asszonyhoz a tejliteráns. Nagy lett a rémület, de megnyugtatóan hangzott a parasz válasza, hogy a szárnak meghűlt ugyan, de állapota nem ad aggodalomra okot. Az özvegy-asszony ötven frankot adott át a ravasz tejárnak azzal a meghagyással, hogy rögtön hívaszon szakértő orvost a beteghez s egyben megígérte, hogy estére személyesen is meg fog jelenni a beteg szárnak — istállójában.

Estére csakugyan meg is jelent az özvegy az istállóban és ott találta az állatorvost. A diplomás férfiu elmagyarázta a baj komolyságát s miután egyre sötétebb diagnózist csinált, végül kijelentette, hogy volna ugyan még remény és van lehetőség megtartani az élet számára a beteg szárnak, csak hogy az igen drága gyógykezelés által érhető csak el.

— Mibe kerül az a gyógymód? — kérdezte a megrémült özvegy.

— Ötszáz frankba! — válaszolt a baromorvos.
— Azonnal megbozom a pénzt szólalt meg a szegény

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(55)

Mit csinál azonban szerelmes ifja? Nem baráncol-e ő is ugyanebben a pusztában? Keresi őt talán, de meg is fogja találni és akkor öröm lesz és vigaság és fölszárad a könny és elmúlik a gyász. A keblében elútt a vihar, szétfoszlott az aggodás és erős bizalom töltötte el.

Illatozott a sok virág, susogott a fű és meghajolt a lány előtt a vörös pipacs és sok fehér virág, mintha a kozákruha alatt is megismerték volna, hogy lány halad itt, aki előtt hódolni kell. És susogásuk mintha ezt mondotta volna. Sose sirj, testvéreánk, mi is gyöngök vagyunk, mint te és lám, megvéd minket is az ég. Vizsgálatást lehelt körülötte a levegő és szétfoszlottak a gyilkolánsnak a képei a fejből. Az ő szemére is álom borult és esőndben elaludt.

IV.

Kutyagatás ébresztette fel őket. Valami majorságlélt láttak maguk előtt. Sagloba fűrésze nézte a rozoga kerítést és a gémes kutat. — Itt pásztorok laknak. Nem valami jó társaság, de be kell hozzájuk térnünk, különben ők jönnek utánunk. Egy, kettő, három, négy fölnyergelt lovat látok, tehát négyen vannak a lovmadarak. No, majd csak elbirkó velők. Hé, legények!

Négy kozák jött elő a sörény mögül; valóban pásztorok voltak, akik nyáron át a lovakat legeltették a pusztában. Csak egyiküknek volt kardja és puskája, a többi három hosszú botra erősített loállkapcsot hordott fegyver gyanánt. Mind a négy bizalmatlanul mérte végig a jöve-

vényeket, s a szándékaik nem voltak a legbeesültebbek. Nem is köszöntek, csak úgy foghegyen szóltak rájuk.

— Mit akartok?
— Dícsértessék az ur szent neve, mondta előljáróban Sagloba.
— Mindörökké, amen, morogták a pásztorok.

— Adjatok inni a lovainknak.
— Nincs vizünk. Honnan jöttök?
— Krisva-Rudából.
— Hova mentek?
— Csehrinbe.

A pásztorok összenéztek. Egyikük, egy négerfekete, sandeszemű óriás, fűrkészve leste a Sagloba arcát és ezt kérdezte:

— Ha Csehrinbe mentek, mért tértetek le az országtutról?

— Mert ott nagy a hőség meg a por.
A kozák megfogta a ló kantárát.
— Csak szállj le uram. Csehrinbe ne menj.
— Már ugyan mért ne mennék?
— Mert ott már mérszárólják a lengyeleket.
— Ne beszélj paraszt és engedj el a lovam kantárát. Tudod-e, hogy ki jön utánunk?

— Ugyan kiesoda?
— Jeremiás hereg.

A kozákok kihívó arca egyszerre alázatos kifejezést öltött. Most már köszöntek is és levették fejükről a piszkos sapkájukat.

— Hát azt tudjátok-e, hogy mit csinálnak a lengyelek azokkal, akik bántani merik őket? Fölakasztják a gazokat. És tudjátok-e, hogy hány katonája van Jeremiás heregnek? És hogy alig van már félméröldnyire? Ti kutyák, majd lesz nekte nemulass, amiért ilyen arcátlanul fogadtatok! Elfogyott a vizetek? Majd meglátjuk.

— Bocsság meg uram, a víz igazán elfogyott, kiapadt a kut. Mi magunk is a kahalikból hozzuk a vizet a lovainknak. Majd hozunk a tiéteknak is.

— Majd magunk megyünk oda! Hé fiu, kiáltott Helnára, lovagolj előre!

Sagloba még szidta egy darabig a pásztorokat.

— Ha a hereg előérsei ideérkeznek, mondjátok meg, hogy a folyó mentén az országoton lovagolok.

— Megmondjuk, uram!

Egy negyedóra mulva együtt voltak a szökevények.

— Jókora jutott eszembe a hereg. Most aztán nem jönnek utánunk a pásztorok, hanem az előérőket lesik. Ugy-e ravasz egy ember az öreg Sagloba? Valóságos Ulysses.

Már Browarkinál jártak, Sagloba Helenát elbujtatta a sásban, maga pedig alkalmas gázló után nézett. Szerencsésen át is vergődtek a másik partra, ott aztán lenerszámolták a lovakat, szabadon eresztették őket a fűben legelőre, magok pedig éjjelre falevelekből és fűből ágat vetettek.

— Aludjál békén, leányom, nincs már semmi baj, nem hagytunk hátra semminemű nyomot. Jóéjszakát.

— Jóéjszakát.

A lány letérdelt, a csillagokhoz föltekintett és imádkozott. Sokáig nem tudott elaludni. Rettenetes képek kavargtak előtte, halott rokonainak az arcát látta. Odazárták a folyosóra, ahol a hullajók feküdtek. De aztán feljött a hold és a szelid világosság lecsillapította izalmát.

Hajnalfél irtózatossá hangok riasztották föl álmából. Ű voltést, hörgést, lödöbögést és fájdalmas nyériszt hallott. Sagloba is fölébredt, előkapta a pisztolyait és odarohant, ahonnan a hangok jöttek. Jó negyedóra mulva átkozódva tért vissza.

— Nagy baj van. A farkasok megröghanták a lovainkat.

— Rettentő!

— Az egyiket halálra harapták, a másikban is alig van már élet.

— Hogyan megyünk most tovább?

— Hogyan? Majd nyessünk két jókora fát, aztán ráülünk és elnyargalunk, mint seprőnyelen a boszorkány. Nagy a baj, leányom. Az ördög ugylátszik maga fáradozik az elvesztésün-

az özeveg és nemsokára vissza is tért s átadta a gyógykezelés költségét — a két kőrünont csalónak.

Az egész históriát pedig a rendőrség fedezte föl. A beteg számarát remegő özevegyasszony ugyanis elpanaszolta aggódalmait a szomszédoknak s így azután szájról-szájra egész a rendőrség ülléig hatolt el a tejesember arany-szamarának tanulságos története.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

D-né. Okkal-móddal hasznos az ugynevezett szépítés, ami tulajdonképpen nem más, mint a bőr ápolása. Aki a kozmetika ellen azzal tüzel, hogy ez a modern idők félszége, az alaposan téved. Kérdésére, hogy a kozmetikának hol az eredete, a következőkben adunk dr. Weyner Emil munkája alapján választ. A kozmetika eredetét *Plinius* a keleten kereste s véleményét a biblia adatai megerősítik. Akiknek termékeny mezein megtermelt az aloe, santal, kámfor és ezerfajta balzsamos olajtartalmu növény, akik ismerték a virágoknak azt a fajtát, amely csak naplementekor ad illatot, vagy azt, amelynek kelyhében a méhet saját zümmögése altatja el, hol az őrök nap melege oly virágokat akasztott, amelyeket mi soha sem látunk, melyeknek illatáról fogalmunk sem lehet, ott született meg a kozmetika tudománya. Már az ókor első népei, az egyiptomiak történetében sok adatot találunk erre nézve, erősen foglalkoztak a szépítés művészetével és sokat áldoztak szépítő szerekre. Hölgyeik pirosra festették arcukat és ajkukat, hajuknak és szempilláiknak mestemmel adtak koromszint és szagos rezinával telt „sachet“-kat hordtak maguknál, hogy illatot terjeszessenek. A görögök és rómaiak, de különösen az utóbbiak már szélesebb alapon kezdték művelni a kozmetikát. Nem elégették meg az egyszerű szépítészereket, hanem a legkomplicáltabb módokon törekedtek magukat széppé tenni. Asszonyaik antimonnal festették szemöldökeiket és pilláikat és *Ovidius* már összegezi a rómaiak ismeretét a szépítés művészetében s biztatja többek között arra is Róma asszonyait, hogy meg ne feledkezzenek szemeiket safránnal festeni, mely *Cydrus* szép partja mellett terem. Sok ezer év telt el azóta és az emberiség nagyot haladt a kozmetikában. A természettudományok fejlődésével a szépítés művésze elhagyta eddigi alapját, mely merő babonára és kuruzslásra volt jobbra építve és közeledett a kemia és dermatoterapia által elfogadott és szentesített törvényekhez, miután azonban még jó ideig a charlataneria befolyása alatt állott. Ma már a kozmetika orvostudomány, melylyel hivatott szakemberek foglalkoznak. És ez helyes is, legalább nem nyulnak hölgyeink ártalmas szerekhez, természetesen, ha specialista orvos tanácsát meghallgatják. Mert igaz-

kön, amit különben nem csodálók, mert hiszen jóbarátja Bohumnak, akinek a testébe bujt. Hogyan megyünk tovább? *Ló* legyen, ha tudom, akkor legalább rám ülhetnél.

— Majd gyalogolunk.
— Kőnyen beszélés. Te fürge, karesu teremtes vagy, de én nehéz, potrohos, kurtalábu ember vagyok. Meg aztán az elemzősiánkat és a podgyászunkat is cipelnünk kell.

— Viszem én szivesen.
— Nem vagyok én lelketlen pogány, hogy a te gyöngö válladra rakjam a terhet! Majd elbirom magam is, Isten segítségével. Hogy azonban kevesebb legyen a cipelnivaló, falatozunk egyet az elemzősiából.

Derekasán hozzáálltak, aztán utra keltek. Délfelől gázlóhoz érkeztek, ahol emberi hangokat hallottak.

— Bujjunk el, leányom!
— Látsz valakit.
— Igen. Ketten jönnek erőfelé; egy öreg, vak lantos, meg egy síheder, aki vezet. Most lovenszik a csizmáikat, belogóznak a folyóba. Idejőnek hozzánk.
— Dícsértessék az Ur Jézus, — köszöntötte őket Sagloba.
— Mindörökké Ámen, felelt az aggastyán.
Kik vagytok?

— Jó keresztények, mitse félj öreg.
— Szent Miklós adjon néktek erőt, egészségét.
— Honnan jössz öreg?
— Browarkiból.
— Erre visz az ut Slotowsba?
— Igen.
— Mióta vagytok uton?
— Tegnap reggel óta.
— Roslogiban voltatok?
— Voltunk. Azt mondják, hogy lovasok jártak ott és nagy mézárlás esett. Egy paraszt mesélte. En nem látam a pusztítást, mert vak vagyok, a fiu pedig, aki vezet, nem beszélhetett nekem el semmit, mert néma a szegény.

zat mond levelében, belénk oltott tulajdonunk a teteszeni vágyás. Megtaláljuk ezt minden népfajnál, minden társadalmi osztályban, az ember mindkét neménél, mondhatni minden korban, csak annak megnyitlatkozására más és más, csak a cél megközelítésére, kivitelére választott eszközök különbözök. A vad indián excentrikus rajzokkal tetoválja magát és vasokban fejmáztolt testekkel véli magát szépíteni. A mi hölgyeink első sorban arcuk szépségét törekednek ápolni, fejleszteni és a hervadástól megóvni. Főleg az arcból az, amire a legtöbb gondot fordítják és amely tényleg a legtöbb gondozást igényli. Az asszony talán veleszületett hiúságából ápolja, gondolzza az arcát. Amit jól is tesz. Legtöbben azonban ezt nem végzik helyes irányban, sőt az ápolás, javítás, szépítés reményében, elrontják teintjüket. Melyek a teint ápolásának, finomításának, szépítésének eszközei? Hogyan gondolozuk az arcobort, hogy az állandóan üde, bársonyfinom és rózsás legyen? Ezek a főkérdések. A cél két uton érhető el. A bőr hygienikus ápolásával és a szépítoszerekkel. A szappanok és a fürdők tartják állandóan tisztán a bőrt, ezek segítik elő funkcióinak végzését. A bőr ápolása szappan használatánál nélkül sohasem lesz tökéletes, mert akármilyen jól mossuk is arcunkat, akár hideg, akár meleg vízzel, szappannal nélkül sohasem lesz az teljesen tiszta, mert a bőrön, főleg a porucskában összegyűlt port csak szappannal lehet lemosni. A hölgyek egyike-másika dicsekszik, hogy ő csak vízzel mossa arcát. Kísérleje csak meg az illető arcának egyik felét csak vízzel mosni, a másikat szappannal is. Egy-két hét múlva a szappannal mosott félre bőre hamvas, üde lesz, míg a másik része, mint egy francia írő mondta, egy rosszul restaurált kép benyomását teszi. Ez a kísérlet is eléggé bizonyítja, hogy az elterjedt kozmetikai jelszavaknak legtöbbször hamis az alapjuk, ezért orvos ajánlása lehet csak a tanácsunk.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, október 15.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara ma délután *Lóczy* Leó elnöklésével teljes ülést tartott. Az elnök üdvözölte a kamara tagjait s kiemelte, hogy a kormány és az ujonnan megválasztott országgyűlés működése első reményteljesen néznek. A kormány első feladatainak kell, hogy ismerje — ugymond az elnök — az ország sanyaru helyzetét segíteni. E tekintetben a kormánytól várják az impulzust. Nem ígértek, hanem gyors ténykedés által várható csak javulás. Ebben az irányban többször buzdította a kormány tagjait s ezt kötelességének fogja ismerni ezental is.

Mikor ezt Sagloba hallotta, pompás terve akadt. Elkezdte nem létező cselédjeinek a nevét kiabálni.

— Hé Fedor, Alexis, Maxim, fogjátok meg ezeket a zsványokat. Majd adok én nektek a parasztokat izgatni, az urak ellen uszítani. Hé Fedor, Maxim, Alexis, vetköztesséte le a két jómadarat, csak le, egész pórázra.

Es minthogy maga volt egyszemélyben Fedor, Alexis, meg Maxim, rárontott a fiura és reitendő fenyegetőzések közepette leparancsolta róla a ruháit. Helena pirulva menekült el, Sagloba pedig pörére vetköztette le a néma gyereket, azután az öreg lantos vette elő, aki térdén állva kért kegyelmet. A leány egy fatörzson ülve jó darabig hallotta még a néma sohajtozását, az öreg jajgatását és főként a Sagloba szapora kiáltozását.

Végre elhallgatott a láрма, s kisvártatva megjelent a vitéz, karján a ruhákkal, kezében a két pár eszímával. Nagyokat fujt és nagyokat nevetett.

— Berekedtem a nagy ordításban, hanem sikerült a dolog. A két mamlasz most ott bujkál a sásban anyaszült meztelenül, még az ingöket is elvettem, mert arra is szükségük van. Vardonatuj, tiszta holmi. Persze zugolódik és panaszodik a parasz, de azért finoman öltözik. Ott vették Browarkiban a buesun a ruhájukat abból, amit összekelödtünk. Sok szegény nemes van, aki egy év alatt sem tudna annyi pénzt összegyűjteni.

— De hát mit csinálunk mi a ruhájjal?
— Majd meglátod.

Titokzatos arccal visszament a partmenti bozóthoz. Kisvártatva megpöngölte a lantot és az aggastyán ruháiban jelent meg. Igazi ukrániai hegedűsnek látszott, csak éppen az egy szemé árulta el kiletét. Enekelni kezdett:

Sólymom, sólymom, ésdes sólymom,
Mért repülés oly magosan?

(Folytatása következik.)

Főlemlíti az elnök a továbbiakban, hogy dr. *Falk* Miksa a napokban ünnepl doktorságának felszázados jubileumát. *Falk* egyike a kamara legrégibb tagjainak. 1869-től 1875-ig a kamara rendes tagja volt, s azóta levelező tagja. Egész közéleti működése alatt folyton a kereskedelem és ipar érdekeinek meleg szószólója volt. A jubileum alkalmából az elnökség üdvözölni fogja. Jelenti azután, hogy a kereskedelmi miniszter értesítése szerint *Wiley* Ramond az észak-amerikai Egyesült-Államok eddigi fumei konzuli ügynöke, budapesti al- és helyettes konzuli nevezetett ki. Jelenti továbbá, hogy hírlapi közlések szerint a székes ióváros törvényhatóságának illető ügyosztályában oly irányú munkálatok vannak folyamatban, hogy a városi vám jelentékeny mértékben emeltesék az összes cikkekre, tehát azokra az árucikkekre is, amelyek mint nyersanyagok és félkészítmények a ióvárosi ipar által való feloldozásra vannak rendelve. A kamarának már többször volt alkama a városi vámnak az ipar és kereskedelem érdekeire gyakorolt káros hatására rámutatni és a vámok leszállítását, sőt lehetőleg teljes törlesztését követelni. A vámemelés ellen való tiltakozás most kétszerező köteleessége a kamarának, amikor az ipar és kereskedelem a pangás szomorú jeleit tünteti föl. Erdemben a kamara ma még nem foglalkozhatik a kérdéssel, mert hiteles formában még nem került nyilvánosságra. De már most is lehatalmazást kér az elnök arra, hogy a polgármesterrel az érdekelteket és kereskedőket aggodalmait megismeresse, s annak idején a ióvárosi parának és kereskedelmének kiválóan illetékes helyen megjelölő módon tolmácsolassa. (Helyeslés.) Az elnök ezután utal arra, hogy a német birodalmi kormány a német autonóm vántarifának olyan új tervezetét dolgoztatta ki, amely a németországi viszonyainkra legintótosabb kivitelű cikkekre nézve túl magas tételeket tartalmazván, étebeléptetése esetére Németországba való kivitelük egészen lehetetlenné tenné, sőt az 1903. évben lejáró többi kereskedelmi és vámszerződésekre, vagyis a többi államokkal való viszonyainkra is hátrányos befolyást gyakorolna, de még az Ausztriával való közgazdasági kiegyezés kérdését is bonyolultabbá tenné. Az elnökség szükségesnek látta mindjárt a vántarifatervezet közhírré telete után megtenni az előkészületeket arra, hogy a kamara és ennek minden egyes tagja e nagy horderejű kérdésben az ügynek alapos és részletes ismeretével foglalhatson. Ezért elrendelte, hogy a kamarai iroda részéről az ügynek minden oldalát teljesen megvilágító szempontok és adatok egy tájékoztató előterjesztésbe összefoglalassanak. Ez a tájékoztató már sajtó alatt van és a legrövidebb időn belül a kamara tagjainak rendelkezésére fog állani. Ez előkészületek alapján a kamara által most már megindítandó voltának a tárgyalások azon intézkedések megállapítása céljából, amelyek a megváltozott helyzetben gazdasági érdekeink megóvása végett teendők, illetve a kormányának javaslataihoz hozzáadók volna. Indítványozza, küldjön ki a kamara az ügynek tárgyalására és kimerítő javaslat előterjesztése végett egy külön bizottságot amelynek munkálata fölött azután a kamara teljes ülése fogna dönteni.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.
A magyar polgári perendtartásról szóló törvényjavaslat tervezetének tárgyalása céljából kiküldött szakértőket tanácskozásaink eredményéből az elnökség kimerítő jelentést terjeszt elő amelyben a tervezet nemely intézkedésének módosítását, illetve kiegészítését javasolja.

Bruck Arnold és *Mauthner* Adolf felszólalásai után a teljes ülés a szakértőket jelentéstől egész terjedelmében magáévá tette s elhatározta, hogy teljes terjeszti a kereskedelmi miniszternek.

A kereskedelmi miniszter véleményadás végett megküldte a kamarának az új építőipari szabályrendelet tervezetét. A kamara elkergetteket látja az időt arra, hogy végleges építőipari törvény alkottassék. Javasolta továbbá hogy az építőmesterségre terő építésszek és mérnökök, valamint az aiami építőipari szakiskolát végzett növendékek gyakorlati szakvizsgára köteleztessenek. S végül hatályosabb intézkedéseket sürget az építőipari kibégások megtorlására.

Ipar és kereskedelem.

A földművelésügyi miniszter a Székelyföld érdekeiben. *Daranyi* Ignác földművelésügyi miniszter a Székelyföld gazdasági helyzetének javítására alkalmas egyik tényezőnek, az állattenyésztésnek lehető támogatása érdekében már korábban elhatározta, hogy az erdők lementarításának biztosítására vonatkozó intézkedéseket az állattenyésztési érdekekre való figyelemmel és az egyes erdőirtások gazdasági állapotához mérten méltányosan revideltesse. Ezért már a múlt országgyűlés utolsó képviselőházi ülésén egy interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a Székelyföldön negyvenöt ezer kataszteri holdon már léteztetett fás legelő gazdaságot, amennyiben lehetséges, kiterjeszteni s az erdők tilalmazására vonatkozó üzemtervi rendelkezéseket az állattenyésztés érdekében lehetőleg enyhíteni szándékozik. A miniszter egyuttal kijelentette, hogy az erdei legeltesés ez újabb szabályozása előtt a tekintetbe jöhető területeket — hogy ne csak az erdészeti érdeke legyen egymagában irányadó — a helyszínen egy erdészeti és egy mezőgazdasági szakértővel megvizsgálattja. Amint értesülünk, a miniszter ennek az ígérésének már is eleget tett, amennyiben Csik, Háromszék, Maros-Torda és Udvarhely vármegyékbe egy-egy erdőszől és egy-egy mezőgazdasági szakértőt már kiküldött, akik a helyszíneléseket legközelebb megkezdik. A kiküldöttek nem-

osak azokat az erdöket fogják megvizsgálni, amelyek legeltetésre tekintetében a birtokosok a hatóságokhoz kérelmekkel fordultak. Hanem általában véve az állami kezelésbe vett mndazokat az erdöket, amelyek egyes részeiknek fáslegelőkképpen való berendezése, vagy a legeltetés tilalom alól való feloldása szempontjából figyelembe jöhetnek.

Kütkereskedelmi forgalmunk 1900-ban. A Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal most tette közzé a Magyarország külkereskedelmi forgalmának 1900. évi végleges eredményét. Behozatalunk 1900-ban 111035 millió korona (1899-ben 119876 millió korona), kivitelünk 132748 millió korona volt (1899-ben 120050 millió korona). Behozatalunk tehát 1900-ban 88 millió koronával hanyatlott és kivitelünk 127 millió koronával emelkedett. Behozatalunk csökkenését főleg a textilárak importáiban beállott hanyatlás idézte elő, csaknem 52 millió korona. Nagyon csökkentek a gabonabehozatal 4999 millió K.-ról 2253 millió K.-ra. Vágó- és igásmarha-import 3190 millióról 2681 millióra csökkent, köszönbehozatalunk is hanyatlott. Cukrot, sört, finomított ásványvizet többet hoztak be. Nagy az emelkedés a különféle munkagépek behozatalánál 64 ezerrel 168 ezer méterezésre 769 millióról 1859 millió koronára. Kivitelünk kedvező alakulását gabona- és lisztexportunk idézte elő. A buzakivitel 369 millióról 546 millió méterezésre a liszt kivitel 567 millióról 687 millió méterezésre emelkedett. A buzakivitel szintén nagyobb lett, árpa és kukorikóban azonban csökkent valamivel a kivitel. Nagy az emelkedés vágómarha-, sertés- és ló kivitelünkben. Nagyon örvendtes a sertés kivitel emelkedése amely a sertésvész következtében 1897-ben 200382 darab volt, 1900-ban pedig 454464 darabra emelkedett. Ló kivitelünk 55000 darabtal eddig nem ismert magasságot ért el. Az állati termékek közül a disznósőr, szalonna, vaj- és tojáskivitel emelkedett, ellenben gyapjukivitelünk 30%-kal hanyatlott. Óriási az emelkedés a barnaszénkivitelben és a kivitelt is jelentősen emelkedett. Örvendtes az iparok kivitelének emelkedése. A kivitelt vas- és vasárk 3513 millióról 4418 millió koronára, a gépek és géprészeké 1981 millióról 2859 millió koronára a kocsik és hajóké 306 millióról 1425 millió koronára emelkedett, különösen vasuti teherkocsikban volt nagy a kivitel. Kütkereskedelmi forgalmunkban mint rendszer Ausztria felé az első helyet egy behozatalban mint kivitelben, utána Németország következik. A többi államokkal kereskedelmi forgalmunk nagyon kicsi. A kivitel csaknem minden külföldi állammal szemben javult, különösen Ausztriával szemben.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog Hitelbank 3 százalékos nyereségykötvényeinek tervszerű 28. kisorsolását nyereségy-, díj- és törlesztési buzástól október 25-ikén délután 4 órakor fogják a bank helyiségekben királyi közjegyző jelenlétében megtartani.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 42.— korona. Árutan 42.50 korona. Bécsben a kontingentált készáru 39.60 korona pénzben 39.80 korona aruban.

Borjuvadás. 1901. évi október hó 15-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvényirtaságtól.) Felújítás helyén élő borju 699 darab, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db., növendékmarha 7 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Argyezések. — Beüldi élő borju I. rendű 72—88 l.-ig, kivétel 94 — l. rendű 60—70 l.-ig, I. kilónként leölt borju I. r. — l.-ig II. r. — l.-ig, kivét. — l. kilónként leonvas nélkül. Rugott borjúkét — l.-ig. Növendék marha — l.-ig, — l.-ig, I. r. — l.-ig, középmínőségű 44—50 l.-ig. Alarendelt — l.-ig, I. kilónként. Bárány élő 12—k. leölt bárány — k. kivétel 12—k. — k.-ig páronként. — Kisebb szükséglet folytán az irányzat lanyha. Az árak 4—5 fillérrel csökkentek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-tóvárosi sertés-konzumvásár argyezése 1901. évi október 15-én készlet 1278 darab, érkezett 896 darab. Összesen 1874 darab. Eladott 1000 darab. Maradt 874 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 84—90 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 86—91 koronáig, 320—380 kigr. súlyban 84—90 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 80—86 koronáig. Malac — korona. A vásár lanyha volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 13551 darabot, ebből a vásár elején lehajítottak 4259 darab fiatal sertést, 8959 darab magyar hizott sertést — nehéz sertést, összesen 13278 darabot. Gyenge az irányzat. Jegyzések: kgként élő súlyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 78—80 fillér, kivétel 82 fillér, középmínőségű sertés 73—77 fillér, könnyű sertés 65—72 fillér, fiatal sertés 66—86 fillér, süldő — fillér.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, október 15.

Buzában a kínálat mérsékelt, a vételkegy gyenge volt. Forgalomba került 25.00 méterezés tartott áron.

Rozsban az irányzat nyugodt volt.

Eladott:
Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 37 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 15 f. kevert. 100 mm. 78 1/2 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 78 1/2 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 32 1/2 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 77 1/2 k. 8 K. 12 1/2 f., 450 mm. 77 1/2 k. 8 K. 22 1/2 f., 100 mm. 75 1/2 k. 7 K. 95 f. **Fejérmezei:** 1160 mm. 77 1/2 k. 8 K. 40 f. 1000 mm. 75 k. 7 K. 95 f. **Pestmegyei vidéki:** 100 mm. 78 1/2 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 77 1/2 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78 1/2 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 27 1/2 f. 500 mm. 78 1/2 k. 8 K. 27 1/2 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 25 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 07 1/2 f., 100 mm. 73 1/2 k. 7 K. 77 1/2 f., 100 mm. 73 1/2 k. 7 K. 70 f. **Bánsági:** 700 mm. 76 k. 8 K. 07 1/2 f. **Kabai:** 1000 mm. 76 1/2 k. 8 K. 12 1/2 f. **Bácskai:** 200 mm. 75 k. 8 K. — f. **Török-Kanizsai:** 1800 mm. 76 k. 8 K. 15 f. **Becsereki:** 4000 mm. 76 1/2 k. 8 K. 05 f. **Vérbácsi:** 3200 mm. 76 k. 8 K. 15 f. **Dunai:** 1100 mm. 76 1/2 k. 8 K. 05 f., 700 mm. 76 k. 8 K. 05 f. **Raktári:** 1160 mm. 76 k. 8 K. 12 1/2 f., 4800 mm. 75 k. 8 K. 05 f. novemberi átvétel. **Ó buza. Tiszavidéki:** 100 mm. 76 1/2 k. 8 K. 05 f. **Mina három hónapra.** **Rozs:** 200 mm. 6 K. 92 1/2 f., 200 mm. 6 K. 90 f. paritásra, 300 mm. 6 K. 90 f. paritásra, 150 mm. 6 K. 87 1/2 f. paritásra. **Zab:** 100 mm. 7 K. 35 f., 100 mm. 7 K. 22 1/2 f., 100 mm. 7 K. 20 f., 100 mm. 7 K. 20 f., 400 mm. 7 K. 17 1/2 f., 2000 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. 05 f., 200 mm. (bolgár) 6 K. 87 1/2 f., 100 mm. 6 K. 80 f. dohos. **Tengeri:** 500 mm. 5 K. 20 f. **Lohere:** 50 mm. 46 K. 50 f. ab Budapest. **Lucerna:** 140 mm. 46 K. — i. ab tisztai állomás. **Készpenzfelvétel mellett.**

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktörzsde s-oksáji szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektotonnánkint és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm		Kilogramm	
		Ára	Ára	Ára	Ára
Tiszavidéki új	76	7.81	8.—	8.20	8.26
"	77	7.90	8.—	8.20	8.26
"	78	7.96	8.15	8.20	8.26
"	79	8.10	8.25	8.20	8.26
Fejérmezei	77	7.85	8.—	8.20	8.26
"	77	7.90	8.05	8.20	8.26
"	78	7.96	8.15	8.20	8.26
"	79	8.10	8.25	8.20	8.26
Pestvidéki	76	7.85	8.—	8.15	8.25
"	77	7.85	8.—	8.15	8.25
"	78	7.90	8.10	8.15	8.25
"	79	8.05	8.20	8.15	8.25
Bánsági	76	7.75	7.95	8.10	8.20
"	77	7.80	8.00	8.10	8.20
"	78	7.85	8.05	8.10	8.20
"	79	8.00	8.15	8.10	8.20
Bácskai	76	7.95	8.10	8.15	8.20
"	77	8.—	8.15	8.15	8.20
"	78	8.—	8.15	8.15	8.20
"	79	8.—	8.15	8.15	8.20

Egyéb gabonafajták		Kiló	Kilogramm	
			Ára	Ára
Rozs	új elsőrendű	70—72	6.58	6.58
	másodrendű	—	6.58	6.58
Árpa	takarmány	90—92	6.90	6.90
	égetni való	92—94	6.75	6.75
	sörözésre való	94—96	6.—	6.—
Zab	—	39—41	6.90	6.90
Tengeri	k. bálnási	—	5.50	5.50
	manomány	—	5.50	5.50
Répa	új káposzta	—	—	—
Köles	bálnási	—	4.90	4.90

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	7.94—7.95—7.96
Áprilisi buza 1902	8.29—8.30—8.29
Rozs októberre	7.—6.98—6.99
Áprilisi rozs 1902	7.12—7.13—7.12
Zab októberre	6.86—6.85
Áprilisi zab 1902	7.18—7.17
Májusi tengeri 1902	5.10—5.09

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a törzsden:

Buza októberre	7.95 pénz 7.96 áru
Magyar buza októberre	— " —
Áprilisi buza 1902	8.29 " 8.30 "
Rozs októberre	6.98 " 6.99 "
Áprilisi rozs 1902	7.12 " 7.13 "
Zab októberre	6.85 " 6.87 "
Áprilisi zab 1902	7.16 " 7.18 "
Májusi tengeri 1902	5.08 " 5.09 "

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	7.97—7.98
Buza áprilisi	8.30—8.31
Rozs októberre	7.—7.01
Áprilisi rozs 1902	7.12—7.13
Zab októberre	6.87—6.88
Áprilisi zab 1902	7.17—7.18
Májusi tengeri 1902	5.08—5.09

A budapesti értéktörzsde.

A mai előtörzsde a vaspiacon gyengesége folytán gyengében indult s nyugodtan zárult. Magyar hitelrészvények aránylag kevesebbet vesztek az árfolyamukból.

A helyi piacon csupán Rimamurányiban volt üzlet, jóval alacsonyabban. A déli törzsde többszöri váltakozás után szilárdabb lett, főleg Magyar hitelrészvényekben volt kereslet magasabb árak mellett.

A helyi piacon Rimamurányi javult. A valuták és érovaltok változatlanok. **Az előtörzsde:** oszandes. **Kötötték:** Magyar hitelrészvény 628.—628.50, Osztrák hitelrészvény 617.—618.—, Államvasut részvény 624.50—626.50, Rimamurányi vasmű 419.—427.— korona. **A déli törzsde:** javult. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 628.—634.—, Osztrák hitelrészvény 617.75—620.75, Államvasutak 624.—627.—, Rimamurányi vasmű 621.—624.—, korona. **Forgalomba került továbbá:** Salgótarjáni 515.—617.—, Koronajáradék 92.75—92.80 koronára. **Utótörzsde.** A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 621.05, Magyar hitelrészvény 636.—, Leszámitoló 416.—, Rimamurányi vasmű 424.50, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 626.—, Közuti vasut 561.—, Villamos vasut 280.— korona.

A budapesti terménytorzsde.

A terménytorzsdeben a szezonzerü hangulatnak megfelelően az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 42.—48.— korona, vörös aprószemű 40.—45.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bálnási — korona, középmező 46.—49.— korona, nagymező 50.—54.— korona, Disznósőr: budapesti 51.50—52.— korona, vidéki — korona, Táblaszalonna légenszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 44.50—45.—, korona, 3 darabos 46.—46.50 korona, üstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—13.—, korona 120 darabos — korona, 100 darabos 14.50—16.—, korona, 85 darabos 16.25—16.75 korona, azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50—16.—, korona, 100 darabos 15.50—16.—, korona, 56 darabos 16.—16.25 korona, Szilvai: sláviai —, korona, szerbiai 17.—17.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, október 15. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A mértékadó külföldi törzsdék változatlanul nyugodt magatartást jelentettek s egyébként sem fordult elő semmi olyas körülmény, ami élenkítő hatással lehetett volna. A részvétel nagyon gyöngye volt és az ennek következtében uralkodó üzletelenség miatt az irányzat kedvetlen és annyiban bágyadtabb lett, hogy az árfolyamok ismét 2—3 fillérrel hanyatlottak, kivéve tavaszi búzát és rozst, továbbá régi tengerit amely ekké csak egy fillért vesztek. Kisebb tételekben elvétel köttettek: buza őszre 8.05, tavaszra 8.45—8.44, rozs őszre 7.31—7.29, zab tavaszra 7.43—7.49—7.46, tengeri május-juniusra 5.40—5.38 korona. Egyébként jegyzettek: buza tavaszra 7.42—7.43, zab őszre 7.10—7.15, tengeri szeptember-októberre 5.50—5.52 korona. Zárlatok maradtak: buza őszre 8.07, tavaszra 8.46, rozs őszre 7.13, tavaszra 7.44, zab tavaszra 7.48 korona.

A bécsi értéktörzsde.

Az előtörzsden arra a hirre, hogy a vaskartell Magyarországgal alig fog létesülhetni, mert még mindig differenciák vannak, eleinte lehagoltság uralkodott, de később javult az irányzat.

A déli törzsden javult az irányzat, miután Berlinből szállár irányzatot jelentettek.

Zárlatok szállár volt az irányzat. Az összes külföldi törzsdéken szállár az irányzat.

Bécs, október 15. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 118.80, Díszi és szegedi kölcson sorsjegy 144.25, Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.—, Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.25, Magyar eszámító- és pénzváltóbank 415.—, Rimamurányi vasműrészvény 423.—, Magyar koronajáradék 92.85, 4% os Magyar földteherm. kötvény 92.35, Magyar hitelbank részvény 633.—, Magyar nyereségy kölcson sorsjegy 178.—, Kassa-oderbergi vasuti részvény 352.50, Magyar kereskedelmi bank —, Magyar cukoripár 1700.—

Bécs, október 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4% os papírjárdék 98.65, 4% os osztr. aranyjárdék 118.80, 1800-os sorsjegy 138.75, Osztrák hitelsorsjegy 399.—, Angol-osztrák bank 263.—, Bécsi bankjegyesület 424.50, Osztrák-magyar bank 1631.—, Déli vasut 75.—, Dunagőzhajózási részvény 776.—, Dohányrészvény 276.—, Császari és királyi arany 11.32, Német bankváltók 117.25, 4% os ezüst járadék 98.55, Osztrák koronajáradék 95.50, 1864-iki sorsjegy 214.—, Osztrák hitelintézeti részvény 620.50, Unionbank 614.—, Osztrák Länderbank 397.—, Osztrák-magyar államvasut 626.—, Elhavölgyi vasut 465.50, Alpeisi bányarészvény 343.50, 20 frank arany 19.01, Londoni váltóár 239.—, Bécsi Tramway Lütt B. 246.50, Bécsi Tramway Lütt A. 251.—, Lippó kohó —, Az irányzat szállárult.

Bécs, október 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 620.75, Magyar hitelrészvény 634.—, Angol-Osztrák bank 263.—, Bécsi bankjegyesület 425.—, Union bank 515.—, Länderbank 397.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 626.75, Déli vasut 75.50, Elhavölgyi vasut 466.—, Északnyugati vasut részvény 462.—, Dohányrészvény 276.—, Rimamurányi vasmű 434.—, Alpeisi bányarészvény 344.—, Májusi járadék 98.65 Magyar korona járadék 92.85 Török sorsjegy 94.50 Német birodalmi márká 117.30—31, Napoleon d'or 19.01.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, október 15. (Zsoltos tudósítás.) Kedvező konjunktúra, a rajna-vestfali nyersvaszindikátus és nyersvasmunkék közötti egység híre, a felső-sziléziai nyersvaszindikátusnak 1902-ig való meghosszabbítása és végül a felső-sziléziai hengertermék az a nyilatkozata, hogy az árakat a Laura-kohóval egyetértéssel fenttarthatják, kedvezően hatottak a tőzsdé megnyitására a bányapiacra, minnek következtében a bányapiac is szilárdabb volt. Hitelezésének gyöngébbé az osztrák-magyar vaskartell létesítésének akadémiai miatt. Minden egyéb érték forgalom nélkül csendes volt. Magánlétszám-törlési kamat 3%.

Berlin, október 15. (Zsoltos) 4 2/3%-os papírjárdék 101.25. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.25. Kibavólyi vasút 100. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák-magyar államvasút 134.10. Kassa-oderbergi vasút 117. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.75. Alpeisi bányarészesvény 170.90. Disconto-Commandit 170.90. Általános villamos-üzemelési 173. Gelsenkirchener 158.25. Laura-kohó 178.25. 4 2/3%-os ezüstjárdék 98.75. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 100. Osztrák hitelezés 195.10. Déli vasút 18.75. Károlyi Lajos vasút 102.10. Orosz bankjegyek 216.30. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 99.50. Török dohányrészesvény 149.50. Harpemi 154.60. Az irányzat szilárd.

Berlin, október 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Letti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 100. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák hitelezés 195.25. Osztrák-magyar államvasút 134.50. Déli vasút 18.75. Eszaki vasúti vasút 216.30. Kibavólyi vasút 100. Orosz bankjegyek közepén 100. Buschtiehradi 100. Orosz bankjegyek 100. (Ultimo) Lombard 100.

Frankfurt, október 15. (Zsoltos) 4 2/3%-os papírjárdék 98.90. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.15. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák-magyar bank 117. Déli vasút 18.80. Kibavólyi vasút 117. Londoni váltóár 203.70. Bécsi bankjegyeket 108.30. Villamos részesvény 117. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 83.70. 4 2/3%-os ezüstjárdék 98.70. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 100. Osztrák hitelezés 194.90. Osztrák-magyar államvasút 134.80. Eszaki vasúti vasút 100. Bécsi váltóár 85.25. Párisi váltóár 801.50. Újio bank 100. Alpeisi bányarészesvény 174. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Letti forgalom Osztrák hitelezés 195.30 Német bank 100. Disconto 170.90. Berlini kereskedelmi bank 129.80. Gelsenkirchener 158.25. Harpemi 155.30. Laura-kohó 178.75. Orosz járdék 216.30. Gyenge.

Hamburg, október 15. (Zsoltos) 4 2/3%-os ezüstjárdék 98.50. 1890. sorsjegye 138.90. Déli vasút 18.70. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.35. Osztrák hitelezés 195.70. Osztrák-magyar államvasút 134.50. Orosz járdék 216.30. Magyar aranyjárdék 100. Az irányzat szilárd.

Paris, október 15. (Zsoltos) Osztrák-magyar államvasút 134.50. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.15. Osztrák Länderbank 100. 3 1/2%-os francia járdék 100.40. Ottomanbank 521. 3 1/2%-os francia járdék 101.75. Alpeisi bányarészesvény 170.90. Déli vasút 100. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 102.10. Párisi bankrészesvény 960. Orosz járdék 216.30. Francia törlesztési járdék 98.50. Osztrák földhitelezési részesvény 100. Török dohányrészesvény 308. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 15. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Húsi sertések ára: I. Magyar elsőrendű: Óreg hízott (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) fillérg. Óreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 92-93 fillérg. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 91-92 fillérg. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 90-91 fillérg. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) fillérg.

Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) fillérg. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronként 400 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 90-91 fillérg. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 89-90 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 89-90 fillérg.

Sertiészám 1901. október 13. napján volt készlet 43.193 darab. — 1901. október 14. napján leteljesített 245 darab. 1901. október 14. napján elszállított 785 darab. 1901. október 15. napjára maradt készletben 42.673 darab.

Kivonata hivatalos lapból.

— Október 15. —

Kivétel. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szuknyevics Kornél eperjesi királyi katolikus főgimnáziumi rendes tanárt hasonló minőségben a budapesti VII. kerületi állami főgimnáziumhoz nevezte ki; az igazságügyminiszter Szendefly Károly miskolci királyi törvényszéki ítélezőt a kassai királyi törvényszékhez jegezővé, Bogry Rezső verebelyi királyi járásbírósi díjokat a szakolcai királyi járásbíróshoz irnokká, a honvédelmi miniszter Vén Antal és Papanek József végett joghallgatókat díjtalan miniszteri fogalmazógyakornokká; a budapesti királyi ítélőtábla elnöke Duszk Ferenc végett joghallgatót a budapesti királyi ítélőtábla kerületbe ideiglenes minőségű díjas joggyakoroknokká, Hankovszky Dező ügyvédjelöltet a budapesti királyi ítélőtábla kerületi díjas joggyakoroknokká, a pozsonyi királyi ítélőtábla elnöke Kormendy Aajos végett joghallgatót ezen ítélőtábla kerületbe ideiglenes minőségű díjas joggyakoroknokká, a győri királyi ítélőtábla elnöke Prettenhofer Aladár győri lakos ügyvédjelöltet a győri királyi ítélőtábla kerületbe díjtalan joggyakoroknokká; a nagyváradi királyi ítélőtábla elnöke a vezetés alatt álló királyi ítélőtábla kerületbe Salamon Imre végett joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joghallgatót ideiglenes minőségű díjas joggyakoroknokká; a kassai királyi ítélőtábla elnöke Schweitzer Jenő díjtalan joggyakoroknokot a kassai királyi ítélőtábla kerületbe díjas joggyakoroknokká nevezte ki.

Kivétel. Az igazságügyminiszter dr. Lukács Gábor muraszombati királyi járásbírósi albirót a győri királyi ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte ki.

Németgyakoroknok. Kiskuro Iván recte Pavuk Paulina és kiskuro Iván recte Pavuk Sándor sátorajna-újhegyi illetőségű ugyanottani lakosok vezetéknévként Nagya kért átváltoztatás, dr. Hirsch Nándor debreczeni illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévként Révire kért átváltoztatás, kiskuro Seier János budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévként Vészire kért átváltoztatás, kiskuro Beier Árpád tápiéskényi illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévként Barlára kért átváltoztatás és Streitenberger Antal németújfalusi illetőségű ágostonfalvai lakos, valamint kiskuro gyermekek István, Károly és Mária vezetéknévként Szegedre kért átváltoztatás belügyminiszteri rendelettel, megengedtetett.

Napirend.

Napirend. Szerda, október 16. — Római katolikus: Galusz ap. — Protestáns: Galusz. — Görög-orsz.: október 3. Arc. Dénes. — Zsidó: Marchevan 3. — Nap kéli: 6 óra 5 percek. — Nyugszik 4 óra 53 percek. — Hold kéli: reggel 9 óra 47 percek. — Nyugszik: délután 6 óra 58 percek.

A Horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Keptár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz.) Nyitva van délelőtt 9 óratól 1 óráig. Többi tárai 1 óra hona belépőjűl megtekinthetők.

Országos Keptár és metszelkiállítás az Akadémiában d. e. 9-1-ig. Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9-1-ig. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) délelőtt 9-1-ig. A földtani intézet múzeuma d. e. 10-1-ig. Közelekedési Múzeum délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3-8-ig. Alakért a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelv és keleti mintar: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokratái is eszközök) a városi iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, október 15.

A magas légnyomás északkeleten, Orszországot felett megerősödött; az alacsony légnyomás pedig nyugatról terjeszkedik a kontinens felé.

Európában az idő változóan felhős. Franciaország partvidékén voltak szóróviharok esők, jelentékeny szelek kíséretében, a hőmérsékleti viszonyok lényegesen nem változtak.

Hazánkban az idő változóan felhős; kevés eső fordult elő szóróviharok az ország északnyugati és északkeleti hegyvidékein. A hőmérséklet délen emelkedett.

Küldés: Enyhe, egyelőre még száraz idő várható; később nyugatról borulás valószínű.

Vizállás.

Table with columns for dates (Okt. 14, 15, 16) and locations (Inn, Dana, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboreca, Uzer). It lists water levels for various rivers and locations, with numerical values and units.

Hirdetmény. A Kőbányai Király Serfűző Réz-szén-Társaság felszámolásában ezennel közhírré teszi, hogy a felszámoló-bizottság f. hó 10-én megtartott ülésében a társulati elsőbbségi részvényekre egyenkint 100 koronának visszafizetését határozta el. A fenti összeg az eredeti részvények felmutatása és lebegyzése ellenében f. hó 22-től kezdve a Belvárosi Takarékpénztár Részvény-Társaságnál, Budapesten vehető fel. Budapest, 1901. október 11-én. A felszámoló-bizottság.

A csoda a górcső. Amelyből a calkányi világiállásos több mint két és fél millió darabot adtak el, jelenleg nála nem kapható. Csak 1 forint 20 krért. (Ez a csoda beküldött 1 forint 30 krért bérmentve, utánvétele 20 krrel több.) Ezen csodáért az országban, hogy körülbelül 1000-an nagyítják és porrázomák, továbbá szemmel észrevétel nélkül állatoknak a görögön névű mindegy csodáért nagyvárosok. Néhány példányt a német, és a francia tanácsoknál és német hajótartás eszközök az állami-szerek mozgósítására, vajon hamisítottak-e és a hamisított mozgósítására, hogy irhalmatlanok. A vízben levő csoda, amelynek a szemmel szemléltetés, a görögön át vigan uszultán látnak. A görögön át egy nagytömegű rövidlátók számára van mellékelve, a melynek segítségével a legkisebb irást is olvashatják. Utaslatot csatolunk. Schüller J. Bécs., II. Kurzbaugasse 4.

Uj Petőf. Az első szabad képes Petőfi kiadás. Tolody, Tull és Neogrady festőművészek 32 rajzával. Minden rajz egy egész oldalt foglal el a három színben van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Radó Antal rendelőre saját árá és ill. eljegyzetekkel. A szöveg tökéletes pontosság. Dr. Ferenozai Zoltán, a legjellegesebb és legjobb Petőfi-monográfia szerzője, dr. Károly, magyar diktatórt írt az első kötet elé. A könyv papíra fanyagos, finom papír, a nyomás miniszteri, kifőntően olvasható. A művészi kiadás, a melyet Petőfi domborművei árka képe díszít, párt ritkítja. A két kötet ára 10 kor. Kiadás Wodianer F. és Fiai (Lampel Róbert) az. és kir. udv. könyvkereskedése Budapesten, Andrássy-út 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek gyógyítására és specialista legjobban ajánlott számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalattal alapján Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel fertőzött és nékrot: hughcsólyást, hólyagbajokat, bujkoros sebeket, syphilit, ennek következményeit, macakos borbajokat és az ürtözésből támadt idénbetegségeket. Meglepe az eredmény terüli gyengeségnél (impotentia) egy fiatal, mint öregebb egyéneknek. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszeresek. Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sark, I. emelet). Bejárát a lépcsőnél. Külön váróterem. (Lásd a délelőtt 9-3-ig este 6-8-ig.)

Szőlőoltványok. A legkiválóbb, a legújabb és legújabbakban fejlesztett, teljes juttatással. Éelőkerítés. Gleditsia esemeték és magvak. Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adták. Ország tövis, leon gyorsan fejlődő szőlőnyelvű. Ez az egyedül, melyből egy török kertészevel pár év alatt, rendkívül csodálatos eredményt érhet el, azaz a szőlő, még az ajró gyökér nem taloshatók. A minden rendelkezés borsokkal ellátott díjtalan és a legújabb úttársítás meliorációit. Ezer csomótól 300 metrerig — Ára 6 ft.

Dürcsintés. Mért mondok, ha mán irtak könyvet a körül is, győződnél is, miért nem lehetne könyv a sögről is? Vagy más szöveg az a könyv főképpen a Dürcsintés sögről foglalkozik, benne van a sögről szóval is még más efféle keszörv történetek. Egy könyv 1 forint. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Gyakorlott szabónő. ajánlunk elegáns ruhák, pengyók stb. elkészítésére kifőntően és méresekkel. Árban. Szentkirályi-utca 22. II. em. 20. 3961

Magánúton való száraztanulásra legalkalmasabb a VÁRDAI SZILÁRD-féle Rajzminták. A legmodernebb minták kipróbált módszer szerint összeraklva. Velekedik egy kiállításban, az mint arányban hasonló külföldi munkával. Az egész mű öt füzetből áll, a melyek egyenként is kaphatók. A teljes mű ára 24 kor. A. füzet (26 lap). Egyszerű hajlított vonalakkal határozott idomok. Szilárdított levelek stb. Ára 5.20 kor. B. füzet (17 lap). Középkori sík-disztimény-elemek, szelagdisztim stb. 3.60 kor. C. füzet (9 lap). Arabs és mór disztimény-elemek stb. Ára 2 kor. D. füzet (30 lap). Görög disztimény-elemek stb. Ára 6 kor. E. füzet (36 lap). Renaissance disztimény-elemek stb. Ára 7 kor. 20 fillér. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) az. és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 16-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 16-án.

A b o r.
Paraszt-vígjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza
Személyek:
Baracs Imre Gyenes Eszter Gerő L.
Matyi Rózsahégyi Göre Gábor Ujházi
Baracsné Alsóhegyi Göre Gábor Vizvári
Szunyogné Györgyné Durbintó Vizvári
Rózi Ligeti Kácsa Faludi
Mihály Gabányi Bige Narcisz
Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 16-án.
A vestaszűzek.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írták Depré és Bernéde. Fordították Bálint Dezső és Mérei Adolf. Zenéjét szerzték Le Roy és Clerice.
Személyek:
Diogenes Ráthonyi Lysias Palásthy
Patacles Sziklai Domocos Mátrai
Pyrogena Ledofsky Bacchis Margó
Scopas Dalmoki Callyx Tomcsányi
Penelope Sziklainé Pyrrha Almássy
Cyprius Szoyer Lampeas Stoll B.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 16-án.

Az almafa.
Pályanyertes vígjáték 1 felvonásban. Irta ifj. Bokor József.
Személyek:
Mákó Balázs Hegedűs Báldi Ákos Góth
Margit Gazi M. Somorjai Kazaliczky
Ilonka Varsányi Géza Tapolczai
Cenci N. k. L.
Utána:
Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével:

Pillangó kisaszony.

Énekes dráma 2 szakaszban. Irta Belasco. Dávid. Fordította: Faludi Miklós. A prólogust írta Heltai J.
Személyek:
Pinkerton Bihari Nakodo Rónaszéki
Kitty Szerényi G. Pillangó k. a. Pálmay
Sharpless Balassa Suzuki Rostagny
Yamadori Szerényi Prológ Lenkei
Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 16-án.

Semsey Mariska vendégfelléptével.
Katalin.
Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzte Fejér Jenő.
Személyek:
II. Katalin Semsey Mária Nyíri
Gr. Gurackij Kenedich Olga Nyári
Buranov Iván Szabó Téliemaque Németh
Trojkov Fedor Tollagi Duplessis Kúry
Alekszej Nagy Anica Bójár
Sunderland Ujvári Gregor Kiss M.
Dacskov Hava-i Tiszt Szerdahelyi
Kezdeté 7 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 16-án.

Büvészeti mutatványok.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 16-án.

Mari, az ezred leánya.
Vig opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzte Donizetti. Szövegét írta St Georges, fordította Egressy B.
Személyek:
Maggiovecchio Valent Paraszt Ney B.
Hortensio Dalmoki Tóni Kiss
Sulpice Hegedűs Torpi grófné Bertis M.
Mari Payer Jeggző Zolnai
Káplár Güntzel
Kezdeté 7 órákor.

FOLIES MODERNE MULATÓ

KEREPESI-UT 63. SZ.
**Megnyilik
szombaton e hó 19-én.**

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.
Ma új föllépések:
Vanola
Láb-ekvilibrista
A 4 Maisano
zenél szenttrikusok
Olly Jolly (még 8 napra szerződötett)
Továbbá:
Guerrero Conchas
O. K. Sato Fioccati Mörbitz
Kezdeté 8 órákor.

Wadlsteiner F. BUDAPEST

IV., Mária Valéria-utca 5. szám.
ÁRUHÁZA
üveg-porcellán és Christoffe-ezüst
neműekben.
Christoffe & Co cég, Páris, dusan ezüstözött és aranyozott gyarmatgyártó egységűi raktára:
Cleritas des Cleries és Bacarat, Páris (Kristályveg készítő) Benedikt testvérek Karlsbad, Meierhofeni porcellán-gyára (háztartási cikkeiben).
Elnökök gyártói araktára:
Hecht bankháznál,
A ki veszen
Igérvényt, az
Heldig lezsen.
Vaegon, der, fény
Az új igérvény!
3% Jelzálog igérvény 4 kor. — fill.
HECHT BANKHÁZ
Budapest,
Ferenciek-tere 6.
Erzsébet-körút 32.
Huzás: október 25-én.
Folyószámla: 100.000 kor.

Kész férfi- és fiuruhak

az általánosan elismert legjobb minőségben és kivitelben kaphatók
Grossmann S. és Fia
férfiszabóknál Kassuth Lajos-utca 14. a
Nemzeti Kaszinó átellenében. Kézelt
Deák Ferenc-u. és Bécsi-u. sarkán.
Mérték szerint legnagyobb választék bel- és külföldi szövetekben.
Vidéki rendeléseknél elegendő egy megfelelő öltöny beküldése.

Az 1901. évi teljes naptárral ellátott képes nagy árjegyzék

Épp most jelent meg
a közkedvelt egy- és kétkoronás áruosztályról, ugyszintén az összes árucikkekről kívánatra bérmentve.

INGYEN
PARISI NAGY ÁRUHÁZ.
KÉREPESI-UT 38 SZ.
1901 JANUAR 31
1901 FEBRUAR 28
VII. KEREPESI UT 38.
PARISI NAGY ÁRUHÁZ.

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.

**Az általunk készített
Diesel-féle hőerőgépek**
üzeme (nyers-kőolajjal) a legolcsóbb óránként és tényleges lóerőnként 2-3 fillér.
Megrendelésük folytán legközelebb a következő elsőrangú üzemeknek fogjuk szállítani: M. kir. dohánnyár, Temesvár (2 darab), Magyar általános hitelbank, (villamos világítás) Budapest, Franklín Társulat, (könyvnyomda) Budapest. Böhler Testvérek és Társa R. T. (acélgyár) Kapfenberg, Austria. Albertó Bähr (vegyészeti gyár) Fiume, Giovaani Sirola (kőtéglyár) Fiume stb. stb.

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.

BRÜNNER TESTVÉREK

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. sz.
Mindennemű világítási tárgyak gyára u. m.:
**légszusz-,
petroleum-,
villamos-világításra.**
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Salonpetroleum és császárrolaj bérmentve a házhoz szállítva.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Sába királynője	A hol unatkozunk	Almafa Pillangó k. a.	Járet 12 felesége	A vesztaszűzek
Péntek	Nincs előadás	A vörös talár	Ugyanaz	Katalin	Ugyanaz
Szombat	Lammermoori Lucia	A vörös talár	Ugyanaz	Ugyanaz	Ugyanaz
d. u. Vasárnap este	Bajazzók	A vörös talár	Szivem Almafa Pillangó k. a.	Tolonc Katalin	A postás fu A vesztaszűzek

SELYEM-ÁRUHÁZ
KÖSZEG HENRIK és Társa
BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR 2. SZ.
Mintákat vidékre kívánatra küldünk.
Kértek megrendelésnél tájékoztatásul az ár és szín megjelölésére.

HAGGENMACHER-féle
a söröződe által palackozott
GÓLIÁT MALÁTA-SÖR
legkellemezebb üdítő és táptató ital.
Dr. Teiblas János kir. kerék. törvén. hit. vegyész nyilatkozata: „A Haggemmacher-féle Góliát Maláta Sört, vegyvizsgálatom alapján, főleg magas extract és malátacukor (Maltose) tartalma következtében a legértékesebb maláta-sörök közé sorozom.”
Megrendelési hely:
Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

Erzsi néni Szakácskönyvei
A legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szokásos élelmiszereket egy-egy ágán mutatják ki részletesen és az 105 szerinti paratiannal állanak a szakácsművészeti tudományban.
A hal és vadféle készítése című kötet közli 430 receptet a legkülönbözőbb halak, nem-szűzben rákok, tengeri rákok, csigák, békák elkészítéséről. — Ára kötet 2 korona.
A téli konyva. Pötty és sült lisztűk készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalmában való lényeg, gombóc, fűzök, metélek, galusok és rötök, pudingok, kockák és kucsonyák, erékek, torták, tojásminták, cukor és gyümölcsöntések. — Ára kötet 2 korona.
Hogy kell főzni? A gyümölcs, fűzök stb. befőtt készítésének gyakorlati kézikönyve. Ára kötet 2 korona.
Megrendelés: Lampel Robert (Wollauer F. és Fia) ca. 5. k. könyvtérkedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. Kaplato minden könyvtérkedésben.

Van szereném a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az eddig tulajdonomat képező „Király”-kávéházat Keiner Márkus urnak átadtam. — Az irántam tanusított szives pártfogásukért és támogatásukért fogadják hálás köszönetemet, kérve, miszerint megízlelték bizalmukat, üsdöm részére is feltartani sziveskedjenek, ki úgy mint én, igyekszem fog pontos és szolid kiszolgálás után teljes megelégedésüket kiérdemelni.

Magamat továbbra is szives jóindulatukba ajánlva, maradtam legmélyebb tisztelettel

Wertheimer Lajos, kávé.

A fenti értesítésre vonatkozólag tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy az eddig Wertheimer Lajos úr tulajdonát képező „Király”-kávéházat a mai napon átvettem. Igyekszem fogok pontos és szolid kiszolgálással úgy, mint elődöm, a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemelni.

Szives látogatásukat kérve, maradtam

legmélyebb tisztelettel

Keiner Márkus, kávé.

Uj aranyozó,
melyvel bárki azonnal moshatóan új aranyozhat elavult tükör- és kópárákat, szobrot stb. — Üvege csesttel 80 kr. 1/4 literes 1 frt. 50. Megrendelhető Kertész Tódornál Budapest, Krisztóftér.

Elegendő

Elegendő egy mintakabátnak beküldése megfelelő öltöny megrendelésénél.
Elegendő egy levelezőlapminta megküldéséért és mértékvételhez való utasításért.
Elegendő ajánlás az a tény, hogy meg nem felelő ruháért a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab és kir. udvari ruhaszállító, Budapest, Váci-utca 6.

Kataphoresse
gyógymód

IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK.

radikális gyógyítására legjobb ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

Svájci-óraipar.

Most csak 16 korona.

Szakértőknek, tisztelt, vasut- és rendőrszolgálatoknak és mindazoknak, akiknek órára van szükség, szives tudomására hozzuk, hogy az újonnan

Ezektől 25 korona

feltalált és a párisi kiállításra a legmagasabb díjjal kitüntetett eredeti svájci elektro arany remonitör órák. „Elashütte”-rendszer, egyedüriszerű átvettük. Ezek az órák f. l. műhatatlan pontos szerkezettel vannak ellátva, a legpontosabban szabályozottak és ki vannak próbálva. Minden árat három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órákhoz, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonette) állanak, pompás és legdivatosabb kiállításúak és az újonnan feltalált abszolút vezafeltalan amerikai góldin erőből készülnek, azonosíval még elektro-mosság által valódi arannyal át vannak vonva, úgy, hogy még szakemberek sem tudják egy valódi arany óráról, melynek 200 korona az értéke, megkülönböztetni. Ezen órák úgy horndatók, mint aranyórák, ezek pótolják egyedül a valódi arany órákat és megtartják mindig értéküket. Minden óra a gyár bizonyítványával lesz szállítva. Hogy ezeket az órákat mindenütt bevezethessük, a férfi- vagy női órákat csekély 16 koronára, porto- és vámentesen szállítottuk le (előbb 25 korona). Minden órához egy birtokot ingyen adunk. Nagyon elegáns, modern elektro-aranylancok uraknak és hölgyeknek (nyakláncos is) a 3, 5, 8 és 12 korona minden egyes meg nem felelő órák kifogás nélkül visszaveszünk, miáltal a kockázatát ki van zárva! Cégünk világábra, valamint a naponta érkező elismerések és utánrendelések igazolják dicsereteinket. Szétküldés utánvált vagy a pénz előzetes beküldése mellett. Megrendelések a következő címre intézendők:

Uhren-Versandhaus „Kronos“ Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájcba 25 fillér, levelezőlapok 10 fillér.
Magyar levelezés.

Schunda V. József

es. és kir. udvari hangszergyáros, a m. kir. opera, a m. kir. zeneakadémia és nemzeti zenekara szíllítója a pedaleimbalom és az újonnan javított tárogató főtallalója.

Budapest, Magyar-utca 18. sz.

Ajánlja mindennemű saját gyárban készült réz-fúvó-, fa-fúvó-, vonó- és ütőhangszereit valamint saját találmányú javított és szabadalm.

CIMBALMAIT.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

herből készült és ennek lényegét tartalmazó izolein, könnyen oldódó albuminosa készítmény a legkiválóbb

erősítő szer

gyenge és a téli hónapokban elmaradottaknak, ideg-, máj- és gyomorbetegeknek, beteggyerekeknek, angol kórban szenvedő gyermekeknek, időseknek, nonakcióban

vas-Somatose

alakjában a sápkórosoknak is ajánlják az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb, mint az embernek a vas az ember testében van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gyorsan és egyszerűen a szervezetbe kerül.

cin aus Fleisch hergestelltes, geruch- und geschmackloses NAHRMITTEL in Pulverform.

„VOR FÜRCHTENET ICH SCHÜTZEN“

Titkos betegségek szakorvosa

gyanant, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyításra önjaj szervenkednek. 20 éves kornál és magánorvosi gyakorlati tapasztalata által fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvos-tudor

gyógyi főnőknél és nőknél foglalkozású orvos nélküli mindennemű bármely régi kóros

Nemi betegségeket

ugymint húgyvesefolyást, hólyag- és vizeletibajokat, bujakóros sebeket, syphilit, önfertőzéstől eredő idegbajokat, a legmagasabb borbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

meglehető biztos eredményekkel gyorsan a legújabb módra.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. a.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig. Készen várótermek. Külön be- és kijarat. Levelekre rögtön válasz.

A nőknél beismertett szárazlata megísható, hitelen kőszónokot folytán ezen nyegedészárad óta főnálló rendelő-intézet a legmeglehetőbben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. sz. Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

húgyvesefolyásokat és sebeket, az önfertőzéstől utóbalait, az elgyengült férfior, magósfolyást, bármennyire tántok is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magánlata az egyik főköze az borbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész-és arcfélsz-tudós, volt oszár. kir. oszár főorvos.

RENDEL: naponta d. a. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Nőknél külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzője: Dr. GARAI ANTALNAI megrendelhető **NÉPZENEI ÜTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és azok lésszerű gyógykezelésére című könyv, volt ára 2 Ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv új becsomagolva lesz október 1. frt beküldése mellett bármennyire vagy 90 kr. utánvált mellett.

Gummi

és hálhólyag a legfinomabb és legjobb minőségben, valódi francian és angol gyártmány, eredeti csomagolásban, tucatján 7, 4, 6 és 8 frtért.

Női órákhoz: Polyporus Mensinga tanf. 2 frt 50; órákhoz 4, 6 és 8 frtért tucatja csakis

Pollitzer Mór és Fia-nál

BUDAPEST, V. Deák Ferenc-ut. 10/h.

kaphaták. Ugyanott minden képzeltetű különlegesség és párisi udonság raktáron tartak. Az árak valódiságért és vészelőtelenségeért jótállást vállalunk. Szétküldés naponta szigorú diszkrét mellett. Árjegyzék zart és felirattal küll birtokban ingyen.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelés elegendő, hogy meggyőződést szeressen cipőim jószágáról, mely ha nem felel meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom.

Minden cipőért egy óvi jótállást vállalok, ha az általam feltalált „Guzi” kenőccsel melyet ingyen adok, bekeni. Méréknek elegendő egy papírlapon harisnyában a lábtalp rajza. Kérje képez árjegyzékem ingyen.

Férfi sima vixelő — 3.—
Férfi elegáns víz fűzős 3.20
Borsalv. bór v. szalonlakt, elegáns, fűzős 4.—
Női zerge oncos v. fűzős 3.—
Angol borsalv. bór v. szalonlakt fűzős — 3.50
Bargia ostma egy darabból, hálhólyaggal

Cégyálító! Igen tiszteit verőim szives tudomására hozom, cégyem Agulár Dávid ita, ezentel saját nevem által vezetom.

AGULÁR IGNÁTZ

Budapest, DEÁK-TÉR 6.

Butor-otthon.

Van szereném a nagyérdemű közönség tudomására adni a n. é. butorvásárió közönségnek és nagybecsűll bevónak, hogy a már rég főnálló jóhírnévű üzletünket áthelyeztük jelenleg

Kerepesi-ut 21. sz. alá, Uránia-színház épületében,

mely terjedelmére és modern berendezésére nézve pártatlan az egész országban. Dus választék mindennemű és kivitelű butorokban a legolcsóbb árak mellett. Menyasszonyi kolonyéknél külön árengedmény. — Hazafai üdvözléttel

PATYI KÁLMÁN és TIVADAR

BUTOR-OTTHONA

Budapest, Kerepesi-ut 21., Uránia-színház épületében.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

Korona

Évi bevétel. 30,000,000
Kiváltal nyereségyrészek 170,000,000
Vagyon 240,000,000
Hálhálások folytán kifizetve 184,000,000

A Standard kőtvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kőtvénytelen hitonság. Alacsony díjak. Szabad vállalkőtvények. A kőtvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkesítés és előre megállapított visszaváltási érték. Meglámdhatatlanság. Feltetlen fizetés anygiokosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háberbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

